

KRONIKA



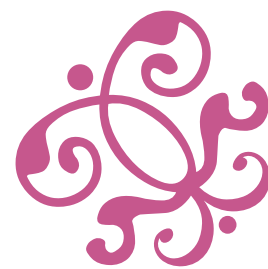
2021



*Tento zväzok Kroniky mesta Šaľa za rok 2021 obsahuje:
167, slovom stošesťdesiatsedem číslovaných strán.*

2
0
2
1

*Mgr. Jozef Belický
primátor mesta*





Záznamy v *Kronike mesta Šaľa* za rok 2021 boli spracované na základe najdôležitejších udalostí a hodnoverných údajov zo života mesta.

Kronika má 167 strán od čísla 2139 do čísla 2305.

Kroniku zostavila a napísala Ing. Alžbeta Sedliačiková

Záznam za rok 2021 bol prerokovaný a schválený v Komisii kultúry a cestovného ruchu Mestského zastupiteľstva v Šali dňa: 15. mája 2023

Marek Molnár,
predseda komisie kultúry a cestovného ruchu

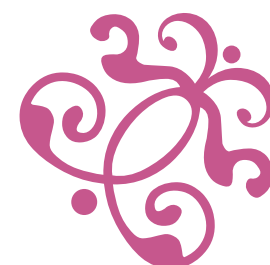
Ing. Martina Čižmáriková, MsÚ Šaľa

Ing. Alžbeta Sedliačiková, kronikárka

Mgr. Jozef Belický, primátor mesta

2021

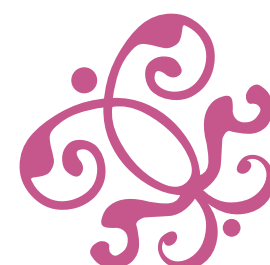




Obsah

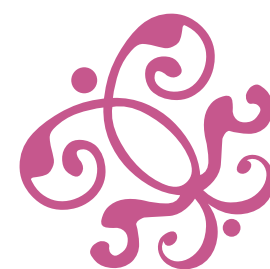
Zoznam skratiek	2143
1. Úvod	2145
1.1 Svet v roku 2021	2146
1.2 Slovensko v roku 2021	2147
1.3 Šaľa v roku 2021	2153
2. Základné údaje o meste	2155
2.1 Počasie	2155
2.2 Obyvateľstvo	2164
2.3 Demografický vývoj v roku 2021	2166
2.4 Úmrtia významných osobností	2168
3. Mestská samospráva	2171
3.1 Vedenie mesta Šaľa	2171
3.2 Mestské zastupiteľstvo vo volebnom období 2018 – 2022	2171
3.3 Zloženie komisií mestského zastupiteľstva	2173
3.4 Rozpočet mesta Šaľa na rok 2021	2175
3.5 Zasadnutia mestského zastupiteľstva	2178
3.6 Činnosti samosprávy	2195
4. Verejno-spoločenský život	2205
4.1 Verejný život	2205
4.2 Ocenenia v roku 2021	2210
4.3 Iné udalosti	2220
4.4 Partnerské vzťahy a spolupráca	2231
5. Investičné akcie a rozvoj mesta	2233
5.1 Investičné akcie	2233

2
0
2
1





6. Ekonomická oblasť a doprava	2238
6.1 Ekonomický život	2238
6.2 Doprava	2240
7. Školstvo a vzdelávanie	2245
7.1 Materské školy	2247
7.2 Základné školy	2255
7.3 Školské zariadenia	2264
7.4 Stredné školy	2269
8. Sociálna oblasť a zdravotníctvo	2275
8.1 Zariadenia sociálnej starostlivosti v Šali	2275
8.2 Zdravotnícke zariadenia v Šali	2277
8.3 Pandémia COVID-19	2278
9. Kultúra a umenie	2280
9.1 Mestská knižnica Jána Johanidesa	2282
10. Šport	2284
10.1 Futbal	2286
10.2 Hádzaná	2287
10.3 Iné športové odvetvia a podujatia	2287
11. Cestovný ruch a regionálny rozvoj	2292
12. Životné prostredie	2295
12.1 Ochrana prírody a krajiny	2295
12.2 Odpadové hospodárstvo	2296
Príloha	2301



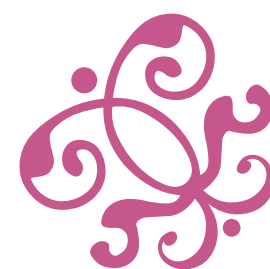


Pri zostavovaní Kroniky mesta Šaľa za rok 2021 boli okrem vlastných poznámok spracovateľky použité aj informácie z webových stránok inštitúcií, firiem a médií pôsobiacich v meste Šaľa.

Zoznam skratiek

a.s. – Akciová spoločnosť
 CVČ – Centrum voľného času
 DD – Domov dôchodcov
 DK – Dom kultúry
 DSS – Domov sociálnych služieb
 EÚ – Európska únia
 FS – Folklórny súbor
 MC – Materské centrum
 MPSVaR SR – Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
 MsP – Mestská polícia
 MsÚ – Mestský úrad
 MsZ – Mestské zastupiteľstvo
 MŠ – Materská škola
 NCZI – Národné centrum zdravotníckych informácií
 NEKA – Nezávislý kandidát
 NR SR – Národná rada Slovenskej republiky
 OSS – Organizácia sociálnej starostlivosti
 OZ – Občianske združenie
 PZ – Policajný zbor
 SD – Spoločenský dom
 SNP – Slovenské národné povstanie
 SSC – Slovenská správa ciest
 SR – Slovenská republika
 ŠFRB – Štátny fond rozvoja bývania
 ŠH – Športová hala
 ŠJ – Školská jedáleň
 ŠKD – Školský klub detí

2021



ŠSK – Športovo-strelecký klub

TJ – Telovýchovná jednota

ÚP – Územný plán

ÚPSVaR – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

UZN – Ošeobecne záväzné nariadenie

ZMOS – Združenie miest a obcí Slovenska

ZŠ – Základná škola

ZŤP – Zdravotne ťažko postihnutý

ZUŠ – Základná umelecká škola



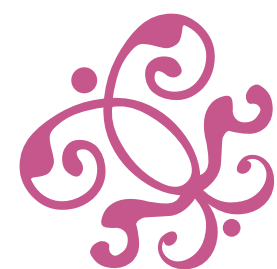
1. Úvod do roku 2021

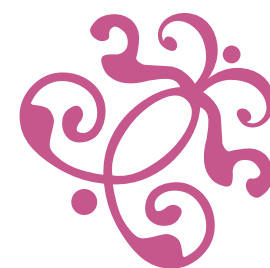


Rok 2021 optimisti považovali za pozitívnu vyhlíadku, no pramálo sme tušili, že po prvej vlne pandémie príde ďalšie dve. Výsledkom bolo, že aj uplynulých 12 mesiacov sa nieslo v znamení obmedzení, ekonomických škôd a bohužiaľ aj smrti.

Bol to už druhý rok, čo svet bojoval s pandemiou koronavírusu. V krajinách sa striedali vlny covidu s obdobím, kedy sa epidemiologická situácia zlepšila. Po prísnych lockdownoch prichádzali uvoľnenia opatrení, a potom sa celý kolotoč opakoval. Tento rok museli ľudia čeliť okrem pandémie aj ďalším udalostiam, ktoré zmenili ich životy. Niektoré pozitívne, niektoré negatívne. Napriek pandémie však nie je nutné, aby sme hádzali všetko do jedného vreca, pretože aj v covidovom období sa sem-tam objavil záblesk niečoho pozitívneho. Akokoľvek zlá táto pandémia bola, predsa len trochu, vďaka zákazom vychádzania, práci z domu a iným reštrikciám, pomohla doslova prečistiť vzduch. Ocenili to aj zvieratá, pre ktoré je človek často najväčším nepriateľom. Šalanom snáď najväčšiu radosť priniesol príslub prestavby „Predstaničného priestoru v Šali“ za niekoľko miliónov Eur. Povedali sme si úprimne, že rok 2021 asi nikomu chýbať nebude. Horší bol asi už len jeho predchodca, pretože práve v roku 2020 sa do sveta rozšíril koronavírus a vyvolal pandémiu. Po jeho skončení sme všetci dúfali, že blížiaci sa rok 2022 bude aj napriek všetkým mutáciám a variantom koronavírusu skutočne lepší – najmä vďaka dostupným vakcínam, moderným technológiám, spolupatričnosti a po novom aj vďaka liekom na zákerný covid.

2021





1.1 Svet v roku 2021

Očkovanie proti koronavírusu (január 2021)

Očkovanie vo veľkokapacitných centrách sa však vo svete aj na Slovensku začalo až v roku 2021.

Útok na Kapitol v USA (6. január 2021)

K útoku na Kapitol Spojených štátov amerických došlo 6. januára 2021 vo Washingtone. Pred sídlom najvyššieho amerického zákonodarného zboru sa zišli priaznivci končiaceho amerického prezidenta Donalda Trumpa. Protestovali proti výsledkom prezidentských volieb. Časť demonštrantov prenikla a zaútočila na budovy oboch komôr Kongresu. Incident sa nezaobišiel bez obetí.

Inaugurácia prezidenta USA (20. január 2021)

Joe Biden zvíťazil v prezidentských voľbách USA a Kamala Harrisová sa stala prvou ženou v dejinách USA na poste viceprezidentky. Slávnostnú prísahu zložili 20. januára vo Washingtone. Inaugurácia podliehala prísnyim opatreniam, a to nielen pre útok na Kapitol, ale aj pre pandémiu koronavírusu. Verejnosť z nej bola vylúčená. Na programe vystúpili spevácke hviezdy ako Lady Gaga, ktorá zaspievala americkú hymnu či Jennifer Lopez.

Príchod variantu koronavírusu delta (február 2021)

Delta variant nového koronavírusu s označením B.1.617.2 sa prvýkrát objavil v Indii vo februári tohto roka. Veľmi rýchlo sa stal vo svete dominantným. Na Slovensku spôsobil tretiu vlnu koronavírusu. V súčasnosti na deltu zaberajú všetky typy vakcín, no s rozličným percentuálnym účinkom. Výrazne pomáhala tretia dávka vakcíny.

Úmrtie britského princa Philipa (9. apríl 2021)

Vo veku 99 rokov zomrel 9. apríla, krátko pred svojimi 100. narodeninami, britský princ Philip, manžel kráľovnej Alžbety II. Vojvoda z Edinburghu poslednýkrát vydýchol na zámku Windsor, kde trávil aj posledné dni svojho života. Vojvoda z Edinburghu bol najstarším a najdlhšie slúžiacim partnerom

2021





vládnuceho monarchu v britskej histórii.

Tornádo v Česku (24. jún 2021)

Nečakané tornádo v Českej republike si 24. júna vyžiadalo päť obetí. Zasiahlo južnú Moravu a oblasť Hodonínska. V kraji vyhlásili udalosť tretieho stupňa a evakovali množstvo ľudí. Prírodný živý zranil ďalších vyše 200 ľudí, zničil stovky domov a na niekoľko dní zostali tisíce obyvateľov bez elektrickej energie.

Konferencia COP26 v Glasgowe (1. – 12 november 2021)

Klimatický summit OSN (COP26) v Glasgowe sa skončil prijatím paktu, ktorého cieľom je obmedziť nebezpečné zvyšovanie teploty na planéte. Na konferencii OSN v Glasgowe sa zúčastnili zástupcovia 196 krajín sveta, ktorí po dvoch týždňoch rokovaní prijali spoločné záverečné vyhlásenie - Glasgowský klimatický pakt. Slovensko reprezentovala prezidentka Zuzana Čaputová.

Príchod variantu koronavírusu – omikron (november 2021)

Nový variant koronavírusu omikron prvýkrát zachytili v Juhoafrickej republike koncom novembra 2021. Znepokojivo v krajine zvýšil počet nových prípadov. Jeho pracovný názov je B.1.1.529. Zachytili sme ho už aj na Slovensku. WHO ho označuje za znepokojujúci variant, pretože obsahuje viac ako 30 zmien v spike proteíne vírusu. Je nákazlivejší a znižuje účinnosť dostupných vakcín.

Koniec najdlhšej vojny (30. august 2021)

Z Kábulu odleteli posledné lietadlá americkej armády. Podľa prezidenta Joea Bidena Spojené štáty ukončili 20 rokov trvajúcu vojnu v Afganistane – najdlhšiu vojnu v histórii USA.

1.2 Slovensko v roku 2021

„Máme za sebou ťažký rok, ale aj rok, v ktorom sme sa v nových podmienkach už trochu naučili žiť a prispôbiť sa zmenám,“ povedala vo svojom novoročnom príhovore o roku 2021 prezidentka Zuzana Čaputová a pokračovala: „Vyrastajú nám deti, ktoré nepoznajú tváre svojich učiteliek v škôlke, pretože





sú zahalené rúškami. Vyrastajú žiaci, ktorí si museli privyknuť na dištančné vyučovanie a ktorým dva roky bezstarostnej mladosti už nikto nevráti. Seniorov obmedzila táto situácia v tom najcennejšom - stretávaní sa s deťmi a vnúčatami. Množstvo ľudí sa ocitlo v existenčných problémoch. Ale najväčším smútkom nás naplňa fakt, že tisíce ľudí chýbali svojim blízkym pri vianočnom stole a pri vstupe do nového roka. “

Január 2021

Od Nového roka začal platiť na Slovensku prísnejší zákaz vychádzania. Január bol spojený aj so začiatkom očkovania. Pilotného očkovania sa zúčastňovali najmä seniori v domovoch sociálnych služieb, keďže práve táto veková skupina bola najohrozenejšou.

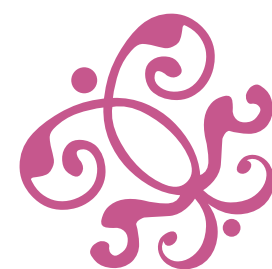
Novú mutáciu koronavírusu B.1.1.7., ktorá sa šírila z južného Anglicka, potvrdili aj na Slovensku. Nový kmeň objavili vo vzorkách z okresu Michalovce. Slovenskí vedci z tímu MultiplexDX úspešne dokončili vývoj testu na britskú mutáciu COVID-19. Má ísť o prvý test na svete, ktorý dokáže rozoznať koronavírus aj jeho novú mutáciu.

V kalendári pribudol štátny sviatok - Deň vzniku samostatného česko-slovenského štátu, ktorý pripadá na 28. októbra, nebude však dňom pracovného pokoja. Pribudli ďalšie štyri pamätné dni: 24. jún ako Deň pamiatky obetí komunistického režimu. Má pripomínať 24. jún 1954, keď na súde v Trenčíne počas procesu so Silvestrom Krčmárom zazneli jeho slová: „Vy máte v rukách moc, ale my máme pravdu!“ Dátum 12. október ako Deň samizdatu, 21. jún ako Deň odchodu okupačných vojsk sovietskej armády z Česko-Slovenska v roku 1991 a 21. august ako Deň obetí okupácie Československa v roku 1968. Reforma súdnictva a s ňou súvisiace zmeny ústavy nadobudli účinnosť. Právna úprava prináša reformu zloženia Ústavného súdu SR, zriadenie Najvyššieho správneho súdu SR či preverky majetkových pomerov všetkých sudcov.

Február 2021

V tomto mesiaci sa začalo očkovanie 40 tisíc učiteľov, ktorí mali zabezpečovať prezenčnú výučbu žiakov. Počet zaočkovaných vakcínou proti ochoreniu COVID-19 presiahol 50 000 ľudí.

2021





U polovici februára sa začalo v histórii prvé plne elektronické sčítanie obyvateľov, domov a bytov. Sčítali sa sami z pohodlia svojho domova.

Iniciatíva Za slušné Slovensko zorganizovala online spomienkové zhromaždenie pri príležitosti tretieho výročia zavraždenia Jána Kuciaka a Martiny Kušnírovej.

Marec 2021

Premiér Igor Matovič spolu s ministrom zdravotníctva Marekom Krajčím priviezli na Slovensko ruskú vakcínu Sputnik V. Kúpu neautorizovaných vakcín v utajení kritizovala a proti tomuto kroku sa postavila celá koalícia. Premiérovi vytkli, že ruské vakcíny osobne privítal na letisku v Košiciach. Výsledkom boli rozpadávajúce sa vzťahy v partnerstve štyroch strán. Nepomohla ani abdikácia ministra Krajčího. Ministri postupne podávali svoje demisie a čakalo sa, kedy odstúpi predseda vlády Slovenskej republiky Igor Matovič, ten podal demisiu 30. marca 2021. Mandát preto stratili všetci členovia dovtedajšej vlády a zostavením novej vlády bol poverený Eduard Heger. Vyšetrovateľ Národnej kriminálnej agentúry (NAKA) skončil vyšetrovanie zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa, z ktorého obvinil bývalého generálneho prokurátora Dobroslava Trnku. Podľa polície nestíhal všetky trestné činy, o ktorých sa dozvedel.

U kauze trenčianskeho baru Fatima obvinil vyšetrovateľ bývalé policajné vedenie - bývalého prezidenta Policajného zboru SR Tibora Gašpara, bývalého šéfa NAKA Petra Hraška a exriaditeľa Národnej protikorupčnej jednotky SR Roberta Krajmera.

Prezidentka prijala 12. marca 2021 demisiu ministra zdravotníctva Mareka Krajčího a za jeho nástupcu dočasne vymenovala Eduarda Hegera. 17. marca 2021 minister práce, sociálnych vecí a rodiny Milan Krajniak z vlády Igora Matoviča podal demisiu. Funkciou bol poverený Andrej Doležal. 23. marca 2021 podali demisiu aj ďalší členovia vlády Igora Matoviča - minister hospodárstva Richard Sulík a ministerka spravodlivosti Mária Kolíková. Ich funkciami boli poverení Andrej Doležal a Veronika Remišová. U ten istý deň prezidentka Zuzana Čaputová vyzvala premiéra Igora Matoviča na demisiu, podal ju po koalícnej kríze 30. marca 2021.

U marci 2021 slovenská lyžiarka Petra Vlhová vyhrala Svetový pohár

2021





o alpskom lyžovaní 2020/2021.

Apríl 2021

1. apríla 2021 prezidentka Zuzana Čaputová vymenovala novú vládu na čele s premiérom Eduardom Hegerom. Novým ministrom zdravotníctva sa stal Vladimír Lengvarský.

Dňom 12. apríla 2021 nastalo plošné otváranie MŠ a prvého stupňa ZŠ na Slovensku. Od 26. apríla aj otváranie reštaurácií a fitnescentier za stanovených hygienických podmienok.

U spisovnej slovenčine boli už povolené slová ako blogovať či esemeskovať. Vlk dravý sa stal chráneným živočíchom na Slovensku.

Máj 2021

Európska únia oslavuje 71. výročie, Slovensko je jej členom 17 rokov.

Slovenská informačná služba má nového šéfa, prezidentka vymenovala Michala Aláča. Miesto šéfa tajných sa uvoľnilo po odchode obvineného Vladimíra Pčolinského.

Na Slovensku potvrdili prípad indickej mutácie koronavírusu. Variant sa potvrdil u osoby z Bratislavského kraja.

Prezidentka Zuzana Čaputová vymenovala JUDr. Pavla Náda za historicky prvého predsedu Najvyššieho správneho súdu SR.

Ústavný súd rozhodol, že zákaz zverejňovať volebné prieskumy 50 dní pred voľbami, nie je v súlade s Ústavou SR.

Jún 2021

U Bratislave sa konala bezpečnostná konferencia Globsec s účasťou viacerých európskych prezidentov, premiérov a ministrov. Témou konferencie bola „lepšia obnova sveta po pandémie“. Predsedníčka Európskej komisie Ursula von der Leyen prišla na Slovensko 21. júna potvrdiť schválenie Plánu obnovy. Patríme medzi prvé krajiny EÚ, ktoré svoj reformný plán odovzdali a ktoré ho už majú schválený. U rámci tohto plánu budeme mať k dispozícii 6,3 miliardy Eur. Život sa vracia do normálu, ustúpili obmedzenia a zobúdzajú sa ekonomika.

U polovici júna bol na Slovensku zaznamenaný prvý známy prípad usmrtenia

2021





človeka medvedom v novodobej histórii.

Na Slovensku bol 23. júna 2021 potvrdený nový delta variant vírusu, o ktorom už prichádzali znepokojivé správy zo zahraničia.

Júl 2021

Greenpass sa stal skutočnosťou. V siedmom mesiaci roku 2021 sa táto aplikácia stala dostupnou a umožnila občanom uchovať si informácie o vakcinácii, testovaní či prekonaní koronavírusu.

Ústavný súd rozhodol, že referendum s otázkou o predčasných voľbách ako ju sformuloval petičný výbor, nie je v súlade s Ústavou SR. Rozhodnutie súdu je záväzné a znamenalo, že takéto referendum nemohlo byť vyhlásené.

Pred Uradom vlády SR protestovali odporcovia očkovania, rečníci i protestujúci odsúdili rozdeľovanie ľudí podľa toho, či sú alebo nie sú zaočkovaní.

Noc zo štvrtka 8. na piatok 9. júla bola jednou z najteplejších nocí na našom území v histórii meteorologických meraní (150 rokov). Na automatickej meteorologickej stanici Mužla (okres Nové Zámky) namerali vo štvrtok 8. júla 2021 až 39,0 °C.

Slovensko má ďalší, v poradí ôsmy zápis v Zozname svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO. Zapísaná bola lokalita Hranice Rímskej ríše – Dunajský Limes (západná časť).

August 2021

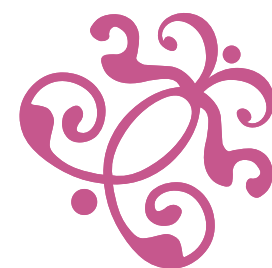
Ministerstvo financií spustilo registráciu do očkovacej lotérie, ktorá mala za úlohu motivovať ľudí k tomu, aby sa dali zaočkovať.

Slovenskí športovci si z Letných olympijských hier v Tokiu odniesli štyri medaily - strelkyňa Zuzana Rehák Štefečeková získala zlatú medailu v trape, Rory Sabbatini striebornú v golfe, striebro získal medailista z vodného slalomu Jakub Grigar v kategórii K-1 a kanoisti Samuel Baláž, Denis Myšák, Erik Vlček a Adam Botek v kategórii K-4 na 500 metrov získali bronzovú medailu. Taktiež aj na Letných paralympijských hrách v Tokiu reprezentovalo Slovensko 27 športovcov.

September 2021

Slovenskí parašportovci a parašportovkyne priviezli z Letnej paralympiády





o Tokiu (24. 8. – 5. 9. 2021) spolu 11 medailí.

Jednou z najväčších udalostí roka bola návšteva pápeža Františka na Slovensku. Svätý Otec pobudol na Slovensku od 12. do 15. septembra a navštívil Bratislavu, Prešov, Košice a Šaštín.

Október 2021

Registrácia na očkovanie treťou dávkou bola spustená pre vybrané vekové kategórie. NCZI rozposielala pacientom, ktorí mali nárok na tretiu dávku, informačné SMS. Rodičia už mohli prihlásiť deti od päť do 11 rokov na očkovanie proti covidu.

November 2021

Slovensko na Klimatickej konferencii OSN v Glasgowe reprezentovala prezidentka Zuzana Čaputová.

Pre krízový stav v nemocniciach, v dôsledku pandémie COVID-19, vstúpil na Slovensku dňa 25. novembra 2021 do platnosti lockdown, obmedzujúci slobodu pohybu.

NR SR nebol schválený štátny rozpočet a navýšenie plátov zdravotníkov bolo podmienené dohodou na zmene ďalších zákonov a aj Ústavy SR.

December 2021

Objavili sa prvé prípady novej mutácie omikronu na Slovensku. Bol to zatiaľ posledný známy variant koronavírusu. Prvé tri osoby, ktorým bol tento variant potvrdený, pricestovali z rizikových krajín.

Podľa Štatistického úradu SR ceny na Slovensku prudko narastali. Za uplynulý rok narástli o 5,6 percenta.

Ale elektrina, ktorá stála začiatkom roka 55 Eur za megawatthodinu, vystrelila do konca roka na vyše 300 Eur za megawatthodinu. Zemný plyn, ktorý stál začiatkom roka okolo 15 Eur za megawatthodinu, bol ku koncu roka na 140 Eurách.

20. decembra 2021 bol spustený nový televízny okruh - program ŠPORT.

Aj poľnohospodárstvo malo za sebou ďalší turbulentný rok. Výkyvy počasia sa premietli do zdražovania obilnín a olejnín, pod náporom afrického moru ošipaných sa otriasli v základoch posledné funkčné chovy ošipaných





na Slovensku.

Záver roka sa niesol aj v znamení zdražovania masla, ktoré celej krajine ostatný raz pripomenulo, že jej agropotravinárstvo sa ocitlo úplne na dne.

1.3 Šaľa v roku 2021

V okrese odštartovala vakcinácia proti COVID-19

V Domove dôchodcov v Šali začali očkovanie seniorov. V období mesiacov január a február spustili vakcináciu klientov a zdravotníckeho personálu proti ochoreniu COVID-19. V Šali prebiehalo aj očkovanie pedagógov na základných a materských školách. Podľa Usmernenia MPSVaR SR sa nepedagogickí pracovníci v prvej etape ešte nemohli očkovať.

Šaľa mala v tom čase na svojom území zriadených už 10 mobilných odberných miest (MOM) na antigénové testovanie. Občania si mohli vybrať aj metódu kloktania miesto klasického výteru. Od 1. marca v Šali pribudlo aj jedno odberové miesto s PCR testovaním. Bolo to v Spoločenskom dome vo Veči.

Štyridsať rokov archeológie v Šali

V Centre voľného času Tip-Top v Šali už od februára 1981 každoročne úspešne fungoval archeologický krúžok. So svojou nepretržitou štyridsaťročnou činnosťou bol služobne najstarším krúžkom v tomto školskom zariadení.

Šaľania protestovali za svoj obchvat

Niekoľko rokov chystanú výstavbu obchvatu mesta sa štát rozhodol opäť odsunúť. V pondelok 8. marca 2021 preto ľudia vyšli do ulíc, aby pomalou jazdou v autách na moste a v kruhovom objazde v mestskej časti Veča vyjadrili svoju nespokojnosť. Primátor mesta Jozef Belický žiadal vysvetlenie na Ministerstve dopravy a výstavby SR, pretože verejné obstarávanie bolo ukončené v roku 2019 a stavebné povolenie bolo vydané vlani v auguste. Za prítomnosti ministra dopravy a výstavby Andreja Doležala rokoval so štátnou tajomníčkou rezortu Katarínou Brunckovou. Tí sa vyjadrili, že dôvodom vyradenia projektu výstavby obchvatu z financovania podľa pôvodne schválenej schémy bolo to, že „...v súčasnosti bráni jeden účastník konania – vlastník pozemkov.“





Ani po ďalších stretnutiach primátora mesta na Úrade vlády SR s ministrom dopravy, štátnym tajomníkom a poslancami NR SR rokovania neboli úspešné. Z tohto dôvodu 19. augusta 2021 Šalania, za iniciatívy primátora mesta Jozefa Belického, znova protestovali pri kruhovom objazde a pri parkovisku Tesca v Šali – Veči. Po proteste poslal primátor mesta list premiérovi Eduardovi Hegerovi, v ktorom o.i. uviedol, že „... zamýšľané vyhlásenie nového verejného obstarávania zo strany SSC považuje za absolútne neprijateľné, pretože dielo bolo vysúťažené v riadnom verejnom obstarávaní podľa zákona. SSC nebrala do úvahy, že cena diela by sa novým verejným obstarávaním podstatne zvýšila vzhľadom na súčasný vývoj cien o viac ako 40 % a počas dĺžky trvania nového výberového konania by mohli právoplatné stavebné povolenia stratiť platnosť.“ V liste tlmočil aj názory občanov, ktorí spísali petíciu za výstavbu obchvatu.

V Šali pribudli nové zóny s bezplatným internetom WIFI4EU

Mesto sa začiatkom roka rozrástlo o ďalších 9 bezplatných wifi zón v exteriéri a 2 v interiérových priestoroch. Vysokorýchlostný internet sa bude dať využívať pri čakaní na autobus, v parkoch i v mestskej športovej hale.

Slovo Šalanov oslávilo 25 rokov

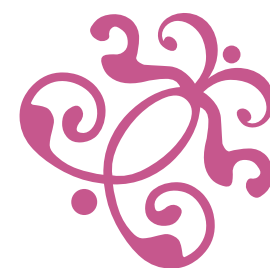
Pred štyridsaťročím, presne 1. februára 1996, vyšlo prvé číslo, vtedy ešte Slova Šalanom, na 16 stranách zadarmo. V novinách ani vtedy, ani dnes nechýbali aktuálne informácie zo všetkých oblastí života nášho mesta, inzercia, krížovka, súťaž i rubrika Kam v Šali.

Nové kolumbárium v Šali

V šalianskom mestskom cintoríne vzniklo, v blízkosti tabule s menami zosnulých osobností Šale, nové kolumbárium so 48 urnovými schránkami. Mesto sa ho rozhodlo postaviť s dvomi urnovými stenami, pričom každá jedna obsahuje 24 urnových schránok pre umiestnenie telesných pozostatkov Šalanov. V prípade požiadaviek občanov bude možné realizovať jeho rozšírenie o ďalšie urnové steny.

2021





2. Základné údaje o meste

Mesto Šaľa leží na pravom a ľavom brehu dolného toku Váhu. Rozkladá sa na úrodnej Podunajskej nížine na rovine vo výmere 4.497 ha. Na ľavom brehu rieky na nízkom poriečnom vale leží mestská časť Veča, ktorá sa so Šalou zlúčila 1. januára 1960. K mestu Šaľa patria aj osady Hetmén a Kilič. Naše mesto sa z hľadiska klimatických podmienok zaraduje do teplej klimatickej oblasti s priemerom 50 letných dní ročne. Teplé letá, skorý nástup jari a dlhé slnečné jesenné mesiace predurčujú tento región ako mimoriadne vhodný pre letnú rekreáciu s jej najvýraznejšími atribútmi - kúpaním a vodným športovaním. Poloha roviny, na ktorej sa mesto rozprestiera a nížinný charakter územia sa podieľajú na tom, že patrí medzi najteplejšie a zároveň najsuchšie oblasti Slovenska. Mesto leží v geotermálnej oblasti a z tohto dôvodu sú geotermálne vrty v Šali, ale aj v Diakovciach a vo Vlčanoch využívané. Pôdno-klimatické podmienky a vysoká kvalita pôdy vytvárajú vhodné podmienky na vysokú produktivitu poľnohospodárskej výroby.

2.1 Počasie

Rok 2021 bol na základe údajov šiestich klimatologických centier (GISS NASA, NOAA, ECMWF, Met Office, JRA a Berkeley) a údajov Svetovej meteorologickej organizácie (WMO) jedným zo siedmich najteplejších rokov v histórii meraní. Očakáva sa, že globálne otepľovanie a ďalšie dlhodobé trendy zmeny klímy budú v dôsledku rekordných úrovní skleníkových plynov zachytávajúcich teplo v atmosfére aj naďalej pokračovať. Priemerná globálna teplota povrchu pevnín a oceánov bola v roku 2021 približne o 1,11 ($\pm 0,13$) °C vyššia v porovnaní s dlhodobým priemerom predindustriálneho obdobia (1850 – 1900). Rok 2021 je siedmy po sebe idúci rok (2015 – 2021), v ktorom bola priemerná globálna teplota podľa všetkých údajových súborov zostavených WMO vyššia o viac ako 1 °C nad úrovňou priemeru za obdobie 1850 – 1900.

Od osemdesiatych rokov 20. storočia bolo každé desaťročie teplejšie ako to predchádzajúce, pričom sa očakáva, že tento trend bude aj naďalej pokračovať. Všetkých sedem najteplejších rokov bolo zaznamenaných v období od roku





2015, pričom roky 2016, 2019 a 2020 predstavovali prvé tri absolútne najteplejšie roky od začiatku systematických meraní (1850).

Rok 2021 bol však aj napriek tomu stále teplejší ako predchádzajúce roky ovplyvnené *La Niña*. Celkové dlhodobé otepľovanie, spôsobené nárastom skleníkových plynov, je už v súčasnosti oveľa väčšie ako prirodzená medziročná variabilita globálnej teploty, spôsobená prirodzene sa vyskytujúcimi klimatickými faktormi.

Rok 2021 bude taktiež pamätný pre rekordné hodnoty maximálnej teploty vzduchu, ktoré dosiahli v Kanade hodnotu takmer 50 °C, čo je porovnateľné s hodnotami hlásenými v tradične horúcej oblasti severnej Afriky (Alžírsko), pre výnimočné zrážky a deštruktívne záplavy a povodne v Ázii a Európe, ako aj pre suchu v niektorých častiach Afriky a Južnej Ameriky. Prejavy zmeny klímy a nebezpečných prejavov počasia priniesli v priebehu roka ničivé dôsledky pre početné komunity na každom jednom kontinente.

Teplota vzduchu je len jedným z indikátorov klimatickej zmeny. Medzi ďalšie indikátory patria napríklad koncentrácie skleníkových plynov v atmosfére, obsah tepla v oceánoch, úroveň pH morskej vody, priemerná globálna výška hladiny svetového oceánu, objem ľadovcov a rozsah plávajúceho morského ľadu v Arktíde, resp. Antarktíde.

Január 2021 bol na území Slovenska prevažne teplotne abnormálny, na niektorých miestach, predovšetkým v stredných horských polohách, bol teplotne normálny, a vo vysokohorských polohách bol teplotne podnormálny. Najvyššie priemerné mesačné teploty vzduchu dosiahli v januári na Slovensku viac ako 1,5 °C. Najvyššiu teplotu vzduchu zaznamenali na meteorologickej stanici v Gabčíkove 22. januára a dosiahla 14,3 °C. Najnižšiu teplotu vzduchu zaregistrovali v Rabči na severnej Orave 18. januára, jej hodnota bola - 24,9 °C. Najdlhšie trvanie slnečného svitu zaznamenali na Lomnickom štíte (99 h), opačná situácia bola na Kojšovskej holi a v Jaslovských Bohuniciach, kde slnečný svit trval 27 hodín. Najvyššie hodnoty rýchlosti vetra v nárazoch boli zaznamenané na Lomnickom štíte (137 km/h) a na Chopku (122 km/h). V januári sa situácia vo výskyte snehovej pokrývky v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom zlepšila. Najvyššiu hodnotu dosiahla snehová pokrývka na Chopku a bolo nameraných 213 cm. Mesačné úhrny atmosférických

2021





zrážok dosiahli najvyššie hodnoty na východe a v centrálnych oblastiach Slovenska. Najnižšie mesačné úhrny zrážok boli na juhovýchode Podunajskej nížiny, kde dosiahli o niečo menej ako 20 mm. Najviac zrážok, viac ako 160 mm, zaznamenali v oblastiach Vihorlatu, Utáčnika a v Nízkych Tatrách. Podľa údajov SHMÚ a záznamov meteorologickej stanice v Žihárči dosiahla priemerná mesačná teplota vzduchu v januári 1,5 °C. Pričom maximálna denná teplota dosiahla 14 °C a minimálna - 12 °C. Šaľa mala v januári mesačný úhrn atmosférických zrážok 35,5 mm, čo bolo 104,4 % normálu.

Február 2021 bol na území Slovenska prevažne teplotne normálny s menej výraznou kladnou odchýlkou od dlhodobého priemeru (1981 - 2010), pričom vo vysokohorských polohách bol až teplotne nadnormálny. Najvyššie hodnoty priemernej mesačnej teploty vzduchu dosiahli vo februári viac ako 2,0 °C. Najvyššiu teplotu vzduchu zaznamenali v Hurbanove (20,6 °C), najnižšiu na Lomnickom štíte (- 29,0 °C). Najdlhšie trvanie slnečného svitu bolo zaznamenané v Gánovciach (135 h). Opačná situácia bola v Kamenci nad Cirochou, kde slnečný svit trval iba 53 h. Najvyššia hodnota rýchlosti vetra v nárazoch bola počas februára zaznamenaná na Chopku (137 km/h). Výskyt snehovej pokrývky bol priaznivý. Najvyššiu hodnotu dosiahla snehová pokrývka na Lomnickom štíte 20. februára a dosiahla 270 cm. Mesačný úhrn zrážok bol najnižší na niektorých miestach Záhoria. Najviac zrážok bolo zaznamenaných v oblastiach Vihorlatu a Polonín. V Šali dosiahla priemerná mesačná teplota 1,8 °C a maximálna denná teplota 19 °C, pričom minimálna denná teplota vo februári dosiahla - 12 °C. Mesačný úhrn zrážok mal hodnotu 33,3 mm, čo bolo 107,4 %.

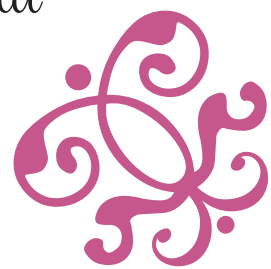
Marec 2021 bol na území Slovenska teplotne normálny, prevažne s menej výraznou zápornou odchýlkou od dlhodobého priemeru. Najvyššie hodnoty priemernej mesačnej teploty vzduchu dosiahli v marci viac ako 5,5 °C (Bratislava – Mlynská dolina, Gabčíkovo, Hurbanovo, Kráľová pri Senci zaznamenali 5,6 °C, Bratislava – Koliba 5,7 °C a Bratislava – letisko 5,9 °C). Relatívne najnižšie hodnoty priemernej mesačnej teploty vzduchu boli dosiahnuté na meteorologickej stanici Štrbské pleso (- 2,7 °C). Najvyššiu teplotu vzduchu zaznamenali v Žiari nad Hronom 31. marca s hodnotou 24,6 °C. Najnižšiu





teplotu vzduchu zaregistrovali na Lomnickom štíte 6. marca s hodnotou $-20,0^{\circ}\text{C}$. Do skupiny meteorologických staníc s najdlhším trvaním slnečného svitu patrila v marci stanica Kráľová pri Senci (226 h). Opačná situácia bola na Chopku a v Červenom Kláštore, kde slnečný svit trval 114 hodín. Najvyššie hodnoty rýchlosti vetra v nárazoch boli zaznamenané vo vysokohorských polohách, na Lomnickom štíte to bolo 126 km/h . Situácia sa vo výskyte snehovej pokrývky vyvíjala priaznivo iba vo vysokohorských polohách, a to na Lomnickom štíte, kde bolo zaznamenaných 318 cm. Mesačné úhrny atmosférických zrážok dosiahli hodnoty, ktoré pribúdali od juhu smerom na sever, ale napriek všetkému ich bolo málo a ojedinele boli zaznamenané aj extrémne nízke hodnoty úhrnov zrážok v tomto mesiaci. Najmenej zrážok bolo na juhu Podunajskej nížiny, najviac bolo zaznamenaných v severnej polovici stredného Slovenska a v Tatrách. Aj na území mesta Šaľa bol marec, tak ako na väčšine územia Slovenska, teplotne podpriemerný a zrážkovo silne až mimoriadne podnormálny. Marec v roku 2021 bol veľmi až mimoriadne suchý mesiac. Priemerná mesačná teplota dosiahla $5,2^{\circ}\text{C}$, maximálna denná teplota sa pohybovala do 24°C a minimálna denná teplota bola -5°C . Skoro bezzrážkový marec 2021 znamenal hodnoty mesačných úhrnov zrážok iba $3,7\text{ mm}$, čo bolo $10,9\%$ z normálu.

Apríl 2021 bol na území Slovenska teplotne podnormálny, prevažne s výraznejšou zápornou odchýlkou od dlhodobého priemeru. Najvyššie hodnoty priemernej mesačnej teploty vzduchu dosiahli v apríli viac ako $9,0^{\circ}\text{C}$. Najnižšie hodnoty priemernej mesačnej teploty vzduchu boli zaznamenané na Chopku $-4,9^{\circ}\text{C}$ a na Lomnickom štíte $-8,1^{\circ}\text{C}$. Najvyššia teplota, ktorá bola v mesiaci apríl zaznamenaná, bola $26,3^{\circ}\text{C}$ v Bratislave. Najnižšiu teplotu vzduchu namerali na Lomnickom štíte 7. apríla a dosiahla $-19,0^{\circ}\text{C}$. Do skupiny meteorologických staníc s najdlhším trvaním slnečného svitu patrili Bzovík (232 h), Kráľová pri Senci (228 h) a Dolné Plachtince (221 h). Opačná situácia bola na Chopku a v Medzilaborciach, kde slnečný svit trval len 97 hodín. V apríli sa vyskytovala snehová pokrývka bez prerušenia už iba vo vysokohorských polohách. Ale pri pravidelných ochladieniach sa epizodický výskyt snehovej pokrývky zaznamenal aj v najnižších polohách. Snehová pokrývka dosiahla 9. apríla hodnotu 322 cm na Lomnickom štíte a bola





najvyššia počas mesiaca apríl. Hodnoty zrážok boli pre toto ročné obdobie normálne, pričom sa už vyskytli aj búrky, a tak búrkové lejaky mohli na niektorých miestach deformovať pole mesačných úhrnov zrážok. Najnižšie úhrny zrážok boli zaznamenané v páse od východného okraja Bratislavy cez oblasť Senca, Trnavy, až po oblasť Nového Mesta nad Váhom. Najviac zrážok zaznamenali v oblastiach Tatier. Podľa údajov SHMÚ a záznamov meteorologickej stanice v Žihárči v apríli dosiahla v našom regióne priemerná mesačná teplota 8,7 °C, pričom maximálna denná teplota dosiahla až 25 °C a minimálna - 4 °C. Šala mala mesačný úhrn atmosférických zrážok 49,2 mm, čo bolo 126,2 % normálu. Konštatovalo sa, že priemerná teplota vzduchu bola v tohtoročnom apríli najnižšia za posledných 24 rokov.

Máj 2021 bol na území Slovenska teplotne podnormálny, prevažne s výraznejšou zápornou odchýlkou od dlhodobého priemeru, iba na krajnom severovýchode a východe krajiny bola táto odchýlka nižšia a dosiahla iba - 1,0 °C, čím sa v týchto oblastiach máj ocitol na rozhraní medzi teplotne normálnym a teplotne podnormálnym. Najvyššiu teplotu vzduchu zaznamenali na meteorologickej stanici v Holíči 11. mája a dosiahla 30,6 °C. Najnižšia teplota vzduchu bola nameraná na Lomnickom štíte 8. mája, jej hodnota bola - 12,5 °C. Do skupiny meteorologických staníc s najdlhším trvaním slnečného svitu patrili Orechová (249 h), Nitra (237 h) a Kráľová pri Senci (235 h). Opačná situácia bola na Chopku, kde slnečný svit trval 113 hodín. Súvislá snehová pokrývka sa bez prerušenia vyskytovala už iba v najvyšších vysokohorských polohách. Mesačné úhrny atmosférických zrážok boli najnižšie na krajnom severozápade Záhoria, tiež na juhu Podunajskej nížiny a Východoslovenskej nížiny a čiastočne aj na juhu stredného Slovenska, kde dosiahli miestami okolo 60 mm. Najviac zrážok zaznamenali v oblastiach Tatier, Nízkych Tatier, Malej Fatry, Veľkej Fatry a Kremnických vrchov, kde to bolo viac ako 200 mm. V šalianskom regióne bolo v máji tak, že tretí rok po sebe odchýlka mesačnej teploty vzduchu dosiahla podpriemerné až silne podnormálne hodnoty. Dokazuje to aj fakt, že priemerná mesačná teplota dosiahla 13,6 °C. Maximálna denná teplota dosahovala do 29 °C, minimálna iba 0,1 °C. Mesačný úhrn atmosférických zrážok dosiahol hodnoty 86,8 mm. V percentuálnom vyjadrení to predstavovalo 147,1 % z normálu, teda mesiac máj bol

2021





o Šali pomerne vlhký.

Jún 2021 bol na území Slovenska prevažne teplotne mimoriadne nadnormálny s výraznou kladnou odchýlkou od dlhodobého priemeru, ktorá dosiahla viac ako $+4,0\text{ }^{\circ}\text{C}$. Najvyššie hodnoty priemernej mesačnej teploty vzduchu dosiahli o júni, a to $23,0\text{ }^{\circ}\text{C}$ a viac (Hurbanovo $23,1\text{ }^{\circ}\text{C}$, Bratislava – letisko $23,1\text{ }^{\circ}\text{C}$). Najvyššiu teplotu vzduchu zaznamenali na automatickej meteorologickej stanici Mužla v okrese Nové Zámky 24. júna, jej hodnota dosiahla $38,0\text{ }^{\circ}\text{C}$. Najnižšia teplota vzduchu $-6,2\text{ }^{\circ}\text{C}$ bola nameraná na Lomnickom štíte. Do skupiny meteorologických staníc s najdlhším trvaním slnečného svitu patrili o júni Nitra (395 h), Hurbanovo a Kráľová pri Senci (391 h). Opačná situácia bola na Lomnickom štíte, kde slnečný svit trval v tomto mesiaci 225 hodín. O júni sa vyskytovala súvislá snehová pokrývka už iba v najvyšších vysokohorských polohách. Najvyššiu hodnotu dosiahla snehová pokrývka na Lomnickom štíte 1. júna a bola 140 cm. Na Chopku bola v tomto mesiaci snehová pokrývka najhrubšia tiež 1. júna, jej hrúbka dosiahla 44 cm. Mesačné úhrny atmosférických zrážok boli najnižšie na niektorých miestach, predovšetkým na juhozápade Slovenska, kde v krajných prípadoch dosiahli iba niekoľko milimetrov, prípadne iba 1 mm alebo len niekoľko desiatín milimetra. Najviac zrážok zaznamenali na niektorých miestach východného Slovenska, kde to bolo viac ako 100 mm. Jún bol o Šali mimoriadne podnormálny až suchý. Hodnota mesačného úhrnu atmosférických zrážok dosiahla iba 6,2 mm, čo predstavovalo iba 9,7% dlhodobého normálu. Priemerná mesačná teplota dosiahla $22,5\text{ }^{\circ}\text{C}$, maximálna denná teplota bola $35\text{ }^{\circ}\text{C}$ a minimálna $8\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Júl 2021 bol na území Slovenska prevažne teplotne mimoriadne nadnormálny až extrémny s výraznou kladnou odchýlkou od dlhodobého priemeru, ktorá dosiahla v najexponovanejších prípadoch viac ako $+3,0\text{ }^{\circ}\text{C}$. Najvyššie hodnoty priemernej mesačnej teploty vzduchu dosiahli na Slovensku $24,0\text{ }^{\circ}\text{C}$ a viac (Hurbanovo $24,1\text{ }^{\circ}\text{C}$, Bratislava – letisko $24,0\text{ }^{\circ}\text{C}$). Najvyššiu teplotu vzduchu zaznamenali na automatickej meteorologickej stanici Mužla 8. júla a jej hodnota dosiahla $39,0\text{ }^{\circ}\text{C}$. Najnižšia bola nameraná na Lomnickom štíte 3. júla a klesla na $0,3\text{ }^{\circ}\text{C}$. Do skupiny meteorologických staníc s najdlhším trvaním slnečného svitu patrili o júli Malý Javorník a Kráľová pri Senci





(349 hod), Bratislava – Koliba (348 h), Bratislava – letisko (343 h). Opačná situácia bola na Chopku, kde slnečný svit trval v tomto mesiaci len 155 hodín. V júli sa na meteorologických staniciach nevyskytovala snehová pokrývka ani v najvyšších horských polohách. Mesačné úhrny zrážok dosiahli hodnoty, ktoré sa pohybovali v širokom intervale, takže boli niekde aj podnormálne, pričom väčšinou boli normálne, ale v niektorých oblastiach krajiny boli aj nadnormálne. Lokálne mohli byť ako dôsledok búrkových lejakov aj mimoriadne nadnormálne. Najnižšie úhrny zrážok namerali na severe Záhoria, ojedinele aj na východe Podunajskej nížiny, ďalej na juhu stredného Slovenska, na krajnom severovýchode Slovenska a čiastočne aj na Kysuciach, kde dosiahli menej ako 50 mm. Z údajov SHMÚ a meteorologickej stanice v Žihárči dosiahla v našom regióne priemerná mesačná teplota vzduchu v júli 23,2 °C. Pričom maximálna denná teplota bola do 35 °C a minimálna do 8 °C. Šala mala v júli mesačný úhrn atmosférických zrážok 97,6 mm, čo bolo 168,3 % normálu. Tento mesiac bol teda nadnormálne vlhký.

August 2021 bol na území Slovenska teplotne podpriemerný s nevýraznou zápornou odchýlkou od dlhodobého priemeru, ktorá dosiahla len výnimočne (krajný západ Slovenska) viac ako 1 °C. Najvyššie hodnoty priemernej mesačnej teploty vzduchu dosiahli v auguste 20,0 °C, viac v Hurbanove (20,4 °C) a v Bratislave na letisku (20,5 °C). Najvyššiu teplotu vzduchu zaznamenali v auguste na meteorologickej stanici Mužla 15. augusta a jej hodnota bola 35,8 °C. Najnižšiu teplotu zaregistrovali na Lomnickom štíte 25. augusta, dosiahla hodnotu - 3,0 °C. Podľa meteorologických staníc najdlhší slnečný svit trval v Malom Javorníku (283 h), Mužle (263 h), Rimavskej Sobote (262 h). Opačná situácia bola napríklad na Chopku, kde slnečný svit trval v tomto mesiaci 115 hodín. V auguste sa na meteorologických staniciach vyskytovala snehová pokrývka iba na Lomnickom štíte od 27. augusta, pričom najvyššiu hodnotu 24 cm dosiahla 30. augusta. Mesačné úhrny zrážok dosiahli hodnoty, ktoré boli v tohtoročnom lete na viacerých zrážkomerných staniciach najvyššie spomedzi všetkých 3 mesačných úhrnov zrážok tohto leta. Najnižšie úhrny zrážok boli v niektorých oblastiach na juhu Podunajskej nížiny, kde dosiahli ojedinele aj menej ako 30 mm. Najviac zrážok zaznamenali v auguste v regiónoch na krajnom severe Slovenska, kde v oblasti Tatier

2021





zaregistrovali niektoré zrážkomerné stanice za celý mesiac viac ako 300 mm zrážok. V našom regióne Šale bol zaznamenaný mesačný úhrn atmosférických zrážok podľa dlhodobého priemeru ako normálny, pretože priemerný úhrn dosiahol 63,6 mm, čo znamenalo 96,4 % z dlhodobého normálu. Priemerná mesačná teplota vzduchu dosiahla 19,5 °C, maximálna denná teplota do 34,5 °C a minimálna do 10 °C.

September 2021 bol na území Slovenska teplotne väčšinou slabšie nadpriemerný, prevažne s nevýraznou kladnou odchýlkou od dlhodobého priemeru, ktorá dosiahla len výnimočne viac ako 1 °C. Najvyššie hodnoty priemernej mesačnej teploty vzduchu dosiahli v septembri 17,0 °C a viac (Bratislava – Mlynská dolina 17,1 °C, Bratislava – Koliba a Bratislava – letisko 17,4 °C). Najvyššiu teplotu vzduchu zaznamenali v Hurbanove, kde dosiahla 31,5 °C. Najnižšiu teplotu vzduchu - 8,2 °C zaregistrovali na Lomnickom štíte 22. septembra. Najdlhšie trvanie slnečného svitu namerali v Rimavskej Sobote (253 h), v Nitre (245 h), v Gabčíkove a v Malom Javorníku (240 h). Opačná situácia bola na Skalnatom Plese, kde slnečný svit trval 132 hodín. Snehová pokrývka sa v mesiaci september vyskytovala vo vysokohorských polohách, predovšetkým na Lomnickom štíte, na Skalnatom Plese a na Chopku v určitom obmedzenom čase, pričom najvyššiu hodnotu 34 cm dosiahla 2. septembra na Lomnickom štíte. Mesačné úhrny zrážok dosiahli hodnoty, ktoré boli relatívne najvyššie na krajnom juhozápade Slovenska, bolo to viac ako 100 mm. Opačná situácia sa vyskytla na väčšom území Východoslovenskej nížiny, kde napršalo menej ako 20 mm zrážok. Z pohľadu mesačného úhrnu zrážok bol v našom regióne september v norme pri 64,4 mm zrážok s priemernou mesačnou teplotou vzduchu 16,4 °C. Najvyššia denná teplota bola nameraná do 30 °C a najnižšia do 6 °C.

Október 2021 bol na území Slovenska teplotne väčšinou podpriemerný, prevažne so zápornou odchýlkou od dlhodobého priemeru, ktorá dosiahla len v niektorých kotlinách a údoliach stredného Slovenska viac ako 1,0 °C. Najvyššia hodnota priemernej mesačnej teploty vzduchu dosiahla viac ako 10,5 °C (Bratislava – Mlynská dolina 10,6 °C). Najvyššia teplota vzduchu dosiahla v dňoch 4. a 5. októbra hodnotu 25,6 °C. Najnižšia bola nameraná





na Lomnickom štíte 23. októbra a klesla na $-11,6^{\circ}\text{C}$. Najdlhšie trvanie slnečného svitu namerali na staniciach Veľké Lovce (232 h), Lomnický štít (228 h), Rimavská Sobota (227 h). Opačná situácia bola na Chopku, kde kumulovaný slnečný svit trval v tomto mesiaci relatívne kratší čas, a to 167 hodín. Snehová pokrývka sa vyskytovala vo vysokohorských polohách podobne ako v septembri. Najvyššiu hodnotu 11 cm dosiahla 1. októbra na Lomnickom štíte. V októbri zaznamenali na niektorých miestach Slovenska mimoriadne, prípadne až rekordne málo atmosférických zrážok. Najvyššie relatívne množstvo zrážok namerali na krajnom juhozápade Podunajskej nížiny, viac ako 40 mm. Iná situácia bola na väčšine Východoslovenskej nížiny a na krajnom východe Slovenska, kde v niektorých oblastiach zaznamenali iba nemerateľné množstvo zrážok až do niekoľko desiatín milimetra. Aj v Šali bol v októbri nameraný podnormálny úhrn zrážok, priemerná mesačná teplota vzduchu dosiahla 10°C , pri maximálne dosiahnutej dennej teplote do 24°C a minimálnej iba 4°C .

November 2021 bol na území Slovenska teplotne nadpriemerný s kladnou odchýlkou od dlhodobého priemeru, ktorá dosiahla prevažne len niekoľko desiatín $^{\circ}\text{C}$, ale na niektorých miestach, hlavne vo vysokohorských polohách, to bolo aj viac. Najvyššia hodnota priemernej mesačnej teploty vzduchu dosiahla na Slovensku takmer 6°C (Bratislava – letisko $5,9^{\circ}\text{C}$). Najvyššiu teplotu vzduchu zaznamenali paradoxne v Lieseku, kde teplota vzduchu 4. novembra dosiahla $18,3^{\circ}\text{C}$. Najnižšiu zaregistrovali na Lomnickom štíte 30. novembra a jej hodnota bola $-16,7^{\circ}\text{C}$. Do skupiny meteorologických staníc s najdlhším trvaním slnečného svitu patrili stanice vo Vysokých Tatrách, napr. Lomnický štít (172 h), Tatranská Polianka (148 h), Poprad (131 h). Opačná situácia bola na letisku v Dolnom Hričove, kde slnečný svit trval relatívne kratší čas, presnejšie 55 hodín. Na konci mesiaca sa snehová pokrývka vyskytovala aj v najnižších polohách, pričom vo vysokohorských polohách to bolo vo viacerých dňoch, ale ani na Lomnickom štíte to netrvalo celý mesiac. Najvyššiu hodnotu dosiahla snehová pokrývka 30. novembra na Lomnickom štíte a jej výška bola 33 cm. V novembri, v jeho poslednej pentáde, sa u nás zásadne zmenil charakter počasia. Vďaka zrážkam, ktoré sa vyskytli v posledných piatich dňoch, bol tento mesiac na väčšine územia Slovenska zrážkovo normálny.





Zrážkovo deficitný október spôsobil pokles zdrojov podzemnej vody, čo sa prejavilo aj v mesiaci november. Neskôr sa zrážková situácia trochu vylepšila a došlo k zmierneniu deficitu zrážok. V podzemnej vode sa to prejavilo až koncom mesiaca. Pociťovali to aj vody Váhu s normálnou až mierne nadpriemernou hladinou.

December 2021 bol na území Slovenska väčšinou teplotne nadpriemerný s kladnou odchýlkou od dlhodobého priemeru, ktorá nedosiahla iba niekoľko desiatín °C, ale na niektorých miestach aj viac ako 1 °C, ojedinele až takmer 2 °C. Najvyššia hodnota priemernej mesačnej teploty vzduchu dosiahla v decembri 2 °C a viac (Slovenský Grob 2,0 °C, Gabčíkovo 2,4 °C, Bratislava – letisko 2,5 °C). Najvyššiu teplotu vzduchu zaznamenali v Bratislave na letisku 31. decembra, kedy dosiahla 16,9 °C, najnižšiu zaregistrovali v Podolínci 23. decembra a jej hodnota klesla na - 23,3 °C. Do skupiny meteorologických staníc s najdlhším trvaním slnečného svitu patrili stanice vo Vysokých Tatrách (Lomnický štít 90 h, Tatranská Polianka 86 h). Opačná situácia bola na letisku v Dolnom Hričove, kde slnečný svit trval 22 hodín. Na meteorologických staniciach SHMÚ sa vyskytovala snehová pokrývka všade, aspoň prechodne. Najvyššiu hodnotu dosiahla 26. decembra na Lomnickom štíte, a to 101 cm. Mesačné úhrny zrážok boli v decembri pomerne rovnomerne rozložené a väčšinou dosiahli normálne hodnoty. Najnižšie boli v povodí rieky Bodvy, kde ojedinele dosiahli niečo nad 20 mm. Opačná situácia bola v horských oblastiach severozápadného, severného a severovýchodného Slovenska, kde na niektorých miestach v priebehu decembra zaznamenali viac ako 100 mm zrážok. V Šali dosiahla priemerná mesačná teplota vzduchu 1,9 °C. Maximálna denná teplota bola nameraná 16 °C a minimálna - 9 °C. Mesačný úhrn zrážok dosiahol 48,7 mm, čo bolo z hľadiska dlhodobého merania normálne s hodnotou 105,9 %.

2.2 Obyvateľstvo¹

V roku 2021 sa na Slovensku uskutočnilo veľké sčítanie obyvateľov, domov a bytov. Na základe neho, ako aj z výsledkov ŠÚ SR vyplynulo, že v okrese Šaľa žije viac žien ako mužov. Tento stav bol zaznamenaný v rámci všetkých

¹ Zdroj: ŠÚ SR, SODB2021





okresov na Slovensku. Mesto Šaľa je najväčším sídlom spomedzi 13 obcí okresu Šaľa. V roku 2021 malo 41,15 %-ný podiel na celkovom počte obyvateľov okresu a podľa posledného sčítania obyvateľov klesol v Šali počet obyvateľov na 21 183. V predchádzajúcom roku to bolo 21 304, čo znamená, že aj v tomto roku pokračovalo znižovanie počtu obyvateľov v meste. Podľa pohlavia tu žilo 10 329 mužov, čo predstavuje 48,76 % a 10 854 žien, teda 51,24 %-ný podiel obyvateľov.

Súčasťou Šale sú aj jej tri mestské časti. V roku 2021 najväčšou z nich bola mestská časť Veča so 6 558 obyvateľmi a dve menejpočetné mestské časti mali nahlásených na trvalý pobyt v častiach Hetmėň iba 51 a v Kiliči 28 občanov. Celkový počet obyvateľov každým rokom klesal najmä z dôvodu migrácie obyvateľstva na vidiek. Podľa údajov z evidencie obyvateľstva sa Šalania vysťahovali aj v tomto roku najmä do obcí v okolí, kde si postavili rodinné domy.²

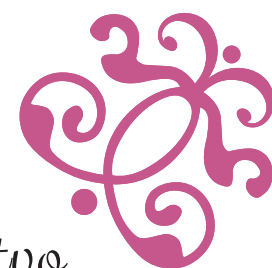
Podľa údajov ŠÚ SR a posledného sčítania prevládala u obyvateľov mesta Šaľa slovenská národnosť, a to 78,52 %, nasledovala maďarská národnosť s 13,09 % - ami. Podobné údaje sú pri porovnaní materinského jazyka. Svoju národnosť si neuviedlo 6,85 % obyvateľov. Zvyšok, t.j. 1,54 % sa v desatinách či stotínach percenta rozdelil medzi českú, rómsku, rusínsku, ukrajinskú, nemeckú, ruskú, chorvátsku, poľskú, srbskú, albánsku, bulharskú, tureckú, príp. inú národnosť.

Pri náboženskom vierovyznaní prevládala rímskokatolícka cirkev - 47,09 %, nasledovalo 36,72 % obyvateľov bez vyznania. Ďalšou najpočetnejšou bola Evanjelická cirkev augsburského vyznania 3,06 %, kalvínske vierovyznanie 1,15 %, gréckokatolícke vierovyznanie 0,63 %, pravoslávne 0,27, Jehovovi svedkovia 0,19 %, Evanjelická cirkev metodická a Apoštolská cirkev po 0,08 %, k židovskému vyznaniu a k Starokatolíckej cirkvi na Slovensku sa hlásilo 0,05 %, Bratská jednota baptistov a Cirkev československá husitská na Slovensku po 0,01 %, Cirkev adventistov siedmeho dňa 0,03 % a pohanstvo priznalo 0,04 % obyvateľov. Prihlásili sa aj k Ad hoc hnutiu - 0,32 %, k budhizmu - 0,21 %, islamu - 0,1 %, hinduizmu - 0,02 % a k ostatným nepresne určeným kresťanským cirkvám sa prihlásilo 0,27 %.

Štruktúra obyvateľstva podľa dosiahnutého vzdelania odzrkadľovala kvalitu ľudského potenciálu v hospodárskej základni mesta a atraktivite pre potenciálnych

² <https://mojabec.statistics.sk>





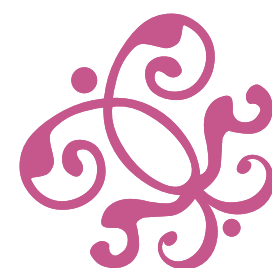
investorov. V danej štruktúre obyvateľstva dominovalo obyvateľstvo s 27,24 % - ami úplným stredným odborným vzdelaním. S 19,67 % - ami boli osoby s učňovským vzdelaním, 5,95 % malo vyššie odborné vzdelanie a 18,39 % osôb bolo s vysokoškolským vzdelaním, iba 0,14 % osôb vo veku 15 a viac rokov bolo bez školského vzdelania. 5,43 % si pri sčítaní neuviedlo vzdelanie.

2.3 Demografický vývoj v roku 2021

Demografický vývoj potvrdzovali všeobecné nepriaznivé trendy v rámci SR. Počet obyvateľov mesta mal aj v tomto roku klesajúcu tendenciu. Ak malo mesto Šaľa k sčítaniu obyvateľov v roku 2001 presne 24 564 obyvateľov, v roku 2011 to bolo už iba 23 554, čo znamenalo pokles o 1 010 obyvateľov v priebehu 10 rokov. V roku 2021 Šaľa evidovala už len 21 183 obyvateľov. V priebehu ďalších desať rokov to predstavovalo pokles už o 2 371 obyvateľov. Oproti roku 2020 mesto Šaľa zaznamenalo pokles o 121 obyvateľov – k 31. decembru 2020 mala Šaľa 21 304 obyvateľov.

V Šali tvorili aktuálne deti a mládež (do 14 rokov vrátane), teda obyvatelia v predproduktívnom veku, 13,03 % populácie. Súčasne obyvateľstvo v produktívnom veku (od 15 do 64 rokov) predstavovalo 68,83 % populácie a seniori v poproduktívnom veku (65 a viac) tvorili 18,14 %-ný podiel populácie v našom meste. Za posledných 20 rokov narástol priemerný vek zo 40 rokov (v roku 2000) na 43 rokov v roku 2021. Toto sa odrazilo aj v podiele predproduktívneho obyvateľstva, ktorý klesol z 25 % v roku 2000 na 13,03 % v roku 2021 (podľa údajov ŠÚ SR). Veková pyramída mala regresný tvar s úzkou základňou a širšou vyššou časťou indikujúcou starnúcu populáciu. Aj keď najpočetnejšiu kategóriu tvorili obyvatelia v produktívnom veku, nepriaznivú štruktúru obyvateľstva dokazuje aj vysoký index starnutia obyvateľov, ktorý vyjadruje počet obyvateľov v poproduktívnom veku (65 a viac rokov) k obyvateľom v predproduktívnej (od 0 - 14 rokov) kategórii. V roku 2021 prišlo na svet 158 Šaľanov, z toho bolo 77 chlapcov a 81 dievčat. V roku 2021 sa narodilo o šesť Šaľanov viac ako v predchádzajúcom roku, kedy ich bolo 152. Najčastejšie mená narodených chlapcov v Šali boli Matej, Jakub a Šimon. Matejov pribudlo šesť, Jakubov a Šimonov po päť. Nezvyčajným menom u chlapcov bol Timon.

2021





U dievčat pribudlo najčastejšie meno Sofia, bolo ich šesť a narodili sa aj štyri Viktórie. Rodičia volili v niektorých prípadoch aj u dievčatiek netradičné mená. V marci 2021 sa narodila prvá malá Šalanka s netradičným, ale krásnym menom - Christlin. Pribudlo aj ďalšie nové, krásne dievčenské meno - Prea.

Prvý občan

Prvý občan mesta Šaľa v roku 2021, malý Gáborko Dukay, sa narodil 6. januára 2021. Vzhľadom na nepriaznivú situáciu s ochorením COVID-19 sa nemohla, podľa dobrého zvyku mesta, uskutočniť návšteva primátora v rodine Dukayovcov.

Počas celého roka 2021 sa uskutočnilo 18 (pre porovnanie v roku 2020 to bolo 12) slávnostných uvítaní dieťatka do radov občanov nášho mesta. Mesto Šaľa pre nich zabezpečilo pozdravy s blahoželaním a knihy „Naše dieťatko“ a okrem toho, každé uvítanie dieťatka bolo zaznamenané aj v Pamätnej knihe Zboru pre občianske záležitosti mesta Šaľa.

Sobášne správanie možno najlepšie vyjadriť počtom uzavretých manželstiev. Svoje „áno“ si v roku 2021 povedalo 65 párov. Pre porovnanie v roku 2020 to bolo 64 sobášov a 1 zlatý sobáš. Počas celého roka mesto podľa potreby zabezpečovalo pozdravy s blahoželaním aj na sobáše. Okrem toho každému páru mesto darovalo aj sobášne pero, na ktorom bol napísaný dátum, kedy sa sobáš uskutočnil. Tak, ako každý obrad, aj sobáš bol zaznamenaný v Pamätnej knihe ZPOZ mesta Šaľa.

V roku 2021 bolo v Šali zaznamenaných o 45 úmrtí viac oproti predchádzajúcemu roku a naše mesto prišlo, z dôvodu úmrtia, o 290 domácich obyvateľov, čo do značnej miery môže mať na svedomí pandémie a s ňou spojené úmrtia. Samozrejme, nie vo všetkých prípadoch bol príčinou COVID-19. Nielen populácia SR, ale aj nášho mesta starne v podstate od konca 50. rokov dvadsiateho storočia. Výraznú intenzitu nadobudol tento proces od 90. rokov minulého storočia. Prejavom starnutia populácie boli zmeny štruktúry obyvateľstva a zvyšujúci sa priemerný vek obyvateľstva. Najnižší počet Šalanov bol vo veku 95 až 97 rokov, a to v priemere 1 – 3 obyvatelia.





2.4 Úmrtia významných osobností

Aj rok 2021 sa niesol v znamení úmrtia množstva významných osobností Slovenska. V časovom slede sme si pripomenuli niektoré z nich:

- 26. január – *Jozef Vengloš*, slovenský futbalista a tréner (* 1936)
- 31. január – *Andrej Hryc*, slovenský herec, podnikateľ a politik (* 1949)
- 31. január – *Juraj Šebo*, slovenský spisovateľ, ktorý sa venoval histórii Bratislavy (* 1943)
- 1. február – *Robo Kazík*, slovenský spevák (* 1947)
- 14. február – *Peter Martinček*, slovenský hudobný skladateľ (* 1962)
- 20. február – *Milan Hutta*, slovenský analytický chemik, od roku 1997 bol vedúcim Katedry analytickej chémie Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave a predsedom vedeckej a organizačnej rady 24. medzinárodného sympózia separačných metód (24th International Symposium on Separation Sciences - ISSS 2018 - 2021) (* 1955)
- 20. február – *Marta Králiková - Labajová*, pracovníčka slovenskej televízie a šéfredaktorka detskej redakcie (* 1936)
- 5. marec – *Anton Urban*, slovenský futbalista, reprezentant Česko-Slovenska a tréner (* 1934)
- 10. marec – *Jozef Stražan*, slovenský herec (* 1943)
- 16. marec – *Stefan Mandžár*, slovenský herec a dabingový režisér (* 1952)
- 23. marec – *Hana Hegerová*, česko-slovenská speváčka, šansoniérka a herečka (* 1931)
- 19. apríl – *Emília Došeková*, slovenská herečka, recitátorka, speváčka – šansoniérka, autorka televíznych scenárov (* 1937)
- 19. apríl – *Tomáš Winkler*, slovenský literárny historik, kultúrny historik, literárny kritik, redaktor (* 1940)
- 21. apríl – *Róbert Hutýra*, česko-slovenský reprezentant v cyklistike, päťnásobný majster Slovenska a dvojnásobný majster Česko-Slovenska, známy tiež svojím útekom za železnú oponu v teplovzdušnom balóne s celou rodinou (manželkou, deťmi a dokonca s pretekárskym bicyklom) (* 1944)
- 9. máj – *Viliam Turčány*, slovenský básnik, prekladateľ a literárny vedec (* 1928)
- 14. máj – *Milan Ftáčnik*, slovenský vysokoškolský pedagóg a politik (* 1956)





- 21. máj – *Svetozár Štúr*, slovenský hudobný skladateľ a dirigent (* 1951)
- 15. júl – *Jaroslav Paška*, slovenský politik, minister školstva (* 1954)
- 18. júl – *Milan Lasica*, slovenský herec (* 1940)
- 19. júl – *Juraj Kubánka*, slovenský choreograf a tanečník (* 1928)
- 26. júl – *Július Binder*, slovenský manažér a politik (* 1931)
- 28. júl – *Ivan Saktor*, slovenský odborový predák a politik, primátor Banskej Bystrice a prezident Konfederácie odborových zväzov (* 1954)
- 14. august – *Ján Turan*, slovenský autor detskej literatúry (* 1932)
- 26. august – *Ivan Kozá*, slovenský lekár – onkológ a univerzitný profesor (* 1940)
- 18. október – *Edita Gruberová*, slovenská sopranistka (* 1946)
- 3. november – *Boris Sádecký*, slovenský hokejista (* 1997)
- 5. november – *Dušan Pašek ml.*, slovenský hokejový útočník (* 1985)
- 10. november – *Miroslav Žbirka*, slovenský spevák a skladateľ (* 1952)
- 22. november – *Hilda Múdra*, slovenská trénerka krasokorčuľovania (* 1926)
- 11. december – *Jozef Karvaš*, slovenský džezový hudobník, trubkár, trombonista, kapelník, aranžér, textár a spevák (* 1945)

26. mája 2021 - *Július Viršík*, zomrel známy slovenský rozhlasový moderátor.

Pre Šaľanov, ale aj pre celé rozhlasové a hudobné Slovensko, jeho náhly a nečakaný odchod znamenal pre Šaľanov, ale aj pre celé rozhlasové a hudobné Slovensko, veľkú stratu.

Poznali sme ho najmä pre jeho dlhoročné pôsobenie v Rádiu Rock FM a Rádiu Expres. Hoci miestom jeho narodenia sa 7. septembra 1964 stala Nitra, detstvo a študentské roky prežil v našom meste. Po absolvovaní Gymnázia v Šali vyštudoval žurnalistiku na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Už ako študent pracoval v Slovenskom rozhlase. Najskôr to bola relácia Pozor zákruta a potom vysielanie pre mládež s názvom Rádio Elán. V roku 1991 prešiel do vznikajúceho Rádia Rock FM, kde mal vlastnú reláciu s hitparádou pesničiek. Od roku 1997 viedol ako programový riaditeľ Rádio Koliba, do ktorého prišiel zo Slovenského rozhlasu. V Rádiu Koliba, ktoré sa neskôr premenovalo na Rádio Okey, pôsobil ako



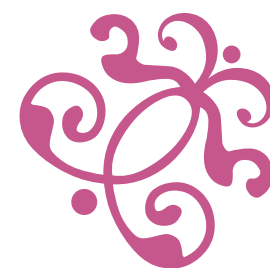
hudobný šéfredaktor. Do rozhlasu sa opäť vrátil v roku 2014. Moderoval tam reláciu *Naša hudba*, v ktorej predstavoval aktuálnu domácu hudobnú produkciu a prinášal rozhovory s hosťami o domácej hudobnej scéne. Po roku prešiel do *Rádia Expres*, v ktorom až do smrti vysielal legendárnu reláciu *Twentyfive*.

Profesionálny život Jula Viršíka bol spätý najmä s rozhlasovým éterom. Ale popri moderovaní využíval svoje bohaté skúsenosti aj ako organizátor hudobných festivalov a zviditeľnil sa tiež ako člen poroty súťaže *Slovensko hľadá Superstar*. Hľadal nové talenty a dával im priestor, rozbiehal u nás *Superstar*, v hitparáde aj vo vysielaní robil z pesničiek hity. Bol to on, ktorý z pesničky *Mandarinka Darinka* urobil kult jednej generácie.

Náhlym odchodom Jula Viršíka stratilo Slovensko nenapodobiteľný hlas, optimizmus a energiu, ktorú posúval cez mikrofón poslucháčom. Zomrel na svojej chate v Malých Levároch na zástavu srdca.³



³ <https://sk.wikipedia>



3. Mesto a samospráva

3.1 Vedenie mesta Šaľa



zástupkyňa primátora
PaedDr. Danica Lehocká, PhD.



primátor mesta Šaľa
Mgr. Jozef Belický



zástupca primátora
Róbert Tölgyesi



hlavná kontrolórka mesta
Ing. Martina Bartošovičová



prednostka MsÚ
Ing. Jana Nitrayová

3.2 Mestské zastupiteľstvo vo volebnom období 2018 – 2022

Mestské zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor zložený z poslancov, zvolených v priamych voľbách obyvateľmi mesta. Počet poslancov na celé volebné obdobie 4 rokov určuje pred voľbami mestské zastupiteľstvo podľa počtu obyvateľov mesta. Mestské zastupiteľstvo v Šali tvorili tri volebné obvody, v ktorých pôsobilo 21 poslancov.

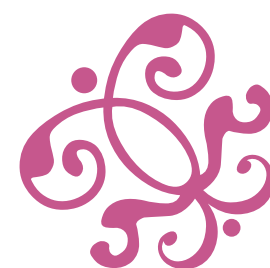
Skratky politických strán a hnutí:

KDH – Kresťanskodemokratické hnutie

SMER – SD – SMER – Sociálna demokracia

PS SPOLU – Progresívne Slovensko Spolu

SaS – Sloboda a Solidarita



OL'ANO – Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti
MOST – HÍD

Volebný obvod číslo 1



Ing. Róbert Andráši
nezávislý poslanec



MUDr. Jozef Grell
SMER SD



Mgr. Mária Farkašová
nezávislá poslankyňa



Ing. Marián Krištof
nezávislý poslanec



Peter Szalay
nezávislý poslanec



RSDr. Peter Gomboš
nezávislý poslanec



PaedDr. Danica Lehocká, PhD.
SMER SD

Volebný obvod číslo 2



Róbert Tölgyesi
MOST – HÍD



Peter Hlavatý
KDH



Ing. Gabriela Lacková
nezávislá poslankyňa



Mgr. Dominika Jarošová
nezávislá poslankyňa



Ing. Tibor Baran
nezávislý poslanec



Ing. Štefan Bartošovič
nezávislý poslanec



Ing. Tomáš Mészáros
nezávislý poslanec

Volebný obvod číslo 3



Ing. Peter Jaroš
nezávislý poslanec



Ing. Ivan Kováč
nezávislý poslanec



Marek Molnár
PS SPOLU



Ing. Slavomír Kališ
nezávislý poslanec



Miloš Rehák
nezávislý poslanec



Ing. Peter Andráši
SaS, OĽANO



JUDr. Anna Torišková
nezávislá poslankyňa

3.3 Zloženie komisií mestského zastupiteľstva

Komisie môže mestské zastupiteľstvo zriaďovať ako svoje stále alebo dočasné poradné, iniciatívne a kontrolné orgány. Sú zložené z poslancov mestského zastupiteľstva a ďalších osôb, zvolených mestským zastupiteľstvom z radov odborníkov.

Poslanci MsZ v Šali pracovali v priebehu roka v jednotlivých komisiách. Osem riadnych komisií pracovalo v rovnakom zložení ako v predchádzajúcom roku. Zasadnutia jednotlivých komisií boli zverejnené na webovej stránke mesta.

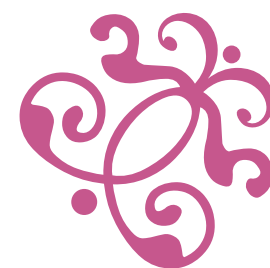
Riadne komisie mestského zastupiteľstva

Komisia ekonomická

Zloženie: Ing. Tibor Baran – predseda komisie

Poslanci MsZ: Ing. Peter Andráši, Ing. Marián Krištof, Róbert Tölgyesi

Neposlanci: Ing. Klaudia Antálková, Ing. František Botka, Miroslav Gera, Ing. Roland Grédi, Bc. Noémi Kubiková, Bc. Elza Melegová



Tajomníčka: Anita Petkovová

Komisia územného plánovania, výstavby a dopravy

Zloženie: Ing. Róbert Andráši – predseda komisie

Poslanci: Ing. Ivan Kováč, Ing. Tomáš Mészáros, Peter Szalay, Ing. Peter Andráši

Neposlanci: Ing. Marián Antal, Ing. arch. Viktor Becker, Ing. arch. Andrea Belžárová, Ing. Kristián Szekeres PhD., Ing. Vladimír Vicena, Mgr. Simeon Vincze

Tajomníčka: Ing. Zuzana Hrubá

Komisia životného prostredia, verejného poriadku a bezpečnosti

Zloženie: RSDr. Peter Gomboš – predseda komisie

Poslanci: Ing. Róbert Andráši, Ing. Peter Jaroš, Ing. Gabriela Lacková, Miloš Rehák

Neposlanci: Ing. Gabriela Braníková, Mgr. Radovan Földvári, Mgr. Ladislav Medveczký, Ing. Peter Süss, PhDr. Marián Šperka, Ing. Petronela Vižďáková

Tajomníčka: Ing. Petra Kárasová

Komisia školstva

Zloženie: Ing. Marián Krištof – predseda komisie

Poslanci: Marek Molnár, Miloš Rehák, Mgr. Dominika Jarošová, Ing. Slavomír Kališ

Neposlanci: Mgr. Jarmila Husáriková, Ing. Michal Malárik, PaedDr. Dagmar Mesárošová, Ing. Helena Psotová, PaedDr. Vladimír Takáč, Mgr. Nora Valentínová

Tajomníčka: Mgr. Katarína Keselyová

Komisia pre sociálne, zdravotné a bytové otázky

Zloženie: MUDr. Jozef Grell – predseda komisie

Poslanci: RSDr. Peter Gomboš, Mgr. Dominika Jarošová, PaedDr. Danica Lehocká, PhD.

Neposlanci: Silvia Braunová, RSDr. Ľubor Gáll, Mgr. Ildikó Jarošová,





Mgr. Irina Kostová, PhDr. Silvia Straňáková, Mgr. Renáta Zelezníková,
PhDr. Margaréta Zozuláková
Tajomníčka: Mgr. Iveta Kminiaková

Komisia kultúry a cestovného ruchu

Zloženie: Peter Hlavatý – predseda komisie

Poslanci: Ing. Peter Jaroš, Marek Molnár, Mgr. Mária Farkašová, Ing.
Gabriela Lacková

Neposlanci: Mgr. Peter Buday Ph.D., Mgr. Miroslav Demín, Mgr. Alena
Demková, Ing. Milica Kováčová Karlubíková, Mgr. DiS. Art. Anikó
Sárkányová, Miroslav Schindler

Tajomníčka: Jozefína Karlubíková

Komisia mládeže a športu

Zloženie: Peter Szalay – predseda komisie

Poslanci: Ing. Ivan Kováč, Ing. Slavomír Kališ, Ing. Tomáš Mészáros

Neposlanci: Igor Bleho, Jozef Holota, Ladislav Jaroš st., Jana Majdlenová,
Ing. Ladislav Mitošinka, Ing. Karol Molnár, Ing. Patrik Ščasný

Tajomníčka: Ing. Martina Čižmáriková

3.4 Rozpočet mesta Šaľa na rok 2021

Pripraviť rozpočet na rok 2021 bolo v čase pandémie veľmi náročné. Poslanci mestského zastupiteľstva predložený návrh dňa 3. decembra 2020 prijali a začlenili doň aj niektoré ďalšie investičné akcie.

Základným nástrojom finančného hospodárenia mesta Šaľa bol schválený rozpočet na rok 2021. Ten bol schválený v programovej štruktúre, pozostávajúcej z 15-tich programov, rozdelených do jednotlivých podprogramov resp. prvkov, v ktorých boli alokované všetky výdavky mesta. Dlhodobým cieľom mesta bola jeho zdravá ekonomická situácia, čo znamenalo predovšetkým včasné splácanie všetkých záväzkov, primerane nízka úverová záťaženosť a únosná výška splátok ročnej istiny. Mesto Šaľa aj v roku 2021 schvaľovalo, sledovalo a vyhodnocovalo svoj rozpočet ako jeden celok, vrátane rozpočtov zriadených rozpočtových organizácií, a to 6 základných a materských škôl, základnej



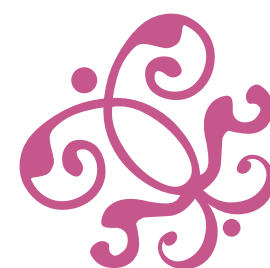


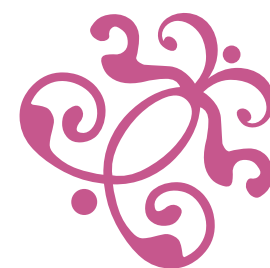
umeleckej školy, centra voľného času, Mestskej knižnice Jána Johanidesa, domova dôchodcov a príspevkovej organizácie mesta (Organizácia sociálnej starostlivosti mesta Šaľa).

Pri príprave rozpočtu, ale aj následnom sledovaní jeho vývoja, mesto kládlo dôraz na opatrnosť na strane výdavkov. Ich výška sa oproti roku 2020 zásadne nezmenila. Na strane príjmov sa vychádzalo zo zverejnených prognóz a reálnych predpokladov, prihliadajúc na veľkú neistotu, prameniáciu z pandémie koronavírusu, ale aj na napätú politickú a sociálnu situáciu.

U priebehu roka bolo potrebné vykonať dve úpravy rozpočtu za účelom zrealizovania jeho príjmovej aj výdavkovej časti. Prvá úprava rozpočtu bola schválená Uznesením MsZč. 3/2021 dňa 24. júna 2021 a druhá Uznesením MsZč. 7/2021 dňa 2. decembra 2021. Počas roka primátor mesta vykonal 58 rozpočtových opatrení, pri ktorých sa nezmenila celková výška rozpočtu schváleného mestským zastupiteľstvom.

U roku 2021 sa podľa schváleného rozpočtu predpokladali celkové príjmy na úrovni 24 803 304 Eur a naplnené boli v sume 23 444 901 Eur. Celkové výdavky sa predpokladali vo výške 24 432 369 Eur a ich celkové čerpanie dosiahlo sumu 21 754 762 Eur. Na financovanie kapitálových výdavkov uvažovalo mesto prijať investičný úver v sume 576 500 Eur. U skutočnosti jeho výška dosiahla 212 560 Eur. Ak by sme porovnávali s rokom 2020, tak v tomto roku boli celkové výdavky o 1 832 735 Eur vyššie, pričom bežné výdavky rozpočtu sa v porovnaní s rokom 2020 zvýšili o 321 054 Eur a kapitálové výdavky sa zvýšili až o 1 525 420 Eur. Nárast bol hlavne v dôsledku investície do rekonštrukcie DK. Aj v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roka boli celkové príjmy o 628 307 Eur vyššie, pričom bežné príjmy rozpočtu vzrástli v porovnaní s rokom 2020 o 531 735 Eur (išlo o celkový medziročný nárast daňových aj nedaňových príjmov), kapitálové príjmy poklesli o 639 339 Eur (poklesli príjmy z grantov, keďže mesto v roku 2020 získalo dotáciu na rekonštrukciu plavárne a časť NFP za rekonštrukciu DK Šaľa, realizovanú v roku 2021, tá bude ale príjmom rozpočtu v roku 2022). Príjmové finančné operácie sa zvýšili o 735 912 Eur (v dôsledku vyššieho čerpania prostriedkov z rezervného fondu a z úverových zdrojov).





Kam pôjdu bežné výdavky

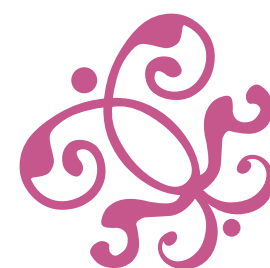
Bežné výdavky boli rozpočtované vo výške 20 129 520 Eur. K zásadnejšiemu nárastu došlo v prípade personálnych výdavkov na mzdy a odvody o 470 989 Eur. Nárast bol spôsobený napriek pandémie nárastom platieb v školstve, v knižnici, v domove dôchodcov a zvýšením výdavkov na mzdy a odvody v meste. Na materské a základné školy, školské kluby detí, ZUŠ, CVČ a školské jedálne pôjde viac ako 10,6 milióna Eur, na sociálne služby 2,1 milióna Eur, na prostredie pre život a nakladanie s odpadom 1,5 milión Eur, na údržbu komunikácií, parkovísk a dopravu 780 tisíc Eur. Ďalšie financie sú nasmerované na bezpečnosť v meste, a to 1,3 milióna Eur, kultúru 3,3 milióna Eur, na šport vyše 300 tisíc Eur, služby občanom 50 tisíc Eur, propagáciu a marketing viac ako 43 tisíc Eur, manažment takmer 400 tisíc a na administratívu mesta takmer 2,1 milióna Eur.

Investície z fondov EÚ

Rozpočet počítal s investíciami 3 218 017 Eur. V skutočnosti boli čerpané vo výške 2 465 491 Eur. V porovnaní s rokom 2020 došlo k výraznému nárastu v čerpaní kapitálových výdavkov o 1 525 420 Eur, a to najmä v dôsledku rekonštrukcie DK Šaľa v roku 2021. Z toho boli zo zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu financované investície za 1 615 288 Eur. Najväčšie výdavky súviseli s úhradou faktúr za rekonštrukciu DK. Rozpočet kládol mimoriadny dôraz na financovanie a prípravu projektovej dokumentácie pre uchádzanie sa o peniaze z EÚ v novom programovom období. Pre rozvoj Šale bolo dôležité mať projekty na revitalizáciu ďalších verejných priestorov. Výdavky sa rozpočtovali tiež na výkup pozemkov pre predstaničný priestor, budovanie stanovišť kontajnerov, rekonštrukciu miestnych komunikácií, modernizáciu VO, dokončenie modernizácie priestorov základných a materských škôl, vybudovanie kolumbária v cintoríne a pod.

Investície z vlastných zdrojov

Na investície len z mestských peňazí aj s použitím prostriedkov rezervného fondu sa v rozpočte počítalo so sumou 850 503 Eur a z úverových zdrojov až sumou 1 143 987 Eur.





3.5 Zasadnutia mestského zastupiteľstva

1. zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Šali dňa 25. 03. 2021

Mestskí poslanci sa na spoločnej schôdzi stretli vo štvrtok 25. marca. Zasadnutie otvoril a viedol Mgr. Jozef Belický, primátor mesta, ktorý skonštatoval, že pri otvorení zasadnutia bolo prítomných a registrovaných 15 poslancov, čím bolo mestské zastupiteľstvo spôsobilé rokovať a uznášať sa. Po otvorení uviedol: „Na úvod sa chcem všetkým ospravedlniť za to, že som nezvolal mestské zastupiteľstvo v termíne, v ktorom bolo naplánované, ale jednoducho vzhľadom na epidemiologickú situáciu v našom meste a regióne som považoval za vhodnejšie odložiť rokovanie na čas, keď sa budeme môcť zísť a keď budeme môcť rokovať v relatívne bezpečnejších podmienkach. Tie podmienky teraz nastali, preto sme zvolili dnešný deň, ďakujem, že ste akceptovali túto zmenu a že ste prišli.“

Mgr. Jozef Belický upozornil poslancov, že bol inovovaný hlasovací systém, v ktorom sa u každého poslanca na jeho hlasovacím zariadení zobrazí, ako hlasoval. Teda nie ako predtým, že sa mu vysvietila farba, či hlasoval za, proti alebo sa zdržal, ale po novom sa mu vysvieti na displeji to, ako hlasoval.

U pláne verejného obstarávania na rok 2021 poslanci schválili ďalší zámer mesta vo vývoji investícií. Rozhodovali aj o technickom riešení pri výmene strechy na plavárni v Dusle, a.s. Plaváreň zatvorili v roku 2019 pre zlý technický stav strešnej konštrukcie. Jestvujúci projekt zastrešenia plavárne bol veľmi jedinečný a finančne náročný, pretože existovali len dva také objekty, ktoré boli postavené rovnakou technológiou; jeden v Šali, druhý v Békescsabe v Maďarsku. Preto sa mesto rozhodlo pre inú, prefabrikovanú, oceľovú, väzníkovú strešnú konštrukciu. V strede strechy bude kruhový priestor pre 13-uhlový strešný svetlák. Uvedená forma technického riešenia opravy strechy bola cenovo výhodnejšia. Muselo ísť o rekonštrukciu v cene vyše milióna Eur. Na tento účel totiž mesto získalo finančné prostriedky od Úlady SR. Okrem toho schválili úhradu technického zhodnotenia prenájmu priestorov reštaurácie pre Ondreja Kožucha v dome kultúry. Mestské zastupiteľstvo odobriilo tri návrhy spôsobu nakladania s majetkom mesta – prevod

2021





pozemku z dôvodu hodného osobitného zreteľa pre Katarínu Melegovú, pre Eduarda Ráca a Ruženu Rácovú, na Železničnej ulici a pre Ing. Radovana Pappa na Nešporovej.

Mestské zastupiteľstvo odobrílo niekoľko návrhov VZN, konkrétne: VZN o určení podmienok predaja výrobkov a poskytovaní služieb na trhových miestach v meste Šaľa, Trhový poriadok pre trhovisko „DOMÁCI TRH“ na ulici Hlavnej, VZN o určení školských obvodov pre jednotlivé základné školy v meste Šaľa a určení miesta a času zápisu a VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území mesta Šaľa. Poslanci schválili tiež zmluvu o dielo na realizáciu stavebných prác „Výmena okien v budove kolkárne v meste Šaľa“ s dodávateľom MTM Plast s.r.o., Šaľa.

V majetkových záležitostiach sa venovali žiadosti Jána Fialu a manželky Ing. Ľubice Fialovej z ulice Kpt. Jaroša o prevod pozemku vo vlastníctve mesta z dôvodu hodného osobitného zreteľa. Jeho účelom sa malo stať vybudovanie nabíjacej stanice. Európska únia dala absolútne zelenú elektromobilite. Výrobca, ktorý je súčasťou projektu na ich budovanie, je zo Šale, robí elektronabíjacie stanice s erbom mesta Šaľa. Realizoval ich už v Seredi, ale aj v ďalších mestách. Plénum sa po diskusii zhodlo, že naozaj prišiel čas rozhodnúť a jednoducho začať budovať nabíjacie stanice aj v Šali.⁴

2. zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Šali dňa 13. 05. 2021

Šaliansky mestský parlament rokoval v tomto roku druhýkrát vo štvrtok 13. mája. Mgr. Jozef Belický skonštatoval, že pri otvorení bolo prítomných a registrovaných 18 poslancov, čím bolo mestské zastupiteľstvo spôsobilé rokovať a uznávať sa. Na jeho návrh poslanci upravili program zasadnutia tak, že v majetkových záležitostiach stiahli z programu prevod mestského bytu v bytovom dome na Narcisovej ulici vo Veči a z dôvodu ochorenia hlavnej kontrolórky stiahli z rokovania aj pravidelnú informáciu z kontroly vykonanej ÚHK.

Vzali na vedomie správy o plnení uznesení mestského zastupiteľstva a o verejných obstarávaníach zadaných mestom Šaľa k 20. aprílu 2021, ako aj vývoj hospodárenia mesta k 31. marcu. Schválili doplnenie a aktualizáciu

⁴ Zdroj: Zápisnica z 1. zasadnutia MsZ v roku 2021





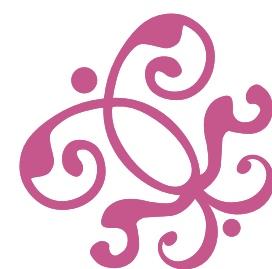
č. 1 Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Šaľa na roky 2015 – 2020, ktorá sa týkala obdobia rokov 2021 a 2022. Poslanci prijali a schválili zmeny a doplnenia dvoch VZN, ktoré sa týkali súm za úhrady sociálnych služieb, spôsobu ich určenia a platenia v Domove dôchodcov Šaľa a tiež určenia výšky dotácie na prevádzku a mzdy na žiaka v ZUŠ, na dieta v MŠ a v školských zariadeniach na území mesta Šaľa. Bola prerokovaná súhrnná správa z kontrol, vykonaných v roku 2020. Mestskí poslanci rozhodujú jedenkrát ročne o odmene hlavnej kontrolórky za obdobie predchádzajúceho roka. V tomto roku išlo pre Ing. Martinu Bartošovičovou iba o alikvotnú časť roka 2020, pretože do výkonu funkcie nastúpila od 12. septembra 2020. Ing. Jana Nitrayová, prednostka MsÚ, ako predkladateľka materiálu uviedla, že hlavná kontrolórka písomne zaslala stanovisko, v ktorom uviedla: „... vzhľadom na situáciu, ktorú vyvolala pandémia COVID-19 a finančnú situáciu mesta sa vzdáva návrhu na alikvotnú časť svojej odmeny za obdobie, v ktorom v roku 2020 pôsobila vo funkcii hlavnej kontrolórky mesta.“ Viacerí poslanci tento počin a krok hlavnej kontrolórky brali ako pozitívum, pretože to vnímali ako morálne a ľudské, že za tri mesiace by mali rozhodovať o odmene, aj s ohľadom na finančné problémy mesta z titulu pandémie.

V právnych záležitostiach poslanci prijali uznesenie, ktorým schválili zmluvu o diele na zabezpečenie údržby trávnikov, kvetinových a kríkových záhonov, vývoz a zhodnotenie biologicky rozložiteľného odpadu na území mesta Šaľa. Uzatvorená bola s dodávateľom INEX - Hausgarden, s.r.o., Močenok.

Následne po prerokovaní bodov programu primátor Mgr. Jozef Belický informoval poslancov o tom, že malo nasledovať vystúpenie verejnosti. Toto však podľa rokovacieho poriadku mestského zastupiteľstva bolo predpokladané na 17.00 hodinu. Keďže bolo iba krátko po 15.00 hodine, vyhlásil prestávku a poprosil všetkých, aby „... z úcty k občanovi, ktorý má právo sem prísť a niečo povedať, ak ho niečo ťaží, alebo teší, aby sme tu všetci boli o 16:55.“

Do vystúpenia verejnosti sa neprihlásil žiadny občan a nakoľko boli vyčerpané všetky body programu, primátor mesta sa poďakoval všetkým prítomným za účasť a ukončil 2. zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Šali v roku 2021.⁵

⁵ Zdroj: Zápisnica z 2. zasadnutia MsZ v roku 2021





3. zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Šali dňa 24. júna 2021

Mgr. Jozef Belický skonštatoval, že pri otvorení 3. zasadnutia Mestského zastupiteľstva v Šali bolo prítomných a registrovaných 19 poslancov, čím bolo zastupiteľstvo spôsobilé rokovať a uznávať sa.

Pôvodne navrhnutý program bol upravený o stiahnutie z majetkových záležitostí materiál, týkajúci sa prevodu pozemku z dôvodu hodného osobitného zreteľa do vlastníctva manželov Eliášovcov zo Šale. Ako nové body do programu boli doplnené v časti Všeobecne záväzné nariadenia a normy mesta zmena „Prílohy č. 1 k Zásadám hospodárenia s majetkom mesta“ (návrh podal poslanec Ing. Peter Andráši). Do časti právnych záležitostí bol primátorom doplnený bod „Memorandum o spolupráci a podpore kandidatúry mesta Nitra na titul Európske hlavné mesto kultúry 2026“ a do časti rôzne bod, ktorý sa týkal „Centra cirkulárnej ekonomiky (CCE) Šaľa“ o stanovisko mestského zastupiteľstva k navrhovanej činnosti (návrh podal poslanec Peter Hlavatý).

Poslanci po prerokovaní záverov zo štyroch kontrol vykonaných ÚHK vzali správy o ich výsledkoch na vedomie. Taktiež zobrali na vedomie aj navrhnutý plán kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky a ÚHK na II. polrok 2021 a správu o plnení uznesení od predošlého mestského zastupiteľstva.

V informačných materiáloch sa dozvedeli o zmenách „Organizačného poriadku Mestského úradu v Šali“ – v znení Dodatku č. 20, ktoré podľa platnej legislatívy pripravil štatutár mesta. Od Ing. Jany Nitrayovej, prednostky MsÚ, odznela informácia o možnosti vytvorenia pracovnej skupiny na menšie komunálne činnosti. Bolo by to možné na základe projektu. Išlo by o menšie obecné služby, vykonávané skupinou štyroch občanov, ktorí poberali dávky v hmotnej núdzi. Pre nedostatok informácií o tom, aká by to mala byť forma organizácie, s akými činnosťami, či celoročne, s akým rozpočtom a pod. poslanec Ing. Baran navrhoval s rozhodnutím počkať niekedy do septembra, októbra, teda pred spracovaním rozpočtu. Po diskusii poslanci odporučili spoločnosti MeT Šaľa, spol. s r.o. vypracovanie podnikateľského zámeru na komplexné technické služby s možnosťou realizácie etapovite.

Šalianski mestskí poslanci prerokovali aj činnosť Mestskej knižnice Jána Johanidesa v Šali za rok 2020, ktorá pracovala pod vedením jej riaditeľky





Mgr. Adrianý Gerovej a tiež Mestského kultúrneho strediska v Šali za predchádzajúci rok. Jeho vedúcim bol Ing. František Botka.

K oboom správam sa v diskusii vyjadrili predseda komisie kultúry a cestovného ruchu Peter Hlavatý a viceprimátorka PaedDr. Danica Lehocká, PhD., ktorí sa poďakovali všetkým zamestnancom knižnice za to, že zvládli tento rok pandémie a že sa podarilo aj online požičiavanie kníh, ale aj za to, že pracovali v plnom nasadení. Vyzdvihli, že živo komunikovali aj počas pandémie s mestom aj s občanmi a zamestnanci knižnice častokrát na úkor svojho vlastného pohodlia odmietali dokonca homeoffice. Nakoniec spolu našli také riešenie, že aj v čase pandémie vedeli poskytovať všetky služby. Podobné slová uznania patrili aj obetavým pracovníkom MsKS. Ich práca bola obmedzená nielen covidom, ale v poslednej dobe aj rekonštrukciou kultúrneho domu. Druhý kultúrny dom, ktorý sa nachádza vo Veči, bol využívaný ako mobilné odberové miesto.

O viacerých témach rokovali poslanci vo štvrtok 24. júna. Patrilo k nim aj schválenie dokumentu – územno-plánovací podklad „Územný generel dopravy v meste Šala“ (ÚGD). Pri predkladaní materiálu Ing. Zuzana Hrubá, referentka oddelenia správy a komunálnych činností uviedla, že okrem tak nevyhnutného pripravovaného severného obchvatu mesta Šala je obsahom a k dispozícii aj pre verejnosť práve to, že mesto Šala na to, aby sa mohlo ďalej rozvíjať a nemalo problémy na prietahu štátnej cesty I/75 v celej dĺžke, pravdepodobne do 20 rokov, čiže do roku 2040, bude potrebovať už aj južný obchvat. V závere poslanci odporučili primátorovi mesta zabezpečiť spracovanie koncepcie parkovacej politiky jednotlivých zón na základe ÚGD do konca roka 2022.

Zastupiteľstvo schválilo záverečný účet mesta Šala, rozpočtových organizácií a príspevkovej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Šala za rok 2020 bez diskusie k predloženému materiálu. Výsledkom jeho rozhodnutia bolo schválenie celoročného hospodárenia mesta Šala za rok 2020 bez výhrad. Vo finančnom vyjadrení predstavovalo plnenie rozpočtu mesta nasledovné sumy.

Rozpočet mesta Šala k 31.12.2020 *bez finančných operácií:*

Bežný rozpočet

plnenie bežných príjmov

19 857 626 Eur





čerpanie bežných výdavkov	18 755 657 Eur
prebytok bežného rozpočtu	1 101 969 Eur
Kapitálový rozpočet	
plnenie kapitálových príjmov	1 484 298 Eur
čerpanie kapitálových výdavkov	940 071 Eur
prebytok kapitálového	544 227 Eur
Spolu bežné a kapitálové príjmy	21 341 924 Eur
bežné a kapitálové výdavky	19 695 728 Eur
prebytok rozpočtu	1 646 196 Eur
Plnenie príjmových finančných operácií bolo vo výške	1 474 669 Eur
Čerpanie výdavkových finančných operácií vo výške	226 299 Eur
prebytok finančných operácií	1 248 370 Eur
S finančnými operáciami dosiahli celkové príjmy	22 816 594 Eur
čerpanie celkových výdavkov	19 922 027 Eur
rozdiel v rozpočtovom hospodárení	2 894 566 Eur

Za rok 2020 mesto dosiahlo prebytok rozpočtu vo výške 274 787,30 Eur (po vylúčení účelovo určených prostriedkov bežného a kapitálového rozpočtu a účelovo určených prostriedkoch z finančných operácií). Poslanci schválili celý prebytok prideliť do rezervného fondu.

Na 3. zasadnutí mestský parlament súčasne schválil ročnú účtovnú závierku a zúčtovanie finančných vzťahov príspevkovej organizácie OSS za rozpočtový rok 2020 s rozpočtom zriaďovateľa. Súhlasil s použitím dosiahnutého zisku vo výške 12 644,89 Eur na vysporiadanie záporného hospodárskeho výsledku, ktoré organizácia dosiahla v predchádzajúcich účtovných obdobiach.

Poslanci v rámci zmeny rozpočtu na tento rok vyčlenili peniaze na viaceré aktivity, pri ktorých vznikla potreba úpravy výdavkov, ale aj niektorých príjmov v rozpočte na rok 2021.

Pri predkladaní návrhu na úpravu rozpočtu mesta Šaľa prednostka MsÚ v správe uviedla, že k navrhnutej úprave rozpočtu ekonomická komisia neprijala uznesenie. V rozsiahlej diskusii k materiálu Ing. Peter Andráši poukázal na dôvody. Vyjadril nespokojnosť s požiadavkou na zvyšovanie prostriedkov na rekonštrukciu Domu kultúry v Šali oproti vysúťaženej cenovej ponuke. Rozhorčenie neskrýval nad situáciou, ktorá kopíruje prípady v celej republike: „...najnižšia suma a potom ideme dodatkovať!“ Primátor spolu s prednostkou





MsÚ sa snažili argumentačne zdôvodniť zvýšenie výdavkov, napr. zmenou požiarnych predpisov a prepracovaním požiarnej dokumentácie. Nemohli zostať liatinové radiátory, ktoré sú síce kvalitné, ale za 40 rokov sú do polovice zanesené usadeninami. Hľadali cestu, kde rozhodne neodsúhlasujú práce navyše „hlava nehlava“, ale ako dielo čo najefektívnejšie dokončiť. Primátor požiadal poslancov, že ak má niekto pochybnosť, odporučil, aby prišli na ktorýkoľvek kontrolný deň a prípadne aj predložili návrh, ako ušetriť. Naozaj nešlo o jednoduchú stavbu, už vôbec nie vzhľadom na to, že ju mesto chcelo dokončiť do konca tohto roku, aby si obyvatelia „... ešte nejakú kultúru užili, kým nepríde zase nejaká ďalšia vlna inej pandémie.“

U úprave rozpočtu však išlo aj o ďalšie zvýšené investičné výdavky, a to na projektovú dokumentáciu na plaváreň, cyklotrasu Šaľa - Diakovce a cyklotrasu Šaľa (most) - Šaľa (železničná stanica), ale aj na rekonštrukciu mestskej komunikácie či vybudovanie ihriska za 40 000 Eur, z ktorých mesto získalo 34 500 Eur z MPSVaR. Mgr. Jozef Belický tiež pripomenul, že aj napriek tomu, že finančná situácia mesta nie je úplne prajná, najmä za posledné dva roky už vôbec, tak sa mestu podarilo za toto volebné obdobie doteraz získať do rozpočtu cez 5 miliónov Eur z externých zdrojov. Tieto zdroje boli získané aj vďaka tomu, že mesto bolo dostatočne pripravené cez projektovú dokumentáciu. Malo spracovaný projekt v čase, keď vyšla výzva a jednoducho bolo schopné na ňu reagovať. Ale aj z toho dôvodu, že dokázalo zafinancovať spoluúčasť na pripravených investičných projektoch.

Primátor sa vyjadril, že aj v snahe mesta je byť úspešní s predstaničným priestorom. V prípade, že by sa to podarilo, „... tak by sme boli na 10 miliónoch Eur získaných z cudzích zdrojov v jednom volebnom období. A to vás uistujem, že bez toho, aby sme sa chválili, tak verím tomu, že ten predstaničný priestor nám vyjde, je to nádherný projekt a verím, že sa nám ho podarí zrealizovať,“ uviedol na záver diskusie.

Šalianska samospráva podporila v roku 2021 dotáciami zo svojho rozpočtu oblasť športu, ale aj oblasť kultúry v našom meste. (Konkrétne sumy pre jednotlivých žiadateľov sú uvedené v prílohe).

Po prvýkrát v tomto roku bola rozsiahla diskusia v rámci bodu vystúpenia verejnosti, v ktorom pani Lucia Pospíšová vystúpila na mestskom zastupiteľstve za OZ, ktoré sa venuje hádzanej v Šali v kategóriách - prípravka, mladší





a starší žiaci. Medzi poslancami hľadala podporu pre klub HŠK Legends Šaľa pri prenajímaní Mestskej športovej haly v Šali za účelom odohrania ich súťažných zápasov. Žiadala o nediskriminačné podmienky pre HŠK Legends Šaľa, teda o také, aké majú deti v rámci HKM Šaľa a HK Slovan Duslo Šaľa alebo v iných športových kluboch a odvetviach v rámci mesta. Vo svojom vystúpení ďalej žiadala, aby MsZ uznesením uložilo kompetentným pracovníkom MsÚ do 31. júla vypracovať príslušnú dokumentáciu a jednoznačné písomné stanovisko, ktorým:

1. budú stanovené pravidlá a termíny na zápasy pre HŠK Legends Šaľa
2. bude potvrdené, že OZ HŠK Legends Šaľa môže využívať hnuteľný majetok (napr. bránky, siete za bránkoviskom, striedačky, svetelnú tabuľu)
3. bude právne zastrešené prenajímanie haly tak, aby nebolo potrebné pred každým zápasom pripravovať jednorazovú zmluvu o prenájme. Požiadala tiež o pridelenie termínu na vykonávanie hádzanárskych tréningov pre chlapcov vo veku od 6 do 15 rokov v rozsahu 3 hodín týždenne (2 tréningové jednotky po cca 1,5 hodiny).

Po pomerne búrlivej diskusii poslancov k podmienkam prenajímania ŠH pre všetky kluby, mestskí poslanci uistili pani Pospíšovú, že im ide o podporu detského a mládežníckeho športu, samozrejme aj hádzanej v našom meste Šaľa. Záverom diskusie primátor mesta Mgr. Jozef Belický vyjadril svoj názor: „... je to právom poslanca stotožniť sa s návrhom, nakoniec rokovací poriadok o tom hovorí, že presne tento postup má byť. Ale za to som aj vám hovoril, že ono sa to deje trochu inak; chcel som len upozorniť na problémy tohto uznesenia; hala dnes je na 100 % prenajatá, čiže predchádzať takémuto rozhodnutiu musí vypovedanie zmluvy, buď zmluvy s HKM a vyčleniť z toho časť alebo zmluvy s HKM aj so ženskou hádzanou a usporiadať veci tak, aby tam mohol byť tretí subjekt; halu naplno využívajú tieto dva subjekty. Predchádza to tomu, aby niekto mohol stanoviť harmonogram do haly, ktorá dnes je prenajatá. Druhá vec, na ktorú chcem upozorniť je, že nikto nemôže preniesť viac práv, než sám má; ak nevlastníme bránky, lebo ich vlastní klub, ja nemôžem nikomu prenajať, a ani odsúhlasiť jeho prenájom, musel by sa aj tak klub dohodnúť s vlastníkom, alebo si doniesť svoje náčinie. V zásade toto uznesenie nie je protizákonné, len sa nedá vykonať za týchto okolností; bolo by treba predtým prijať rozhodnutia, ktoré to umožnia.“





Aj na základe uvedeného primátorovho zdôvodnenia MsZ po hlasovaní neprijalo navrhnuté uznesenia pre ich nevykonateľnosť.

Mestské zastupiteľstvo tiež odsúhlasilo návrh na zvýšenie ceny nájomného bytov v bytovom dome vo vlastníctve mesta Šaľa na ulici Hlavnej v Šali vo výške 2,518 Eur/mesiac/m² podlahovej plochy bytu a z toho tvorbu fondu prevádzky údržby a opráv vo výške 0,6141 Eur/mesiac/m². Obdobne MsZ schválilo aj zvýšenie nájomného v bytových domoch vo vlastníctve mesta Šaľa na ulici Rímska v Šali – Veči, a to na 2,23 Eur/mesiac/m² podlahovej plochy bytu, pričom do fondu prevádzky údržby a opráv schválili sumu 0,70 Eur/mesiac/m². Uvedené zvýšené sumy za bývanie v mestských nájomných bytoch platili od 01. júla 2021.

Po prerokovaní všetkých bodov programu Mgr. Jozef Belický, primátor mesta, sa poďakoval prítomným za účasť a ukončil 3. zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Šali v roku 2021.⁶

4. zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Šali dňa 23. 09. 2021

Zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Šali otvoril a viedol Róbert Tölgyesi, zástupca primátora mesta. Na poprázdninovom zasadnutí bolo prítomných a registrovaných 17 poslancov, čím bolo mestské zastupiteľstvo spôsobilé rokovať a uznášať sa.

Po vzatí na vedomie informácií o výsledkoch kontrol, vykonaných ÚHK a o plnení uznesení uložených od ostatného MsZ pre MsÚ, poslanci zobrali na vedomie aj monitorovaciu správu hospodárenia mesta Šaľa za I. polrok 2021 a začali sa zaoberať financovaním budúceho roku 2022, a to prerokovaním Východísk a priorít rozpočtu mesta Šaľa na rok 2022.

Na svojom štortom zasadnutí v roku 2021 schválili základné normy mesta pre školy a školské zariadenia, nachádzajúce sa na území mesta. Vo forme VZN ich predložila Mgr. Mariana Takáčová, vedúca SŠÚ. Prvé sa týkalo určenia výšky príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách a v školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Šaľa a druhé bolo o určení školských obvodov pre jednotlivé základné školy v meste Šaľa, o určení miesta a času zápisu do 1. ročníka ZŠ a určení spádovej materskej školy.

Poslanci rokovali o žiadosti O.Z. O psíčkovi a mačičke, v ktorej sa uchádzali

⁶ Zdroj: Zápisnica z 3. zasadnutia MsZ v roku 2021





o dotáciu z rozpočtu mesta na rok 2021. OZ sa prihlásilo, že bude zabezpečovať zdravé životné podmienky a bezpečnosť obyvateľov pri súčasnom zabezpečovaní ochrany zvierat odchytom a sterilizovaním túlavých mačiek. Predkladateľka Ing. Petronela Vižďáková, referentka oddelenia stratégie a komunálnych činností, doplnila materiál o stanovisko ekonomickej komisie a komisie životného prostredia, verejného poriadku a bezpečnosti. Po obširnej diskusii MsZ súhlasilo v roku 2021 so sumou 50,- Eur na jednu mačku, maximálne však do výšky 3 000,- Eur.

U majetkových záležitostiach poslanci schválili jeden nájom pozemku vo vlastníctve mesta Šaľa pre manželov Rosypalovcov, bytom na Pažitnej ulici. Pozemok sa nachádzal v ich susedstve na križovatke ulíc Jazerná a Pažitná. Schválený bol za cenu 0,50 Eur/m² /rok. Celková výmera mestského pozemku predstavovala 551 m², teda nájom na dobu neurčitú bol v celkovej cene 275,50 Eur/rok.

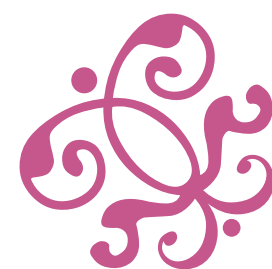
Na septembrovom zastupiteľstve poslanci schvaľovali žiadosti občanov, bývajúcich v rôznych častiach mesta, ktorí si chceli odkúpiť malé kúsky pozemkov (do 100 m²), ktoré dlhodobo užívali a mali ich oplotené. Takéto pozemky mesto aj doteraz odpredávalo za 11,- Eur/m². Týkalo sa to šiestich žiadateľov o pozemok užívaný pri svojej záhrade. Zámer prevodu pozemku bol vo všetkých prípadoch zdôvodnený osobitným zreteľom.

Mesto v minulosti vyhlásilo verejnú súťaž na „Prenosné rozkladacie dopravné ihrisko pre cyklistov“. Po jej vyhodnotení a predložení zmluvy o dodaní tovarov k realizácii projektu s názvom „Bicyklujme sa spoločne bezpečne“ (SAFECYCLING), mestskí poslanci vzali na vedomie výsledok verejného obstarávania na dodanie „Prenosného rozkladacieho dopravného ihriska pre cyklistov“ a schválili zmluvu o dodaní tovarov uzatvorenú na dodávku mobilného dopravného ihriska s dodávateľom BIKE EDUCATION S. C., Bielsko-Biala z Poľska.⁷

5. zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Šali dňa 04. 11. 2021

Mgr. Jozef Belický pri otvorení 5. zasadnutia MsZ skonštatoval, že bolo prítomných a registrovaných 17 poslancov, čím bolo mestské zastupiteľstvo spôsobilé rokovať a uznávať sa.

⁷ Zdroj: Zápisnica z 4. zasadnutia MsZ v roku 2021





Pôvodný program bol na návrh primátora doplnený do časti rôzne o udelenie súhlasu MsZ so zriadením záložného práva na nehnuteľný majetok M&E T Šaľa spol. s r.o.

U úvode bohatého programu sa v rámci interpelácií poslanci dožadovali predovšetkým z bezpečnostných dôvodov zníženia rýchlosti na opravovaných komunikáciách, ktorých bola veľká väčšina na vedľajších cestách, na štyridsiatku alebo tridsiatku. Týkalo sa to hlavne už opravených komunikácií pred ZŠ J. C. Hronského na Krátkej ulici. Žiadali umiestnenie tabule „Zákaz zastavenia“. Primátor mesta prisľúbil preveriť aktuálny stav uvedených otázok na dopravnom inšpektoráte. Ďalší poslanec v rámci interpelácie apeloval na poslancov VÚC, ktorí sedeli aj v MsZ, aby vybavili zmluvu pre nového kardiológa so VŠZP a s poisťovňou Dôvera, hoci primátor uistil poslancov, že to nepatrí do kompetencie VÚC, lebo štát s týmto robí potiaže. Pripomenul, že to nebol len prípad doktora Baloga, ale aj ďalších, ktorí nedostanú zmluvy. Ten istý problém mala aj psychiatrická ambulancia i niektorí detskí lekári. Napriek tomu primátor, ktorý bol zároveň aj poslancom VÚC sľúbil, že to bude riešiť so VŠZP, ktorá bola rozhodujúcim článkom v riešení tejto problematiky, hoci povolenie vydával VÚC Nitra.

Vo štvrtok 4. novembra šalianski mestskí poslanci rokovali o viacerých témach. Po rozsiahlej diskusii súhlasili so zvýšením príjmov do rozpočtu mesta opätovným zavedením poplatku za rozvoj, ktorý bol minulý rok zrušený. Jeho návrh bol predmetom rokovania ekonomickej komisie, ktorá na svojom zasadnutí neodporučila mestskému zastupiteľstvu schváliť VZN o tomto poplatku, pričom dvaja jej členovia navrhli odlišné sadzby, ako boli pôvodne navrhnuté. Ani jeden návrh nezískal dostatočný počet hlasov. Primátor o.i. v diskusii uviedol, že celkový príjem za jeden rok z tejto dane bol 20 000 Eur, takže nebola to „záchranná sieť pre tvorbu rozpočtu mesta Šaľa“, ale ani suma, z ktorej by sa dali masívne opraviť cesty či niečo podobné, ako si to niektorí poslanci predstavovali. Z diskusie vyplynul jeden poslanecký návrh poslanca Tölgyesiho, v ktorom navrhol prijať VZN so zníženými sadzbami poplatku za rozvoj oproti pôvodnému návrhu. Jeho návrh MsZ prijala a schválilo VZN „O miestnom poplatku za rozvoj“ so sadzbami: a) stavby na bývanie 5,- Eur, b) stavby na poľnohospodársku produkciu, skleníky, stavby pre vodné hospodárstvo, stavby využívané na skladovanie vlastnej





pôdohospodárskej produkcie vrátane stavieb na vlastnú administratívu 10,- Eur; c) priemyselné stavby a stavby využívané na skladovanie vrátane stavieb na vlastnú administratívu 10,- Eur; d) stavby na ostatné podnikanie a na zárobkovú činnosť, stavby využívané na skladovanie a administratívu súvisiacu s ostatným podnikaním a so zárobkovou činnosťou 10,- Eur; e) ostatné stavby 10 Eur,-.

U časti hospodárenie mesta poslanci rokovali o prijatí preklenovacieho úveru v maximálnej výške 780 000 Eur na vykrytie časového nesúladu medzi získaním zdrojov zo ŠR a povinnosťou uhradiť dodávateľovi faktúry za realizované práce na projekte „Rekonštrukcia Domu kultúry v Šali“. Uznesením prijatie úveru schválili.

U ďalšom bode poslanci vzali na vedomie vývoj hospodárenia mesta k 30. 09. 2021 a schválili návrh výdavkov programového rozpočtu na rok 2022 ako podklad pre rozpočet mesta Šala na rok budúci 2022.

Poslanci na svojom 5. zasadnutí v roku 2021 súhlasili, v rámci investičného zhodnotenia knižnice zameraným na „Modernizáciu a bezpečnosť knižnice Jána Johanidesa v Šali“, so žiadosťou o nenávratný finančný príspevok za účelom realizácie projektu a tiež so zabezpečením finančných prostriedkov na spolufinancovanie zo strany mesta vo výške minimálne 3 168,81 Eur, t.j. 5 % z celkových oprávnených výdavkov. Súčasne schválili financovanie prípadných neoprávnených výdavkov z vlastného rozpočtu mesta. Odsúhlasili aj ďalšiu žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku. Išlo o projekt na „Podporu udržateľnosti DK v Šali v súvislosti s pandémiou COVID-19“. Jej súčasťou bolo zabezpečenie finančných prostriedkov na spolufinancovanie vo výške 3 715,45 Eur, t.j. 5 % z celkových oprávnených výdavkov, ale aj s prípadným zabezpečením financovania neoprávnených výdavkov z rozpočtu mesta Šala.

U majetkových veciach sa poslanci venovali predaju mestského dvojizbového bytu na ulici Narcisovej vo Veči, ktorý schválili realizovať formou obchodnej verejnej súťaže (OVS). Taktiež za podmienok OVS schválili realizovať aj odpredaj prevádzkovej budovy na Hlavnej ulici v Šali a následne predložiť informáciu o výsledku OVS na prvom zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Šali v roku 2022.

U právnych záležitostiach sa MsZ venovalo uzatvoreným zmluvám na základe





výsledkov verejných obstarávaní a schválilo: 1. Rámcovú dohodu na nákup, servis, dodávku spotrebného materiálu, a to naplní do hygienických zariadení, zásobníky na utierky, toaletný papier, dávkovače mydla, osviežovače; 2. Rámcovú dohodu o poskytovaní telekomunikačných služieb mobilného operátora (hlasové volania, SMS, MMS, internetové pripojenie v mobile, internetové pripojenie do dátových modemov a tabletov, nákup koncových zariadení a ďalšie služby) prostredníctvom virtuálnej privátnej siete (VPS) mobilného operátora Slovak Telekom; 3. Zmluvu o dielo na realizáciu diela „Výmena radiátorových ventilov a šróbení v budove MŠ Palárika na Družstevnej ulici; 4. Dve zmluvy o dielo na realizáciu diela „Vybudovanie kolumbária“ a na „Kolumbárium na cintoríne v Šali – výstavba základov pod budúce kolumbária a pochôdznej plochy okolo nich“; 5. Zmluvu o dodaní tovarov na nákup materiálno-technického vybavenia do detských jasí s dodávateľom VINMONT s. r. o., Kráľová nad Váhom, ktoré bude odovzdané do správy Detských jasí Lienka, ktoré boli zariadením OSS mesta Šaľa.

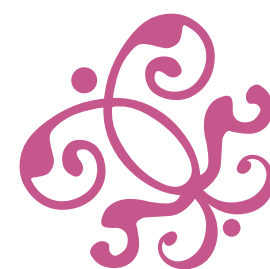
V závere rokovania predložil primátor mesta žiadosť o vydanie stanoviska pre spoločnosť ME T spol. s r. o. na udelenie súhlasu s prijatím úveru a udelenie súhlasu so zriadením záložného práva na nehnuteľný majetok spoločnosti, ktorá je dcérskou spoločnosťou so stopercentnou majetkovou účasťou mesta, a to v prospech Slovenskej inovačnej energetickej agentúry, teda SIEA, ktorá je poskytovateľom nenávratného finančného prostriedku na realizáciu diela, čo sú rozvody, výmena rozvodov v rámci tepelnej sústavy. Príspevok predstavoval 1 601 897,70 Eur.

V rámci rôzneho poslanci schválili návrh laureátov na udelenie ocenení mesta Šaľa, ktorý predložil Ing. Tibor Baran, predseda komisie pre udeľovanie ocenení mesta Šaľa. Ocenenie „Čestné občianstvo mesta Šaľa“ bolo určené pre prof. RNDr. Jána Vojtaššáka, CSc.; ocenenie „Cena mesta Šaľa“ pre Ing. Ľudovíta Beloviča, Juraja Gulyása a Rudolfa Rittera in memoriam.⁸

6. zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Šali dňa 15. 11. 2021

Zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Šali viedol Mgr. Jozef Belický, primátor mesta, ktorý pri otvorení skonštatoval, že na 6. zasadnutí bolo prítomných 17 poslancov, takže bolo spôsobilé rokovať a uznávať sa.

⁸ Zdroj: Zápisnica z 5. zasadnutia MsZ v roku 2021





Poslanci sa zišli kvôli jedinému bodu pre ME T Šaľa spol. s r.o., a to zmeny uznesenia, ktoré prijali na predchádzajúcom zasadnutí v súvislosti s čerpaním nenávratného finančného príspevku (NFP) na realizáciu diela zameraného na modernizáciu rozvodov tepla. Trvalo dlho, kým sa podarilo získať nenávratný príspevok. Mestskí poslanci súhlasili s ručením mesta v podobe majetku pre spoločnosť SIEA (Slovenská inovačná a energetická agentúra, t.j. implementačná agentúra Ministerstva životného prostredia SR), ktorá mala vo svojich zmluvných podmienkach dohodnuté, že za dodané dielo bolo potrebné ručiť majetkom. Ukázalo sa, že mestská obchodná spoločnosť ME T Šaľa spol. s r.o. majetok v takom rozsahu nemala; resp. mala, ale nemala ho zaevidovaný. Bolo potrebné, aby spoločnosť urobila potrebné kroky k tomu, aby bol majetok zaevidovaný vo výške, v ktorej reálne existuje, a to na základe znaleckého posudku. Dovedy bol potrebný súhlas MsZ ako valného zhromaždenia na podpis blankozmenky. Jej vystaviteľom bola ME T Šaľa, spol. s r.o. a túto zmenku podpísal primátor v zastúpení valného zhromaždenia. Po prerokovaní návrhu na zmenu uznesenia MsZ s ním súhlasilo. Nakolko bol vyčerpaný program, Mgr. Jozef Belický, primátor mesta, sa poďakoval všetkým prítomným za účasť a ukončil 6. zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Šali v roku 2021.⁹

7. zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Šali dňa 2. 12. 2021

Mgr. Jozef Belický v úvode posledného pracovného zasadnutia MsZ v roku 2021 vo štvrtok 2. decembra skonštatoval, že pri otvorení bolo prítomných 19 poslancov z celkového počtu 21. Keďže rok 2021 bol rokom silne poznačeným pandémiou COVID-19, po celý rok platili rôzne opatrenia a nariadenia na jej zamedzenie a šírenie. Hneď na úvod zasadnutia vyzval primátor mesta všetkých prítomných v sále, aby si zabezpečili a používali počas celej doby trvania MsZ respirátory kategórie FFP2. Platilo totiž ich povinné nosenie v interiéri. Upozornil všetkých poslancov na nový nahrávací systém na zariadeniach, ktoré zaznamenávajú priebeh zasadnutia, aby mohli hovoriť plynulo, zrozumiteľne a priamo do mikrofónu.

Po vypočutí a zobrazení na vedomie informácií o výsledku kontroly vykonanej ÚHK, plánu kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky a ÚHK na I. polrok

⁹ Zdroj: Zápisnica z 6. zasadnutia MsZ v roku 2021





2022 a správy o plnení uznesení mestského zastupiteľstva, poslanci schválili UZN, ktorým doplnili jestvujúci Prevádzkový poriadok pohrebísk mesta Šaľa z roku 2020.

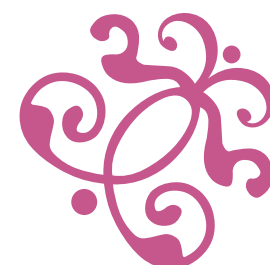
Na svojom poslednom zasadnutí v roku 2021 sa MsZ intenzívne venovalo stavu školstva v našom meste. V hodnotiacej správe o výchovno-vzdelávacej činnosti škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Šaľa v tomto netradičnom školskom roku 2020/2021 sa oboznámili s úrovňou vzdelávania dištančnou formou.

Najdôležitejším rozhodnutím poslancov bolo schválenie rozpočtu mesta na budúci rok 2022. Pre MsZ nebolo nikdy jednoduché rozhodnúť o uspokojení potrieb občanov pri prijímaní rozpočtu, no v roku 2021 boli podmienky mimoriadne ťažké a neisté. V čase schvaľovania rozpočtu mesto ešte nevedelo, ako dopadne schvaľovanie ŠR, pretože bolo závislé od toho, ako štát svoje rozpočtové parametre naprojektuje.

Primátor pri jeho predstavovaní poslancom uviedol, že „... je to maximum, čo sa dalo z tohto rozpočtu vyťažiť. Som veľmi rád, že aj finančná komisia sa k rozpočtu vyjadrila pozitívne, že sa tomu venovali. My a naši zamestnanci tomu venovali hodiny a hodiny, aby sme nejako, aj za týchto neistých podmienok, tento rozpočet utriasli. Verím, že je priaznivo nastavený k tomu, aby sme mohli poskytovať služby na úrovni rovnakej alebo lepšej, ako sme ich poskytovali doteraz, že zabezpečuje aspoň nejaký rozvoj tohto mesta a že nestratíme štandardy, na ktoré sme tu boli zvyknutí. V roku 2020 sa prijímali zásadné opatrenia na to, aby sme odvrátili ekonomické ohrozenia, ktoré boli z titulu pandémie. Sme pripravení ich urobiť aj v roku 2022, ak takáto situácia nastane, ale dnes, a to povedala pani prednostka úplne presne, sme nastavení na to, že veríme, že rok 2022 bude normálny. Verím, že ste priaznivo nastavení na schválenie a budem veľmi rád, keď aj po ekonomickej stránke v zdraví a v dobrom prežijeme aj budúci rok.“ Napriek tomu všetkému mesto aj v budúcoročnom rozpočte počítalo s množstvom investičných akcií za viac ako 5 miliónov Eur. Zostavilo vyrovnaný rozpočet, lebo v súlade so zákonom musí byť každoročne jeho hospodárenie vyrovnané.

Z titulu uvedomenia si reálnosti súčasnej situácie pri zostavovaní rozpočtu na nasledujúci rok MsZ schválilo rozpočet mesta Šaľa, rozpočtových organizácií a príspevkovej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Šaľa na rok





2022 v nasledovných sumách:

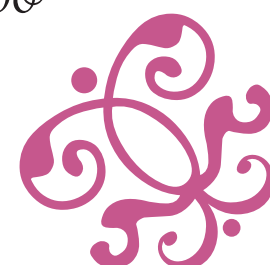
Bežné príjmy	21 261 820 Eur
Bežné výdavky	20 955 610 Eur
Rozdiel	306 210 Eur
Kapitálové príjmy	1 824 380 Eur
Kapitálové výdavky	5 019 690 Eur
Rozdiel	-3 195 310 Eur
Príjmové finančné operácie	4 416 800 Eur
Výdavkové finančné operácie	1 527 700 Eur
Rozdiel	2 889 100 Eur

Rozpočet na rok 2022 bol schválený ako vyrovnaný v príjmovej aj vo výdavkovej časti celkom vo výške 27 503 000 Eur.

Na preklenutie prípadného nedostatku finančných prostriedkov v priebehu roka poslanci schválili aj kontokorentný úver v maximálnej výške 500 000 Eur a odsúhlasili prijatie investičného úveru vo výške 500 000 Eur s jeho viazanosťou na financovanie investičných akcií.

V súvislosti s hospodárením mesta sa poslanci zaoberali tiež rozdelením zisku mestskej spoločnosti MeT Šaľa, spol. s r.o. za rok 2020. Návrh predložil Ing. Roman Kondys, konateľ spoločnosti. Poslanci ako valné zhromaždenie v uznesení odporučili primátorovi mesta, aby bol zisk spoločnosti vo výške 24 245,89 Eur rozdelený na tvorbu zákonného rezervného fondu v sume 1 212,29 Eur a 23 033,60 Eur išlo do nerozdeleného zisku minulých rokov.

V rámci interpelácií bola najdiskutovanejšou témou realizácia cesty a chodníka na Hospodárskej ulici vo Veči. Tak, ako počas predošlých niekoľkých rokov (nezákonnosť realizácie investícií na cudzom pozemku vedenie mesta pravidelne zdôvodňovalo), aj v tomto roku sa našlo pár poslancov, ktorí neprijali vysvetlenie, že mesto nemohlo stavať na cudzom pozemku. To bolo hlavnou prekážkou pre dobudovanie komunikácie na Hospodárskej ulici v rámci investícií mesta. Primátor opakovane vysvetľoval, že Hospodárska ulica traumatizovala mestské zastupiteľstvo už celé roky. Ľudia sa dovoľávali toho, že chcú mať cestu, len zabudli povedať, že si kúpili pozemok uprostred roľ bez cesty a že investor, ktorý im pozemky predal za slušnú cenu, pravdepodobne preto, že nemusel budovať žiadnu infraštruktúru. Napriek nesúhlasu mestských inštitúcií dostali povolenie na to, aby si tam postavili rodinné domy. Pripo-





menul, že iní investori v každej lokalite, ktorú stavali, či to bola lokalita Dostihová dráha, Bilica, Pekná cesta, všade mali povinnosť vybudovať cestu a chodník na to, aby im bolo vydané stavebné povolenie. Iba tento takú povinnosť nedostal, ale oni stavebné povolenia dostali. Potom neprišli za investorom, aby im dokončil cestu na Hospodárskej ulici. Prišli na mesto, že oni majú tiež právo, platia tu dane a pod. Investor sedel v tom čase v zastupiteľstve a mal hlavný predšlov, že ... „mesto by sa malo k tomu nejako postaviť.“ Až na tomto MsZ predložená realizácia mestskej komunikácie na Hospodárskej ulici bola najlepšou alternatívou a MsZ s ňou súhlasilo.

Ako obvykle, 17-sta hodina patrila vystúpeniu verejnosti. V ňom pred prítomných predstúpila pani Helena Šuvadová za OZ Monika, ktoré prevádzkovalo zariadenie pre seniorov s ambulantnou formou pobytu v poliklinike Duslo, a.s. od r. 2016. Uviedla, že od roku 2018 zápasia stále s tým istým problémom, čím je dofinancovanie zariadenia zo strany mesta Šaľa. Uviedla, že realizovali sociálnu pomoc pre občanov, ktorí sú na ňu odkázaní a nedá sa to robiť bez peňazí. Vo vystúpení sa obrátila na MsZ s prosbou o vyriešenie tohto problému, pretože aj v roku 2019 dostali zmluvu na podpis až 27. decembra a 31. decembra museli byť vyčerpané všetky prostriedky. Za roky 2020 a 2021 nedostali od mesta ani cent, hoci bolo povinné prispievať na činnosť podľa zákona. Primátor zdôvodňoval vzniknutú situáciu tým, že nastal rozpor medzi tým, čo malo mesto financovať a požadovanou sumou od zariadenia. Zákon hovoril iba o financovaní oprávnených nákladov a o rozdiel medzi oprávnenými nákladmi a príjmami, ktoré táto organizácia mala. Mesto ale nebolo úplne spokojné s výškou príjmov, ktoré táto organizácia mala od klientov, pretože ľudia tam platili úplne zanedbateľné sumy. V roku 2019 sa mesto s OZ na nejakej sume dohodli s tým, že ak táto suma bude platiť na rok 2020, tak s tým bude mesto súhlasiť. Pani Šuvadová však nepodpísala zmluvu na rok 2020 v navrhovanej výške. Mesto malo záujem, aby našlo riešenie, ale aby aj OZ od svojich klientov vybralo vyššie príspevky, aby celý rozdiel nemusela sanovať šalianska samospráva či obce Cabaj-Cápor, Hájske alebo Močenok. Poplatok od občana za celú stravu (raňajky, desiatu, obed, oľovrant), ale aj za spoločné priestory, za pomoc pri rôznych činnostiach (podľa stupňa odkázanosti) vychádzali celkovo na jeden deň 6,50 Eur. Väčšinou však platili 4,50 Eur. Problém





bol v tom, že určite drviavá väčšina klientov nebrala trikrát stravu a nepoberala ani ostatné služby, a tak sa stalo, že s poplatkom sa dostali na cenu 50 centov za deň. V inom obdobnom zariadení v Šali, v dennom stacionári, ešte nikdy nepožiadali o príspevok, hoci bol v prevádzke už niekoľko rokov. Bolo to tak preto, lebo klienti platili takú sumu, že pokrývala ich náklady. Z vystúpenia pani Šuvadovej sa poslanci dozvedeli, že OZ žiadalo viac ako 58-eurový príspevok od mesta Šala na jedného klienta. Pretože tak, ako sociálnemu zariadeniu, aj mestu záležalo na svojich občanoch, obe strany sa dohodli, že OZ bude pokračovať v poskytovaní sociálnej služby pre našich občanov vo svojom zariadení, ale tiež aj vo vzájomných rokovaniach dovtedy, kým nedospejú k spoločnej dohode.

V ďalšom bode mestskí poslanci súhlasili s návrhom na stanovenie termínov zasadnutí MsZ na I. polrok 2021. Schválili ich na 3. február, 24. marec, 12. mája 30. jún 2021.

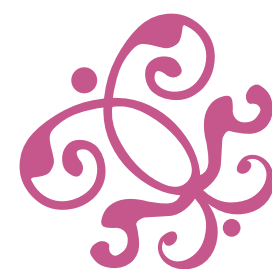
Na záver zasadnutia MsZ primátor Jozef Belický uviedol k pripravovanému slávnostnému MsZ, ktoré bolo naplánované na 9. decembra, že sa určite v tomto termíne neuskutoční, pretože až vtedy by sa mal skončiť lockdown. Zvolané bolo na iný, náhradný termín a mestské ocenenia boli napokon udelené 14. decembra 2021.¹⁰

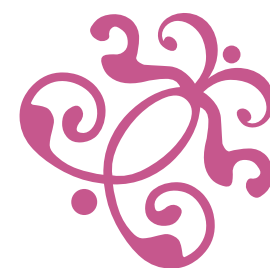
3.6 Činnosti samosprávy

Dlhoročnou tradíciou bolo, že mesto Šala, spravidla raz do mesiaca, pozývalo do svojej obradnej siene jubilantov, ktorí oslávili životné jubileum (75, 80, 85, 90 a 95 rokov). Od marca 2020 boli tieto obľúbené stretnutia s oslávencami pozastavené pre situáciu zamedzenia šírenia nového koronavírusu. To bol dôvod, prečo sa tieto slávnostné podujatia neuskutočnili ani raz počas celého roka 2021.

Napriek tomu bolo snahou samosprávy aj v roku 2021 naďalej organizovať primerane podľa daných možností ostatné podujatia, ktoré boli zabezpečované ZPOZ (Zbor pre občianske záležitosti mesta Šala).

¹⁰ Zdroj: Zápisnica z 7. zasadnutia MsZ v roku 2021





- Zaplatili za našu slobodu, Šaľa nezabúda

Dňa 30. marca 2021 sa konal pietny akt kladenia vencov pri príležitosti 76. výročia oslobodenia mesta Šaľa.

7. mája 2021 sa uskutočnil pietny akt kladenia vencov pri príležitosti 76. výročia Dňa víťazstva nad fašizmom.

Pietnym aktom a položením vencov k pamätníku pri príležitosti 77. výročia SNP si 26. augusta mesto Šaľa uctilo a pripomenulo padlých hrdinov. Naše mesto nezabúda na obete bezohľadného vojenského a politického násillia a súčasne na oslobodzujúcich hrdinov. Ueď ako hovorí Biblia: „Nikto nemá väčšej lásky ako ten, čo svoj život kladie za svojich priateľov.“

- Prvé elektronické sčítanie obyvateľov

Rok 2021 bol pre nás, z pohľadu budúcnosti, veľmi dôležitým rokom. Na Slovensku sa po 10 rokoch uskutočnilo sčítanie obyvateľov, domov a bytov. Prvýkrát bolo integrované a plne elektronické. V každej obci bolo zriadené kontaktné miesto, kde obyvateľom, ktorí sa nemohli elektronicky sčítať sami, pomohli stacionárni asistenti. Na požiadanie boli k dispozícii aj mobilní asistenti, ktorí v prípade potreby navštívili obyvateľov u nich doma. Ušetky údaje, ktoré obyvateľ počas sčítania do formulára uviedol, sa museli vzťahovať k rozhodujúcemu okamihu sčítania, ktorým bol 1. január 2021.

Do elektronického sčítania obyvateľov sa zapojilo 19 926 obyvateľov Šale. V období elektronického samosčítania, t. j. od 15. februára 2021 do 31. marca 2021 sa sčítalo 19 332 obyvateľov. Počas asistovaného sčítania, ktoré prebiehalo v období od 03. mája 2021 do 13. júna 2021, pribudlo 594 obyvateľov, čím vzrástol celkový počet sčítaných obyvateľov na 19 926 obyvateľov. Prostredníctvom služby mobilného asistenta bolo vybavených 38 požiadaviek.

- Obyvatelia Šale opäť protestovali - výstavba obchvatu sa zase posúva¹¹

Obyvatelia Šale vo štvrtok 19. augusta 2021 opäť blokovali hlavný ťah do Bratislavy. Prišli ku kruhovému objazdu vo Veči a verejne sa postavili za urýchlenie výstavby obchvatu Šale. Šalania sa tento rok už tretíkrát zišli na proteste, kde žiadali jeho výstavbu. Áut majú plné zuby. Denne ich cez mestskú časť Veča prejde približne 30 000. Nepáčilo sa im zrušenie tendra

¹¹ Zdroj: RTVS





na výstavbu obchvatu. Iniciatívu občianskych aktivistov tentokrát prevzalo vedenie mesta. Tordí, že ľudia sú unavení z kolón áut a zo sľubov štátu. Problém sa týka celého regiónu, keďže centrom Šale vedie hlavný ťah do Bratislavy. Preto stretnutie, okrem vedenia šalianskej radnice, podporili aj niektorí starostovia okolitých obcí.

Ministerstvo dopravy tordí, že nové verejné obstarávanie obchvatu bude možné vyhlásiť až po získaní právoplatného stavebného povolenia a zabezpečení finančného krytia. Jeho vybudovanie by malo stať zhruba 60 miliónov Eur bez DPH. Rezort dopravy obyvateľov mesta uistil, že peniaze na to nájde.

- Hodnotili 6. ročník vínnej súťaže „VÍNO TERRA WAG - Šaľa 2021“

Napriek tomu, že Šaľa nepatrí medzi typické vinárske oblasti, niekoľko dobrých a vášnivých vinárov sa našlo aj v našom regióne. Slávnostné vyhodnotenie odbornej degustácie tejto jedinečnej vinárskej súťaže „Vino Terra Wag“ sa konalo v našom meste 9. septembra 2021 už po šiestykrát. Tým najúspešnejším vinárom boli udelené diplomy Strieborná medaila, Zlatá medaila, Šampión, Víťaz kategórie, Cena primátora mesta Šaľa a Cena generálneho riaditeľa Duslo, a.s.

Degustátori z celého Slovenska opäť nemali ľahkú úlohu. V tomto roku bolo spolu prihlásených a hodnotených 220 vzoriek vín. 25 degustátorov, rozdelených do piatich komisií po päť členov, hodnotilo vzhľad vína, farbu, vôňu, čistotu, chuť a iné. Jednotlivé vína následne hodnotili bodmi. Súťažilo sa v siedmich kategóriách:

- vína tiché biele suché
- vína tiché biele polosuché, polosladké
- vína tiché ružové suché
- vína tiché ružové polosuché, polosladké
- vína tiché červené suché
- prírodné sladké vína bez rozdielu farebnosti
- šumivé vína

Víťazi jednotlivých kategórií:

- vína tiché biele suché – súťažilo 75 vzoriek

Vinárstvo Golguz - Panonia Winery, Hlohovec, Chardonnay, výber z hrozna, ročník 2019

2021



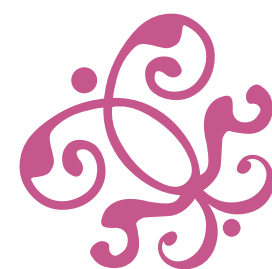


- *vína tiché biele polosuché, polosladké* – súťažilo 44 vzoriek
Zdenko Noskovič - GROBIK, Slovenský Grob, Devín, bobulový výber, ročník 2019
- *vína tiché ružové suché* – súťažilo 5 vzoriek
Villa Vino Rača, Bratislava, Frankovka modrá Rosé, neskorý zber, ročník 2020
- *vína tiché ružové polosuché, polosladké* – súťažilo 12 vzoriek
Château Rúbaň, Nória, neskorý zber, ročník 2020
- *vína tiché červené suché* – súťažilo 53 vzoriek
Promitor Vinorum, Galanta, Dunaj, výber z hrozna, ročník 2019
- *prírodné sladké vína bez rozdielu farebnosti* – súťažilo 6 vzoriek
Znovín Znojmo, Šatov, ČR, Tramín červený, výber z hrozna, ročník 2018
- *šumivé vína* – súťažilo 20 vzoriek
Soare Sekt Slovakia, Trebatice, Mucha Sekt Rosé, akostné
- nesúťažná kategória – *ovocné vína* – súťažili s 5 vzorkami
Zvíťazil ovocinár Hrehor, Skalica, Ovocné víno z čiernych ríbezlí a arónie Dekameron, ročník 2020.



Hodnotiacia porota, degustátori a obslužný personál na „Vino Terra Wag Šala 2021“

Verejnosť mohla vína ochutnať na verejnej degustácii, ktorá sa uskutočnila 10. a 11. septembra 2021 na nádvorí kaštieľa. Podarilo sa, že opatrenia spojené s pandémiou, nebránili toto krásne podujatie uskutočniť a Šalania sa opäť stretli s priateľmi a so svojimi blízkymi pri dobrom víne.





- Strážia nás už 30 rokov

V roku 1990 prijala Slovenská národná rada zákon o obecnom zriadení, kde sa opäť spomína medzi orgánmi obce obecná polícia. V tom čase zvolili obyvatelia Šale 41 mestských poslancov, ktorí podporili vznik mestskej polície aj v našom meste. „Začiatky mestskej polície boli úžasné udalosti, sú v našich emóciách hlboko vryté. Spomínam si to oduševnenie ľudí, ktorí boli pri zrode. Zveril som „kormidlo“ Jozefovi Belickému. Ľudia nemali dôveru v bezpečnostných zložkách v tých časoch. Ale my sme si povedali, že ideme na tom pracovať. Prvou úlohou bolo, že naši mestskí policajti sa ukázali medzi obyvateľmi s nábojom – tu sme, počujeme vás, nie cez kancelárie, ale sme tu pre vás,“ spomína vtedajší primátor Alexander Szabo. Začiatky MsP sťažovalo aj nedostatočné vybavenie. „Mali sme prvé auto, starú, vyradenú volgu, ktorú bolo potrebné vždy najskôr roztáčať a roztláčať,“ dodáva s úsmevom bývalý primátor. Jozef Belický bol náčelníkom do roku 2001, kedy vedenie strážcov zákona prevzal mladý príslušník MsP Peter Krokavec. Stojí na čele mestskej polície dodnes. „Čestný mladý muž so zmyslom pre fair-play, snažiaci sa o spravodlivosť a v srdci nesúci lásku k mestu a ľuďom. Pracoval na sebe tvrdo a výsledkom je, že dnes je náčelníkom takmer 20 rokov. Spolu s príslušníkmi ste istotou pre občanov,“ povzbudil primátor Jozef Belický náčelníka a príslušníkov MsP k ďalšej práci. Veľkú odvalu, veľa trpezlivosti a pevné zdravie zaželel mestským policajtom aj predseda Združenia náčelníkov obecných a mestských polícií, ktorý je náčelníkom v Prešove, Ján Andrejko. Na slávnostnú udalosť prišli aj Marcel Mihálik, poslanec NR SR a bývalý náčelník z Piešťan, taktiež náčelníci Mestskej polície v Košiciach, Nových Zámkoch a Čadce. Príslušníci MsP spolu s vedením mesta a hosťami oslávili 30. výročie svojho založenia posvätením sochy sv. Michala Archanjela, patróna mestských policajtov, ktorá zdobí priestor medzi kostolom a kaštieľom. Vyhovotil ju Ján Lukács a zúčastnil sa aj na jej vysvätení.

Slávnostnou svätou omšou 17. októbra 2021, ktorú celebroidal mons. František Rábek, pokračovali oslavy jubilejného 30. výročia činnosti MsP v našom meste. Mestskí policajti si pripomenuli najvýznamnejšie míľniky 30-ročnej cesty jej vývoja a tiež nové výzvy, ktoré pred ňou stoja v nadchádzajúcom období. Centrom MsP a jej úspechov sú predovšetkým ľudia, ich činnosť a práca a dosiahnuté výsledky. Z tohto pohľadu bolo skonštatované, že tridsaťročná



existencia MsP zanecháva celospoločenský prospech. Ved' 108 760 riešených prípadov, 20 345 udelených pokút, 1 511 preventívnych prednášok - to sú len niektoré čísla, ktoré sú zapísané v histórii MsP za uplynulých 30 rokov. Hodnota zachránených životov, ktorých bolo za tie roky niekoľko, je nevyčísliteľná.



Súčasťou slávnostného zhromaždenia bolo aj udelenie ocenení. Z rúk primátora mesta a vtedajšieho prvého náčelníka MsP Jozefa Belického a súčasného náčelníka Petra Krokavca si prevzali pamätné listy súčasní i bývalí zamestnanci MsP. Zaspomínať si prišli nielen príslušníci MsP, ale aj telefonistky a aj tí, ktorí sledujú zábery z bezpečnostných kamier. V kostole ocenili prácu dobrovoľníka pána Hátaša, ktorý už niekoľko rokov stráži naše deti v ranných hodinách pri priechode pre chodcov.

- Radnica podporila environmentálne projekty

Šalianska samospráva podporila aj v tomto roku zo svojho grantového programu projekty v oblasti životného prostredia. Vypracovala projekt, zameraný na znižovanie emisií oxidu uhličitého a prispôsobenie sa zmene klímy, ktorého nosnými časťami boli investície do lesoparku a zateplenia objektov telocvične a družiny na ZŠ L. Štúra v Šali.

- Šaľa na ceste k zmierňovaniu klimatických zmien

Projekt bol realizovaný v rámci Programu SK-Klíma a financovaný z Nórskeho fondov a štátneho rozpočtu SR. Celkové oprávnené výdavky projektu boli vo výške 900 980 Eur, pričom mesto Šaľa sa na financovaní podieľalo



5 percentami. Mestu boli schválené finančné prostriedky z Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru 2014 – 2021 a Nórskeho finančného mechanizmu 2014 – 2021 vo výške 858 814 Eur. Cieľom projektu bolo zabezpečiť udržateľnú kvalitu života obyvateľov mesta, ako aj vytvoriť dlhodobé podmienky pre kvalitné životné prostredie v meste v reakcii na nepriaznivé dosahy zmeny klímy. V rámci projektu sa samospráva zamerala na zníženie emisií oxidu uhličitého zachovaním zelenej plochy v lesoparku, zamedzením odlesňovania v intraviláne mesta. „Les, ktorý sa nachádza medzi dvoma hrádzami, sa riadi pravidlami zákona o lesoch. Znamená to, že každý strom v lesoparku by sa vyrúbal po dosiahnutí určitého veku pre jeho ďalšie využitie dreva, či už v drevárskom alebo inom odvetví.“ Týmito slovami zdôvodňovala Ing. Gabriela Braníková z referátu životného prostredia MsÚ význam realizácie projektov na zmierňovanie klimatických zmien. „Vďaka projektu nedôjde k odlesneniu, lesopark sa zachová. Rubná doba rastúcich drevín sa predĺži na ich fyzický vek a obnovná doba bude nepretržitá. Prínosom bude aj to, že nepretržite zostane zachovaný fotosyntetizujúci porast s funkciou kontinuálneho pohlcovania oxidu uhličitého. Výsledkom bude aj zatriakčenie lokality a rozšírenie rekreačno-zábavných možností pre obyvateľov,” dodala Ing. Braníková.

- *Zníženie energetickej náročnosti objektov ZŠ L. Štúra v Šali*

Projekt sa realizoval zateplením obvodových zvislých nosných konštrukcií a plochej strechy objektov telocvične, jedálne a družiny. Tieto objekty boli postavené v roku 1963, odvtedy prešli určitými stavebnými úpravami, obvodové steny či strecha však zostali pôvodné. „Znížením energetickej náročnosti na objekte telocvične a jedálne znížime emisie oxidu uhličitého o 52,24 tony ročne,” zhodnotil realizačnú potrebu projektu primátor mesta Jozef Belický.

- *Centrum cirkulárnej ekonomiky (CCE)*

Tak by sa oficiálne malo nazývať zariadenie, ktorého súčasťou bude aj zariadenie na energetické zhodnocovanie odpadov. Celé to bude stáť približne 120 miliónov Eur. Podľa plánu súkromnej investičnej spoločnosti ewia a.s. malo vyrásť v Šali. CCE bude zamerané na spracovanie regionálneho odpadu, jeho súčasťou bude aj moderné zariadenie na energetické využitie odpadu (ZEVO). Výstavba





a prevádzka CCE uvažuje s kapacitou 130 000 t/rok privezeného odpadu. Centrum bude pozostávať z prevádzky na dotriedenie vybraných zložiek odpadu z komunálnej a priemyselnej sféry, výskumného centra, vzdelávacieho centra a moderného zariadenia na energetické zhodnocovanie komunálneho a priemyselného odpadu. Energetické zhodnocovanie zmesového komunálneho a priemyselného odpadu bude spojené s výrobou a dodávkou tepla a elektrickej energie.

Dňa 31. mája 2021 sa na MsZ verejne riešil projekt CCE za účasti investora ewia a.s., ale aj aktivistov proti výstavbe. Situácia bola dosť ovplyvnená skutočnosťou, že v tom istom čase sa v našom regióne objavili dva zámery na spracovanie komunálneho odpadu. Pri Šali to bol projekt CCE a tým druhým bol zámer spoločnosti SPV Dálovce s.r.o. postaviť v neďalekých Seliciach zariadenie na vysokoteplotné zhodnotenie komunálneho odpadu plazmovou technológiou (spaľovňu). Proti uvedenej „plazmovej spaľovni“ podpísalo petíciu 12 000 občanov (väčšinou v papierovej forme a približne 2 400 elektronicky). Zámer na uvedení realizáciu neprešiel ani v Samoríne a ani v Poltári. Proti výstavbe CCE pri Šali podpísalo internetovú petíciu vyše 2 500 občanov a niekoľko stoviek aj v papierovej forme. S papierovou petíciou bol problém z dôvodu obmedzenia pohybu obyvateľov kvôli pandémie. Na rozdiel od „plazmovej spaľovne“ bol projekt CCE odskúšaný a funkčný už v niekoľkých krajinách. Ďalším hodnotiacim pozitívom odborníkov projektu CCE bol fakt, že po postavení obchvatu mesta by sa väčšina dopravy v meste mala premiestniť, čo v prípade „plazmovej spaľovne“ pri Ulčanoch by nebolo možné. Aj toto boli dôvody, že projekt CCE bol v lete 2021 stále v štádiu posudzovania vplyvov na životné prostredie, ktorého súčasťou boli aj verejné prerokovania. Jeseň by mala patriť procesu rozhodovania vplyvov na životné prostredie zo strany Ministerstva ŽP SR. Ďalšie 2 až 3 roky budú zamerané na kroky, súvisiace s vydaním stavebného povolenia. Následne samotná realizačná časť projektu by mala smerovať do roku 2024 s tým, že v roku 2026 by mohla byť spustená prevádzka projektu CCE.

- Moderné technológie – Šaľa na ceste SMART

V rámci výzvy z Operačného programu „Integrovaná infraštruktúra“ mesto Šaľa získalo nenávratný finančný príspevok na realizáciu projektu s názvom





“Moderné technológie – Šaľa na ceste SMART“ vo výške 825 786,34 Eur. MsZ ešte v auguste 2020 schválilo predloženie žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku za účelom realizácie projektu. Šalianski poslanci zároveň schválili aj spolufinancovanie projektu vo výške 43 470,05 Eur. Projekt “Moderné technológie – Šaľa na ceste SMART“ je zameraný na premenu mesta Šaľa na SMART city, teda mesta, ktoré poskytne občanom a návštevníkom inteligentné riešenia vo vybraných oblastiach. Predmetom projektu je vybudovanie modernej IKT platformy (materiálno-technického vybavenia s možnosťou komunikácie medzi všetkými zainteresovanými stranami a prístup k informáciám).

IKT platforma bude pozostávať z troch modulov, a to bezpečnosť, životné prostredie a parkovanie. V rámci **modulu – bezpečnosť** sa plánuje v meste osadiť 31 kamier, pričom časť z nich budú inteligentné dopravné kamery, ktoré dokážu evidovať evidenčné čísla, farbu a typ vozidla. Časť kamier bude schopná rozpoznávať tváre a budú osadené na miestach výskytu veľkého množstva ľudí. Súčasťou druhého **modulu – životné prostredie** má byť 8 senzorových staníc, ktoré budú poskytovať informácie o kvalite životného prostredia, o hodnote rôznych prachových častíc, plynových častíc, o teplote a vlhkosti. Tretí **modul – v oblasti parkovania** bude obsahovať informačné tabule znázorňujúce počet voľných miest a systém parkovacích senzorov prenesených do mobilov, aby občania vedeli, kde sa v meste nachádzajú voľné parkovacie miesta, a tak sa skrátila doba hľadania voľného parkovacieho miesta.

Tento projekt bude spolufinancovaný z Európskej únie vo výške 85 % z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

- V Šali vybudovali KOLUMBÁRIUM

V súčasnosti stúpol záujem ľudí o kremáciu svojich blízkych zosnulých. V cintorínoch po celom Slovensku i v zahraničí preto pribúdajú urnové steny, tzv. kolumbária. Takéto dôstojné miesto posledného odpočinku vzniklo v tomto roku aj v Šali. Dve urnové steny disponujú celkovo 48 schránkami. Stoja v blízkosti tabule s menami zosnulých osobností Šale pri dome smútku na Mestskom cintoríne v Šali. Steny sú obložené čiernym mramorom a predná doska, určená na nápis, bielym mramorom. Súčasne mesto upravilo aj okolie kolumbária – bol vybudovaný prístupový chodník i pochôdzna plocha



zo zámkovej dlažby. Uymenila sa tiež zámková dlažba pred vstupom do obradnej siene domu smútku. Pri kolumbáriu pribudla lavička a pozostali tu môžu zapáliť symbolickú sviečku. Výstavbu kolumbária ukončilo mesto Šaľa 25. novembra 2021.



- Rozhodli o dotáciách v oblasti športu

Celkovou sumou 10 000 Eur mesto Šaľa v tomto roku podporilo prostredníctvom svojho grantového programu 34 projektov od 25 žiadateľov v oblasti športových aktivít. Do sumy 200 Eur vrátane bolo schvaľovanie v kompetencii primátora mesta a týkalo sa to 18 projektov vo výške 2 900 Eur. Aj vyhodnotenie žiadostí o poskytnutie dotácie v oblasti športu nad 200 Eur mala v programe svojho zasadnutia Komisia mládeže a športu pri MsZ v Šali. O podporu zostávajúcich 16 projektov komisia odporučila prideliť dotáciu v sume spolu 7 100 Eur, o ich schválení rozhodovali poslanci na svojom 3. zasadnutí MsZ.

- Rozdelili dotácie na kultúru a záujmovú činnosť

Prostredníctvom dotácií z grantového programu mesta Šaľa v oblasti kultúry a záujmovej umeleckej činnosti na rok 2021 bolo podporených 12 projektov od 9 žiadateľov. Primátor mesta Jozef Belický schválil jeden projekt a výška dotácie predstavovala 150 Eur. Na základe odporúčenia Komisie kultúry a cestovného ruchu pri MsZ v Šali bolo poslancami rozdelených 9 850 Eur. Celkovo bolo na podporu projektov v oblasti kultúrnych podujatí a spoločenskej činnosti pridelených 10 000 Eur.

Výšku dotácie aj s jednotlivými subjektami zahrňa Príloha.

4. Verejno-spoločenský život

4.1. Verejný život

Aj v dobe krízy a pandemickej neistoty sa šalianska radnica snažila o zachovanie verejného života v meste. Nasvedčovali tomu mnohé aktivity, organizované pri rešpektovaní rôznych proti pandemických opatrení.

- Vynovený 3D - nápis mesta Šaľa

Centrálnu mestskú zónu nášho mesta zdobí 3D nápis „mesto ŠAĽA“ od polovice minulého roka. Pôvodne bola celá konštrukcia biela. Na jar tohto roka však 3D nápis pri renesančnom kaštieli dostal novú tvár. Zdobia ho kresby detí zo ZUŠ. Je hravý, milý, veselý, ale najmä šaliansky.



Kresby prezentujú naše mesto. Podľa slov radnice by sa každý rok mali meniť. Na výzvu MsÚ sa do tvorby zapojili žiaci ZUŠ pod vedením pedagogičky Evy Molnárovej a o zastrešenie návrhov na potlač písmen sa postaral Šaľan Miroslav Regitko, ktorý vybral štyri hlavné témy. Návrhy detí sa museli pridržiavať 4 tematických oblastí:

1. rieka – **voda** – príroda
2. pole – **obilie** – poľnohospodárstvo
3. kultúra – **ľudia** – šport
4. archeológia – **história** – architektúra

Pedagógovia ZUŠ pracovali so žiakmi počas pandémie. Hodnotili prácu na projekte počas dištančnej formy výučby ako náročnú, zdĺhavú a menej spontánnu a hravú, ako keby sa odohrávala osobne. Napriek tomu chválili

deti a ich schopnosti. Z ich návrhov mesto vybralo štyri. Kresby zdobia veľké písmená názvu mesta – ŠALĽA. Projekt 3D názvu mal za cieľ v meste vytvoriť meetpoint pre návštevníkov Šale.

- *V Šali pribudli nové zóny s bezplatným internetom*

Od nového roka v meste pribudli nové wifi zóny, v ktorých mohla verejnosť bezplatne využívať vysokorýchlostný internet. Na ich vybudovanie získalo mesto financie z Operačného programu Integrovaná infraštruktúra. V rámci projektu radnica nechala nainštalovať šesť interných a rovnaký počet externých prístupových bodov na bezplatný internet. išlo o verejne prístupné budovy, ako boli Kultúrny dom vo Veči, Kultúrny dom v Šali, Mestská knižnica J. Johanidesa či Mestský úrad v Šali. Taktiež mohla verejnosť využívať wifi zónu vo Veči na Pribinovom námestí, na pešej zóne v centre mesta, v okolí amfiteátra, v nemocničnom parku, medzi ulicami Teketeházyho, Kráľovskou a Nemocničnou. Voľne dostupnou, bezplatnou sieťou bola pokrytá aj lokalita okolo záchytného parkoviska na Dolnej ulici a okolie mestského cintorína. Wifi sieť v Šali bola nielen bezplatná, ale aj bez hesla. Všetky prístupové body sa identifikovali ako *Wi-Fi pre Teba* a po úspešnom pripojení sa každému používateľovi zobrazila uvítacia stránka www.sala.sk. Po prvom napojení sa pri zmene lokality používateľ automaticky pripojil do nasledujúcej zóny v meste. Vysokorýchlostný internet mohla verejnosť využívať aj na najfrekventovanejších zastávkach počas čakania na autobus.

Celkovo boli v poslednom období nainštalované v meste tri interné a deväť externých prístupových bodov na bezplatný internet. Stalo sa tak vďaka iniciatíve WiFi4EU. Mesto na tento projekt získalo grant vo forme poukazu vo výške 15 000 Eur, ktorý bol financovaný Európskou komisiou. Ten bol určený na podporu inštalácie wifi hotspotov v centrách verejného života v Šali. Prístupové body na bezplatný internet mohli nájsť obyvatelia a návštevníci mesta napríklad v parku medzi Vlčanskou a Dolnou ulicou, na viacerých autobusových zastávkach, pri mestskej športovej hale, pri ZUŠ a na ďalších frekventovaných miestach. Celý spôsob prihlásenia sa je veľmi jednoduchý a praktický.



- *Vybudovali nové stojiská s polopodzemnými kontajnermi*



Zber komunálneho odpadu je problémom na každom väčšom sídlisku. Šalianska radnica pokračovala aj v tomto roku v rozširovaní stojísk s polopodzemnými kontajnermi. Vystavali tri nové na ulici P.J. Šafárika a na Dolnej ulici. Súčasťou nových stojísk boli aj kontajnery na triedený aj zmesový komunálny odpad.

V týchto kontajneroch boli odpadky 1,6 metra pod zemou, teda je tam teplota podstatne nižšia ako v klasických kontajneroch. Vďaka tomu sa okolo nich nešíri typický „kontajnerový“ pach. Čistejšie zostáva aj okolie týchto odpadových nádob a zamedzí sa prístup hlodavcov k odpadkom. Systém navyše neumožňuje vyberanie a rozhadzovanie obsahu kontajnerov. Väčšie smetné nádoby moderného typu umožnili, aby počet stojísk bol znížený a ušetrený priestor mohli využívať miestni obyvatelia ako parkovacie plochy. Nádoby boli vybavené špeciálnymi čipmi, ktoré hlásia naplnenosť, čiže sa vyprázdňovali, keď to bolo potrebné.

Celá inštalácia nových nádob na viacerých miestach sídliska stála viac ako 59 tisíc Eur, pričom vyše 50 tisíc Eur mesto zaplatilo z eurofondov.

- *Zrekonštruovať a otvoriť letné kúpalisko plánujú v roku 2023*

Mesto Šaľa by malo mať opäť funkčné letné kúpalisko. Spoločnosť ewia pripravuje komplexnú rekonštrukciu súčasného areálu kúpaliska, ktoré bolo od roku 1997 zatvorené. Náklady na rekonštrukciu sú vyčíslené na 2 milióny Eur. Vo februári už bola hotová príprava vizualizácií areálu a spoločnosť intenzívne pracovala na príprave projektovej dokumentácie. Podľa riaditeľa spoločnosti ewia Michala Smoláka by chceli po všetkých administratívnych





povoleniach začať so samotnou rekonštrukciou už budúci rok.

Kúpalisko v Šali bolo postavené v roku 1969, do prevádzky bolo uvedené v nasledujúcom roku. Vonkajší veľký bazén olympijských rozmerov mal skokanský mostík, okrem neho mali návštevníci k dispozícii malý a detský bazén. Kúpalisko bolo funkčné do roku 1996, v súčasnosti už areál neslúžil svojmu účelu.

Šalianske kúpalisko má vlastný geotermálny vrt a jediným vlastníkom pozemkov je od roku 2008 mesto Šala. Mestu sa podarilo získať pozemky zámenou s pôvodným majiteľom. Samospráva však zatiaľ nedokázala nájsť na revitalizáciu kúpaliska dostatok finančných prostriedkov. Zrekonštruované letné kúpalisko plánuje investor sprístupniť pre verejnosť počas letnej sezóny 2023. V prvej etape projektu budú môcť návštevníci využívať tri bazény - plavecký, juniorský a detský bazén.

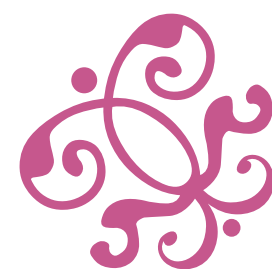
- *Pietny akt kladenia vencov pri príležitosti Dňa vojnových veteránov*

Pietnou spomienkou pri Pamätníku obetiam vojen si naše mesto pripomenulo „Deň vojnových veteránov“. Podujatie sa uskutočnilo v zmysle pravidiel platného covid automatu dňa 11. 11. 2021 o 11.00 hodine. Primátor mesta Jozef Belický spolu s Petrom Hlavatým, predsedom komisie kultúry a cestovného ruchu, položili veniec so symbolmi – vlčích makov k pamätníku. Prečo 11. 11. o 11:00 hod.?

Vo francúzskom mestečku Compiègne podpísali 11. 11. 1918 spojenci s Nemeckom prímerie. Do platnosti vstúpilo v ten deň o 11:00 hodine. Znamenalo to koniec vojny na západnom fronte a následne mier v celej Európe. Myšlienka uctievania si prímeria a vojnových veteránov vznikla už v roku 1919. Postupne sa rozšírila do celého sveta a dostala sa aj k nám. Deň vojnových veteránov v niektorých krajinách nazývajú aj Dňom vlčích makov či Deň prímeria. Symbolom 11. novembra je kvet vlčieho maku. Pôvod má v básni „In Flanders fields“ (V poliach Flámska), ktorú napísal kanadský lekár John McCrae.



2021



V 1. svetovej vojne zahynulo 125 Šalanov a minimálne 11 Večanov. Spomienkové podujatie mesto organizovalo každoročne pri príležitosti výročia podpísania prímeria. To malo za následok ukončenie dovtedy najkrutejšej vojny v dejinách ľudstva.

- Spoločenské stretnutie predstaviteľov mesta so zamestnancami školstva, odchádzajúcimi do dôchodku

Vedenie mesta sa za prísnych pandemických opatrení dňa 28. júna 2021 slávnostne rozlúčilo s pedagogickými a nepedagogickými pracovníkmi škôl a školských zariadení zo Šale, ktorí odchádzali do zaslúženého dôchodku. Primátor Jozef Belický, viceprimátor Róbert Tölgyesi a vedúca SŠÚ Mgr. Marianna Takáčová sa patrične s nimi rozlúčili a poďakovali im za dlhoročnú prácu v školstve.

Ich mená pribudli do Pamätnej knihy mesta Šala na zachovanie spomienok.



Pre mnohých žiakov zostanú na nich nezabudnuteľné spomienky.

Patrili k nim:

Elena Lelovičová, učiteľka MŠ pri ZŠ Bernoláková, Mgr. Darina Marková, učiteľka ZŠ J. Hollého, Mgr. Mária Poláková, učiteľka ZŠ J. Hollého, Mgr. Lýdia Porubčanová, učiteľka ZŠ J. Hollého, Ľudmila Iványiová, vychovávateľka ŠKD v ZŠ J. Hollého, Mgr. Eva Holatová, učiteľka ZŠ s MŠ J. Murgaša, Mgr. Mária Oravcová, učiteľka ZŠ s MŠ J. Murgaša, Ľudmila Glofáková, kuchárka ZŠ J.C. Hronského, Mgr. Stela Pišteková, učiteľka ZŠ L. Štúra, Svatoslava Cintulová, kuchárka MŠ Budovateľská,

Anna Püsztekiúrtiová, upratovačka MŠ P.J. Šafárika, Alžbeta Takáčová, upratovačka MŠ P.J. Šafárika, Helena Kováčová, hospodárka CÚČ, Mgr. Ľubica Nyiregyházká, učiteľka Spojená škola – Špeciálna ZŠ, Ing. Magdaléna Birnšteinová, riaditeľka SOŠ chovu a služieb v Šali, Ing. Angela Doležalová, finančná účtovníčka SOŠ chovu a služieb v Šali, Július Hátaš, skladník SOŠ chovu a služieb v Šali.



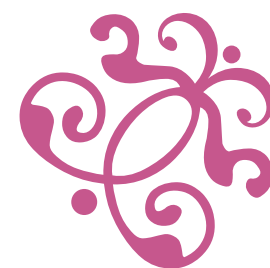
4.2 Ocenenia v roku 2021

- Tvorivý čin roka 2020

Na nádvorí šalianskeho kaštieľa sa 25. júna 2021 uskutočnilo „prvé bezrúškové“ kultúrne podujatie. Po všetkých lockdownoch uplynulého roka sa v piatkový podvečer konalo slávnostné vyhodnotenie 8. ročníka ankety Tvorivý čin roka. Každoročným vyhlasovateľom je Komisia kultúry a cestovného ruchu pri MsZ, ktorá vyberá laureátov spomedzi návrhov verejnosti.

V tomto roku si ocenenie, vytvorené Petrou Sudorovou a Miroslavom Regitkom za pomoci Vojtecha Halásza a Dušana Slobodu, odniesli umelci v siedmich kategóriách:





- Divadlo

Jana Feketeová, za stvárnenie postavy dozorkyne v autorskom predstavení divadla ASI „Eli, Eli, lama sabachtani“.

- Film

Miroslav a Magdaléna Bartovicovi, za filmové a fotografické prezentácie divadelných súborov a kultúrnych podujatí v Šali.

- Knižná tvorba a publicistika

Michaela Harabišová, za novinársku prácu a mapovanie príbehov o obyvateľoch mesta. Pôsobí ako interná redaktorka Slova Šalanov.

Michael Zemko, študent osemročného Gymnázia J. Tándlyho v Šali, za román Dobrodružstvo Joea Cartera.

- Etnografia

Slavomír Ondejka – tanečný pedagóg, nadšený folklorista, ktorý zasvätil život záchrane ľudového tanca a hudby vo FS Šalan, za choreografiu a spracovanie ľudových zvykov.

- Propagácia mesta

pracovníci MsKS

členovia Mládežníckeho parlamentu mesta Šala

- Výstavy

Marcela Kiteleki - Svrčková, za prezentáciu prác s názvom Pod rúškom.

Netradične v tomto roku odovzdal primátor mesta spolu s predsedom Komisie kultúry a cestovného ruchu pri MsZ Petrom Hlavatým aj ocenenie za dlhoročnú prácu šiestim výnimočným osobnostiam šalianskej kultúry.

- Mimoriadne ocenenie za dlhoročnú aktívnu prácu v oblasti umenia

Milan Pospíš, profesionálny fotograf

Roman Budai, divadelný režisér

Nora Valentínová, riaditeľka ZUŠ, za projekt vytvorený pre širokú verejnosť,

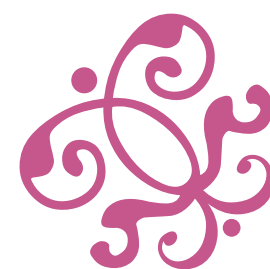
- umelecký program žiakov a pedagógov ZUŠ pod názvom „Hore Váhom, dolu Váhom“

Henrieta Záležáková, speváčka a pedagogička ZUŠ

Mária Hikkelová, pedagogička, organizátorka zájazdov na divadelné a iné kultúrne podujatia pre Šalanov

Michal Malárik, riaditeľ Centra voľného času v Šali

2021





Šalania sa konečne „nadýchli“ kultúry v tradičnom duchu a bez obmedzení sa mohli zabaviť, zaspievať si a dokonca aj zatancovať. Svojím spevom sa o zábavu postaral hudobný hosť večera, Robo Opatovský.

- *Vyhodnotili úspešných športovcov, trénerov a zaslúžilých funkcionárov mesta a okresu Šaľa za rok 2020*

Ako býva každoročne zvykom, aj v roku 2021 sa v pondelok 7. júna stretli v kongresovej sále MsÚ najúspešnejší športovci, tréneri a zaslúžilí funkcionári mesta a okresu Šaľa za rok 2020. Prevzali si ocenenie za svoje športové úsilie. Vyhlásenie sa bežne konalo v priestoroch Kultúrneho domu v Šali, ktorý v tom čase prechádzal rekonštrukciou. Vedenie mesta Šaľa po dlhej dobe zorganizovalo väčšie podujatie a ocenilo približne 60 jednotlivcov a kolektívov. Za prísnych pandemických opatrení a v rúškach na tvári sa všetci tešili, že aj keď patrila Šaľa do „zeleného okresu“, „...mohli sme po takom ťažkom období, najmä pre športovcov, odovzdať uznanie, poďakovanie za úspechy a oceniť vás,“ týmito slovami sa k oceneným prihovoriť primátor mesta Šaľa Jozef Belický. Mesto odovzdalo ocenenia v siedmich kategóriách. Okrem primátora oceňovali športové osobnosti roka 2020 aj ďalší predstavitelia mesta - Danica Lehocká, viceprimátorka mesta Šaľa, Peter Szalai, predseda Komisie mládeže a športu pri MsÚ Šaľa, Ľudovít Kováč, podpredseda Okresnej asociácie telovýchovných jednot a klubov (OATJK) a Jozef Sýkora, člen výkonného výboru.

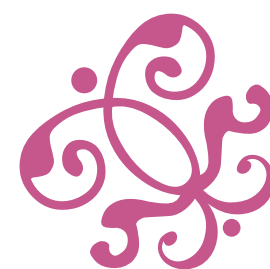
Prvýkrát v histórii podujatia bola ocenená výrazne aktívna športová rodina ŠEVČÍKOVÁ. Aj vďaka rodičom všetci štyria chlapi: Tibor, Karol, Marián a Peter (s organizovaným futbalom začali v Šali) upísali svoj život športovým aktivitám. Karol s Mariánom to futbalovo potiahli cez Duklu Prahu a Trnavu až do spoločnej česko-slovenskej ligy. Peter to po Trnave rozbalil vo VSS Košice a Tibor zostal verný Šali, najskôr ako brankár a neskôr ako zakladateľ a duša populárnej a dlhodobej mini futbalovej Interligy. Ďalší členovia rodiny pôsobili neskôr ako arbitri a funkcionári slovenského futbalového hnutia.¹²

Najvyššie ocenenie si v jednotlivých kategóriách prevzali:

- *Dospelí a juniori kolektívy*

1. miesto - *Družstvo žien – hádzaná, HK Slovan Duslo Šaľa*

¹² Zdroj: mesto Šaľa, red. Slova Šalanov





- *Dospelí a juniori jednotlivci*

1. miesto - *Erik Tóth – naturálna kulturistika, THE Gym Šaľa*



- *Mládež kolektívny*

1. miesto - *Kolektív mládeže – plutvové plávanie, KÚŠ Barakuda*



- *Mládež jednotlivci*

1. miesto - *Sára Suba – plutvové plávanie, KÚŠ Barakuda*





- Tréneri

Štefan Bertič – futbal, FK Slovan Duslo Šaľa

Marián Belák – rýchlostné korčuľovanie, LUIGINO.sk

Laura Lencéšová – voltíž, JK Lángov dvor Trnovec nad Váhom

Daniel Čiernik – futbal, FK Močenok

Ľudmila Boltenková – hádzaná, HK Slovan Duslo Šaľa

Norbert Szikora – futbal, FK Dynamo Trnovec nad Váhom

Beáta Tóthová – voltíž, TJ Slávia SOUP Šaľa



- Funkcionári

Tibor Lencsés – futbal, KFC Horná Kráľová

Miroslav Vicena (in memoriam) – futbal, FK Veča

Katarína Ráczová – futbal, FK Slovan Duslo Šaľa

Koloman Gyori – futbal, FC Neded

Lukáš Luknár – voltíž, TJ Slávia SOUP Šaľa



- Osobitné ocenenia

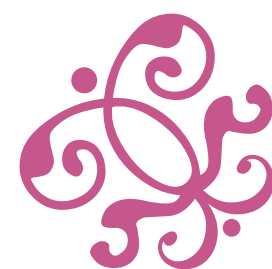
Karol Ševčík (in memoriam) – futbal, mesto Šaľa

Július Veselka – kolky, TJ Slovan Duslo Šaľa

František Liptai – športová strelba, Športovo - strelecký klub Šaľa

Jozef Kukan (in memoriam) – stolný tenis, STO Trnovec nad Váhom

rodina Ševčíkovcov – futbal, mesto Šaľa





Po odovzdaní ocenení sa všetci zúčastnení občerstvili na zábijáckových špecialitách. Podakovali sa organizátorom aj za takúto formu podpory športu, ktorá znamenala pre športovcov a ich funkcionárov ďalšiu motiváciu pracovať s mládežou a dospelými na ceste ku zdraviu.

- Odovzdali najvyššie vyznamenania mesta

Pri príležitosti Dňa samosprávy mesta Šaľa na slávnostnom zasadnutí MsZ si aj v tomto roku za svoju prácu a zanietenosť zaslúžili obdiv a rešpekt šiesti výnimoční Šalania. Dňa 14. decembra 2021 si prevzali ocenenia nášho mesta za oblasť medicíny, poľnohospodárstva, kynológie i športu. Ich mená boli známe nielen u nás doma, ale aj za hranicami nášho mesta. K prítomným laureátom sa prihovoriť primátor Jozef Belický slovami: „Je pre mňa nesmiernym potešením, že aj v tejto ťažkej dobe dokážeme oceniť ľudí, ktorí svojou prácou, zanietením, talentom a umom sú pre nás príkladom. Vyjadrujem úctu a rešpekt k výsledkom, ktoré ste svojou prácou, nadšením pre záľuby a svojimi schopnosťami ukázali a zanechali tak trvalú stopu vášho života v tomto meste. Podieľate sa na tom, aby svet okolo nás bol lepší, krajší, pestrejší. Ste inšpiráciou pre mladú generáciu.“

Zrúk primátora mesta Šaľa si prevzal ocenenie *Čestné občianstvo mesta Šaľa* prof. RNDr. Ján Vojtaššák, CSc.





Profesor Ján Vojtaššák ukončil štúdium genetiky na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave v roku 1973. Od roku 1974 pôsobil ako odborný asistent v Inštitúte pre ďalšie vzdelávanie lekárov a farmaceutov, od roku 1976 do roku 1992 pracoval ako samostatný výskumný pracovník v Ústave hygieny Bratislava, vo Výskumnom ústave preventívneho lekárstva Bratislava a Ústave preventívnej a klinickej medicíny Bratislava. V roku 1992 sa stal prednostom Ústavu lekárskej biológie a genetiky a pôsobil v tejto funkcii do roku 2007 a od roku 2007 ako profesor v odbore Laboratórne vyšetrovacie metódy. Aj v súčasnosti vykonáva garanta na Fakulte zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity. Bol hlavným riešiteľom v projektoch súvisiacich so stomatochirurgiou. Medzi jeho najvýznamnejšie objavy, vynálezy, patenty a medicínske výkony patrilo zavedenie identifikačných farbiacich metód chromozómov v klinickej genetike. Uverejnil 328 odborných a vedeckých publikácií. Za svoju činnosť získal množstvo ocenení spoločenskej i odbornej verejnosti. Patrili medzi ne strieborná medaila dekana Lekárskej fakulty Univerzity Komenského, bronzová medaila, ako aj Guothova cena Slovenskej lekárskej spoločnosti. V oblasti zdravotníctva získal za vedecko-výskumnú činnosť Cenu ministra zdravotníctva SR.

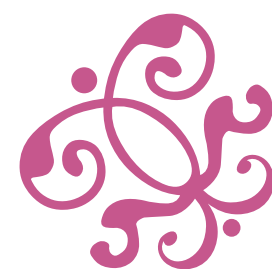
Vo svojej ďakovnej reči symbolicky venoval ocenenie svojim rodičom, ktorých poznala snáď celá Šaľa. „Bol by som rád, keby mohlo byť toto ocenenie venované mojim rodičom, pretože môjho otca si mnohí pamätajú ako lekára, ktorý priviedol tisíce občanov tohto mesta na svet. Moju mamu poznali mnohí ako učiteľku v škole. Rodina Vojtaššáková ďakuje za toto ocenenie,“ povedal nový, čestný občan mesta Šaľa, prof. RNDr. Ján Vojtaššák, CSc.

V slávnostnej atmosfére bolo trom laureátom odovzdané ocenenie *Cena mesta Šaľa*. Predmetné ocenenie bolo udelené *Ing. Ľudovítovi Belovičovi, Jurajovi Gulyášovi a Rudolfovi Ritterovi „in memoriam“*.

Ako prvý si z rúk primátora mesta prevzal *Cenu mesta Šaľa Ing. Ľudovít Belovič*.



2021



Získané vedomosti zo štúdia na Vysokej škole poľnohospodárskej v Nitre úspešne aplikoval do praxe ako prvý miestny poľnohospodársky inžinier so špecializáciou zootechnik. Živočíšnej problematike sa venoval 45 rokov v Poľnohospodárskom družstve v Šali. Začínal ako vedúci živočíšnej výroby a neskôr pracoval ako podpredseda družstva. V roku 1974 úspešne riadil práce na eliminácii následkov slintačky a krívačky v meste Šaľa. Poľnohospodárske družstvo v Šali za jeho pôsobenia získalo mnoho ocenení v šľachtiteľskom chove, ako aj ocenenia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR za čistokrvné plemená ošípaných a dobytku na výstavách Agrokomplex v Nitre. Bol členom ministerskej komisie, ktorá rozhodovala o nákupoch nových kvalitných plemien hovädzieho dobytku do bývalého Československa. Vo svojom odbore bol rešpektovaným a uznávaným odborníkom. Spolupracoval s Poľnohospodárskou Univerzitou v Nitre vo výskumnej činnosti. Niekoľko rokov sa taktiež aktívne zapájal do spoločenského diania v meste ako poslanec mestského zastupiteľstva.

Laureátmi *Ceny mesta Šaľa* boli aj *Juraj Gulyás a Rudolf Ritter in memoriam*.



Juraj Gulyás a Magdaléna Ritterová, manželka s fotografiou Rudolfa Rittera

Páni Juraj Gulyás i Rudolf Ritter boli dvaja všestranne športovo nadaní žiaci základnej školy, ktorých cesta začala v hádzanárskom klube v Šali. Stali sa veľkou oporou a prínosom klubu. Písal sa však rok 1972, kedy sa hádzanej venovali už ako rozhodcovia. Na základe výborných výsledkov bola v roku 1976 mladá dvojica rozhodcov poctená pískaním prvej celoštátnej ligy. Už o dva roky neskôr boli navrhnutí československým zväzom hádzanej na získanie licencie medzinárodných rozhodcov EHF. Skúšky, ktoré sa konali v poľskej Wroclawe, úspešne zvládli a stali sa medzinárodnými rozhodcami A-kategórie.



Vo svojej bohatej rozhodcovskej kariére pískali stovky pohárových a medzištátnych zápasov. Precestovali desiatky krajín. Najradšej však obaja spomínali na niekoľkomesačné pôsobenie v Spojených arabských emirátoch, kde okrem pískania pôsobili aj ako inštruktori pre domácich rozhodcov. V roku 1985 získali licenciu IHF. Po dovršení päťdesiatky skončili rozhodcovskú činnosť, ale hádzanej zostali verní aj naďalej. Obaja pôsobili ako delegáti medzinárodnej hádzanárskej WHL, ako aj v komisii rozhodcov slovenského hádzanárskeho zväzu. Pri príležitosti 50. výročia organizovanej hádzanej na Slovensku boli obaja ocenení Pamätnou medailou. V roku 2000 ocenilo ich záslužnú činnosť aj mesto Šaľa plaketou „Najlepší športovec v histórii hádzanárskeho klubu“. Obaja páni aktívne prispievali do spoločenského diania v meste, kde pôsobili či už ako poslanci MsZ alebo pracovali v komisiách pri MsZ, a to v športovej, školskej, ale aj bytovej.

Cenu za nebohého manžela Rudolfa Rittera prevzala Magdaléna Ritterová, ktorá neskrývajúc smútok, priznala, že prišla symbolicky aj s manželom. Po prevzatí ocenenia povedala: „Dovolila som si doniesť fotku manžela, aby som neprišla sama. Chcem tým pripomenúť, že toto ocenenie patrí jemu.“ Uzápatí s úsmevom dodala: „Nezabúdajte ani na to, že za každým úspešným mužom stojí žena.“

Ocenenie *Cena primátora* bolo udelené *Jánovi Komjáthymu*, ktoré si prevzal z rúk primátora Jozefa Belického.



Láska k drevu nasmerovala pána Komjáthyho na Strednú nábytkársku školu v Bratislave. Po skončení štúdia nastúpil do Západoslovenských nábytkárskych závodov v Galante ako stolár. Jeho veľkou záľubou popri svojej práci bola aj práca so štvornohými priateľmi človeka. Viac ako 40 rokov pracoval





vo Miestnom kynologickom klube v Šali, z toho 20 rokov bol predsedom. Venoval sa výcviku psov, ale pôsobil aj ako figurant. Absolvoval skúšky z výkonu psov na národnej aj medzinárodnej úrovni. Pred viac ako 30-timi rokmi, keď sa v našom meste zakladala MsP, ho oslovil vtedajší náčelník polície s tým, že plánuje zriadiť na mestskej polícii funkciu psovoda. Láska k psom ho presvedčila, aby túto ponuku prijal. Po nástupe do MsP v roku 1991 robil veliteľa zmeny, v rokoch od 1993 do 1998 zástupcu náčelníka a od roku 1998 až do dnes sa venoval prevencii a štatistike. Za viac ako 20 rokov v tejto funkcii zorganizoval 1 511 prednášok v materských, základných i na stredných školách a množstvo prednášok pre seniorov aj s ukážkami výcviku psov. Aktívne a organizačne sa podieľal pri nápade, vzniku a inštalácii sochy sv. Michala Archanjela, patróna mestských polícií. Jeho záslužná činnosť pri darúvaní najvzácnejšej životodarnej tekutiny znamenala, že sa stal držiteľom medaily Dr. Kňazovického za 111-násobné darcovstvo krvi.

Na slávnostnom MsZ v roku 2021 ocenení neskrývali svoje dojatie z toho, že aj v tejto náročnej dobe si naše mesto na nich a na ich prínos spomenulo. Slávnostnú atmosféru dotvárali krásne melódie a recitácie v podaní členov Zboru pre občianske záležitosti mesta Šaľa.

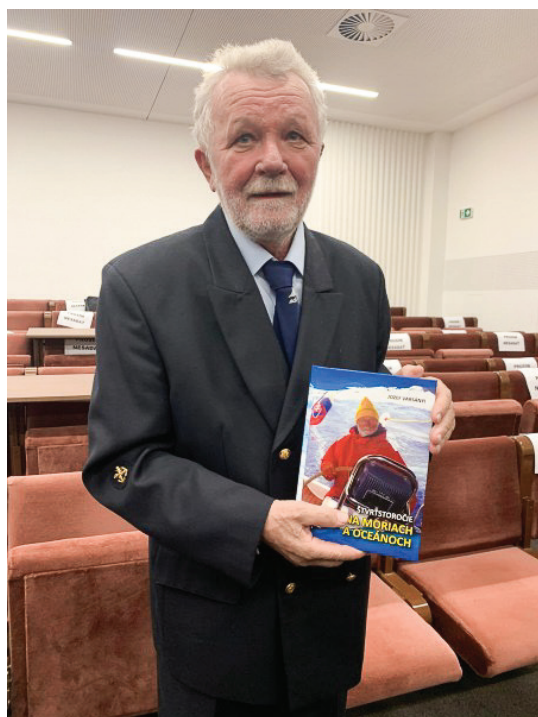
Pre zachovanie spomienky na túto výnimočnú udalosť mesto venovalo oceneným laureátom obraz s dominantou mestského kaštieľa.



Završením oslavy Dňa samosprávy mesta Šaľa bol krst novej publikácie známeho Šalana, mimochodom tiež aj „čestného občana“ nášho mesta, ktorého poznajú aj takmer všetky moria sveta, pána **Jozefa Varsányiho**. Aj na jeho počesť sa dňa 14. decembra 2021 konala slávnostná prezentácia jeho cestopisnej knihy **Šťort'storošie na moriach a oceánoch**. Je to kniha,



ktorá má 240 strán v pevnej väzbe a popisuje zážitky autora na moriach a oceánoch, sprevádzané radom krásnych farebných fotografií.



4.3 Iné udalosti

- Vyšla fotopublikácia Šaľa a okolie z neba

V máji 2021 vyšla kniha, ktorá predstavuje Šaľu a jej okolie z vtáčej perspektívy. Má za účel zlepšiť rozvoj cestovného ruchu v našom meste, prípadne tiež napomôcť naplánovanie si nejakého výletu v tejto zaujímavej oblasti Podunajskej nížiny.



Realizátori leteckého fotografovania Slovensko z neba aktívne pracovali na zostavení najzaujímavejších záberov na mesto Šaľa a jeho najbližšie okolie. V knihe čitateľ nájde zábery Šaľe i okolitých obcí. Vďaka nej je Šaľa, ktorá patrí medzi najstaršie mestá na Slovensku, zviditeľnená netradičným spôsobom, a to z vtáčej perspektívy.



Letecký fotograf Milan Paprčka o knihe uviedol: „Rozhodli sme sa pomôcť cestovnému ruchu vydáním fotoknihy, ktorá bude inšpiráciou pre naplánovanie si rodinného výletu či krátkeho pobytu so svojimi priateľmi v dolnopovažskom regióne.“

„Mesto Šaľa sa v 11. storočí nazývalo aj „Terra Wag“ (Územie Váhu), čo je vlastne dnešná Šaľa, Diakovce a Kráľová nad Váhom. No menej známe prívlastky, ako kráľovskí chovatelia bobrov, nosiči rybárskych sietí či lámači ľadu, sa s mestom spájajú práve kvôli kráľovským služobníkom, ktorí žili v tunajších dedinách,“ upresnila Andrea Farkašová, médiálna manažérka. Hoci rozlohou patrí šalianský okres medzi najmenšie, hustota osídlenia takmer jedenapolkrát prevyšuje slovenský priemer. Mesto malé, ale s veľkým počtom možností spoznávania. Ako doplnila Farkašová: „... v knihe nechýbajú zábery na kultúrne pamiatky mesta, kaštieľ v Močenku, rybník v Tešedíkove či meandrujúci Váh obmývajúcí dediny ako Kráľová nad Váhom, Vlčany, Neded alebo Zemné. Práve v nich obyvatelia neúnavne rozvíjajú roľnícke tradície už tisícročia.“

- Slovo Šalanov pred 25 rokmi

Slovo Šalanov – Noviny závislé od čitateľov – oslávili 25 rokov. Prvé číslo vyšlo zadarmo 1. februára 1996 na 16 stranách. Jeho „titulka“ spred štyrochdesiat rokov avizovala módnou show v meste, ale aj príbeh lásky medzi strojníckym inžinierom v šalianskom Dusle Jurajom Žbirkom a ekonómkou počítačovej firmy v Tokiu Kyoko Koiwai. Ako vtedy písalo Slovo Šalanov na druhej strane, slovenské „áno“ a japonské „hai“ si povedali v sobášnej sieni v Šali. Prijal ich aj vtedajší primátor Július Morávek a podpísali sa do Pamätnej knihy mesta Šaľa. „Z celého srdca verím v zdravie a šťastie čitateľov Slova Šalanov. Milí Šalania – je šťastím cítiť Vašu dobrotu a priateľstvo,“ pozdravila čitateľov Kyoko.

Obsahovalo rubriky o narodení dieťaťa, vtedy ešte v šalianskej nemocnici „Kuk do kočiara“ a tiež o tých, ktorí nás navždy opustili – „Posledné zbohom“. Nechýbal úvodník zakladateľa a vydavateľa v jednej osobe, šalianskeho novinára Milana Alakšu. Na ďalších stranách dominovali správy z regiónu, napríklad z Močenku, Selíc, Tešedíkova, Nededu, Diakoviec či Trnovca nad Váhom.





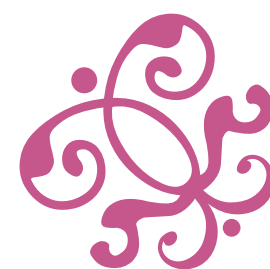
Prvé číslo obsahovalo informáciu o tom, že od začiatku roka 1996 sa závodná poliklinika v Dusle zmenila na neštátne zariadenie - Centrum zdravotnej starostlivosti. Opisuje priateľské vzťahy s fínskym družobným mestom Šale Kuhmom. V „Okienku do kultúry“ spred 25 rokov priniesli noviny rozhovory so známymi osobnosťami, medzi nimi s moreplavcom Jozefom Varšányim, informácie o mestskej knižnici i založení súboru ŠOK. Nechýbala tiež recenzia divadelnej hry Váhavina, ktorú pripravil Divadelný súbor Váh. Na stranách šalianskych novín bol i denník polície. Šport si tiež našiel svoje miesto. Na nečistotu a neupravené chodníky v našom meste vtedy úsmevne reagoval svojou karikatúrou Miroslav Regitko. V novinách nechýbala inzercia, krížovka, súťaž i rubrika „Kam v Šali“.

Slovo Šalanov je dodnes v regióne potrebný a naše mesto sa môže pýšiť týmto výnimočným časopisom, vydávaným malým rodinným vydavateľstvom už celých 25 rokov, ktorý bol postavený na základoch ešte staršieho magazínu, vydávaného dokonca od roku 1987.

Súčasná situácia so zákazom vychádzania a hrozbou nakazenia sa novým vírusom donútila ľudí, aby si objednávali okrem potravín či drogérie aj tlač priamo domov. Ľudia tak využívali možnosť predplatného aj Slova Šalanov. V tomto ťažkom „pandemickom“ roku čitatelia tak mali možnosť si nájsť časopis vo svojej schránke každý mesiac.

- Mladý biochemik zo Šale - Dominik Hrebík

Ako sa vírusy dostávajú do buniek, ako napádajú bunky? Aj to je cieľom výskumu mladého biochemika Dominika Hrebíka zo Šale, ktorý pracuje v Brne a vo februárovom vydaní časopisu *National Geographic* bola publikovaná fotografia výsledkov výskumu, na ktorom sa aktuálne podieľal.





Jeho záujem o chémiu sa začal ešte v Šali na Gymnáziu Juraja Fándlyho. „V prvom ročníku som mal vynikajúcu učiteľku chémie, pani profesorku Patekovú, vďaka ktorej som sa viac začal zaujímať o chémiu a biológiu.“ V roku 2015 vyštudoval na Masarykovej univerzite v Brne odbor biochémie, kde sa zaoberal nukleárnou magnetickou rezonanciou. Potom prestúpil na CEITEC MU (Stredoeurópsky technologický inštitút Masarykovej univerzity) do laboratória Pavla Plevku, kde sa v rámci doktorandskej práce začal zaoberať štúdiom vírusov pomocou kryoelektrónovej mikroskopie. „V mojom výskume sa snažím odhaliť prvý krok vírusovej infekcie – t. j. ako sa vírusy dostávajú do buniek či už bakteriálnych alebo ľudských,“ hovorí mladý Šalan o svojej práci.

Tím vedcov, v ktorom je aj Dominik, sa zameriaval na výskum bakteriofága P68. Boli jedni z prvých na svete, komu sa podarilo zistiť 3D štruktúru tak obrovského a komplikovaného vírusu. Bakteriálny vírus – bakteriofág P68 napáda výhradne bunky zlatého stafylokoka. Nikdy nenapadne napríklad ľudské alebo rastlinné bunky. To je dôvod, prečo by sa mohol využiť ako alternatíva k antibiotikám, ktoré už prestávajú byť účinné voči niektorým odolným kmeňom baktérií. To je vlastne to, čo sa spomína dnes v súvislosti s koronavírusmi, že na aké receptory sa vírus napája a ako proti nemu bojovať. Približne tri a pol roka im trvalo a napokon ako prví na svete prišli na maximálne detailný popis štruktúry bakteriofága P68. „**Veľká výhoda** bakteriofágov voči antibiotikám je, že bakteriofág napadne iba jeden typ bunky, napr. zlatého stafylokoka, zatiaľ čo napríklad pre nás priateľské *E. coli*, nachádzajúce sa v našom črevnom mikrobióme, úplne odignoruje. Oproti tomu antibiotiká zabíjajú všetky baktérie bez rozdielu a aj tie, ktoré nám pomáhajú. **Nevýhodou** však je, že sa pripravuje ťažšie ako antibiotiká, je oveľa komplikovanejšia a nie tak účinná. Takáto liečba je možná a bežná napr. v Gruzínsku, kde majú dokonca celú kliniku, zaoberajúcu sa fágovou terapiou. Ale napr. nedávno fágová terapia zachránila život dievčata vo Veľkej Británii. Dievča bolo napadnuté baktériou rezistentnou na antibiotiká a lekári jej dávali menej než 1 % šancu na prežitie,“ vysvetľuje Dominik Hrebík.

Ako však ďalej upozorňuje, podľa svetovej zdravotníckej organizácie o 10 rokov budú takéto veľmi ťažko liečiteľné infekcie pravdepodobne bežným javom. Preto je nutné hľadať nové spôsoby liečby. Je totiž dosť možné, že už o 10 rokov

2021





sa čiastočne vrátíme do doby pred antibiotikami, pretože väčšina baktérií bude voči nim odolná. „Z pohľadu virológa ma teší záujem ľudí o vírusy, ale samozrejme sa popíše aj veľa balastu, a to bohužiaľ nielen v komentároch na Facebooku, kde by to človek tak nejako čakal, ale niekedy to šíria aj ľudia vzdelaní v molekulárnej biológii v rozhovoroch. Tu môžem napr. menovať Dr. Pekovú... Samozrejme ošetok tento dnešný záujem o vedu a vírusy by som zamenil za vymiznutie covidu a vrátenie sa k normálnemu spôsobu života tak, ako to bolo pred covidom,“ dodáva mladý vedec zo Šale.

V prestížnom svetoznámom časopise *National Geographic* vyšla vo februárovom vydaní fotografia s potápačom v akváriu, držiacom obrázkov modelu bakteriofága P68, teda s výsledkom výskumu Dominika Hrebíka. Ako k tomu došlo? „Editori z *National Geographic* si všimli, že sme publikovali štruktúru bakteriofága v odbornom časopise *Science Advances*. Ozvali sa môjmu vedúcemu, že ich to zaujalo, či by sme im nemohli pripraviť nejaké podobné obrázky, ako sme už zverejnili. Tak šéf prišiel za mnou, že rýchlo potrebujeme pripraviť obrázky fága P68. Ja som za pár hodín vygeneroval obrázky bakteriofága a jeden z nich môžete vidieť vo februárovom vydaní *National Geographic*. Je to pre mňa zatiaľ jeden z najväčších úspechov, pretože dostať sa do tak prestížneho časopisu je veľmi obtiažne, podarí sa to možno tak raz za život a je to dosť aj o šťastí, ktoré sme tentoraz mali,“ dodal Dominik. Momentálne dokončuje iný projekt, na ktorom pracoval popri fágovi P68. Ide o ľudský enterovírus, medzi ktoré patrí napr. vírus obrny, ale aj nádchy. Podarilo sa im odhaliť nový krok v priebehu infekcie po preniknutí do ľudskej bunky. Tento krok doteraz ešte nebol úplne objasnený.

- **Mariana Čengel Solčanská - režisérka, scenáristka, spisovateľka**

Tvorí nezmazateľnú stopu v slovenskej kultúre a my ju považujeme tak trochu za „našu“ – Šalianku. Do nášho mesta sa síce iba „privydala“ a vlastne tu s rodinkou ani nežijú, v takom širšom ponímaní však Šaliankou je a kústik z jej tvorby si môžeme privlastniť. Pred vyše desiatimi rokmi získala Cenu mesta Šala. Má k nám dobrý vzťah, čo prejavuje aj tým, že do premiérových turné svojich filmov zaradí aj naše malé mestečko. Kto vie, možno k tomu príde aj teraz, keď sa do distribúcie dostávajú až dva jej nové filmy a náš „kulturák“ je vynovený. Režisérka, scenáristka, spisovateľka a po novom





už aj komentátorka verejného diania v denníku SME Mariana Čengel Solčanská uplynulé roky hodnotí ako nadmieru tvorivé. Minulý rok bol pre ňu kreatívnym a pracovným, natočila dva filmy a vydala knihu. Hoci pre mnohých ľudí z kultúry boli uplynulé dva roky „stopka“, ona naopak v roku 2021 natočila dva filmy a vydala ďalšiu knihu. Jeden z filmov je rozprávka, druhý dobová dráma.

„Pravdaže príprava filmov trvá dlhé roky, ale nakrúcanie sa nemohlo kvôli pandémie odložiť. Film Slúžka sme pripravovali sedem rokov a prvý deň nakrúcania bol stanovený rok dopredu. Podobné to bolo aj so Zakliatou jaskyňou, ale tam bola príprava kratšia, iba tri roky,“ hovorí o svojej práci.



Podľa jej slov bolo pravdou aj to, že herci neboli viazaní termínmi v divadlách, takže plánovanie ich nasadenia bolo bez dramatických komplikácií. No a knihy sa dali písať vlastne kdekoľvek a kedykoľvek, stačilo mať svetlo, teplo a elektrinu. Rok 2021 bol, zdá sa, pre ňu rokom ukončených projektov. Hoci ako sama hovorí: „Niektoré diela vzniknú okamžite, iné sa rodia dekády. Mám napríklad už desať rokov rozpísaný román z čias Mateja Korvína a nechystám sa ho dopísať ešte minimálne najbližšie tri roky. Neviem, ako to majú iní autori, ale ja mám naraz v rôznych fázach prípravy alebo tvorby viacero diel. V minulom roku som síce dotočila oba filmy - Slúžku aj Zakliatu jaskyňu, ale to neznamená, že boli vtedy dokončené. Skončila sa iba etapa nakrúcania, potom sa roztočil mohutný kolotoč tej najkrajšej práce - film sa strihá, zvučí, nahrávame hlasy, ruchy, skladáme hudbu, nahrávame ju so symfonickým orchestrom, tvoríme filmové triky, film sa koloruje, vytvára sa logo a titulkový pás a úplne na záver prebehne zvukový mix.“

Momentálne pripravuje film o vzťahu Adely Ostrolúckej a Ľudovíta Štúra. Je to nádherná a zmysluplná práca. A ešte má v merku Povstanie, to sú jej plány do budúcnosti.

2021

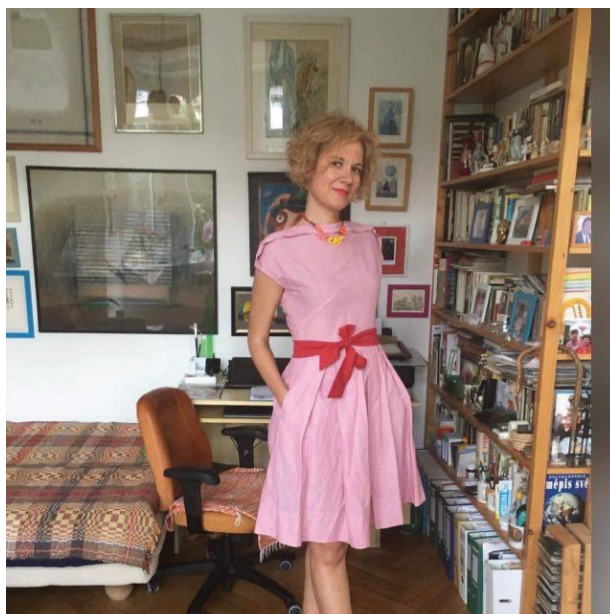




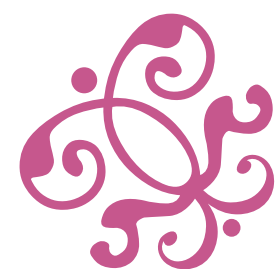
- Renomovaná filmová kritička Kristína Kúdelová

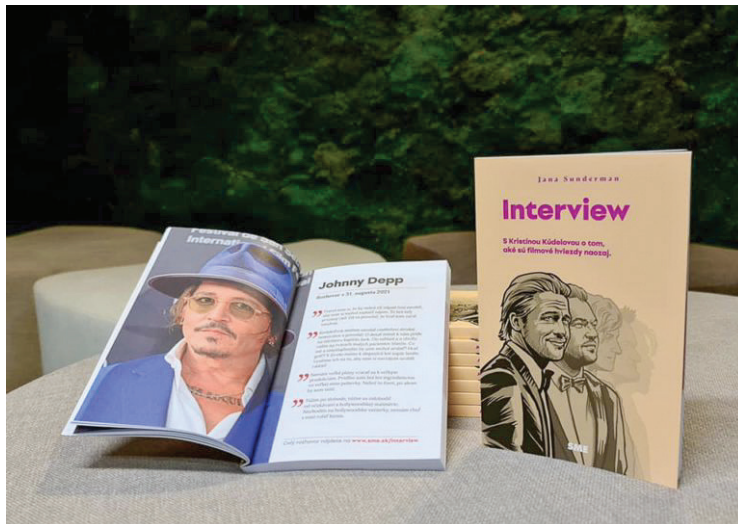
Kristína Kúdelová je rodáčka zo Šale. Svoju cestu začínala na šalianskom gymnáziu, kde učila jej mama a dnes patrí medzi renomované filmové kritičky. Je členkou Medzinárodnej organizácie filmových kritikov FIPRESCI a hlavou kultúrneho oddelenia v denníku SME. Cestuje po filmových festivaloch, robí rozhovory so svetovými, slovenskými a českými hviezdami nielen filmového plátna.

Študovala francúzsky jazyk a francúzsku literatúru podľa vzoru svojej mamy, profesorky slovenčiny a francúzštiny na šalianskom gymnáziu. Napriek bohatej domácej knižnici po knihy a časopisy často chodila do Francúzskeho inštitútu v Bratislave. „Tam som raz našla hrubú knihu plnú fotografií o festivale v Cannes. A výborné časopisy o filme. Mojou diplomovou prácou bol film o Rudovi Slobodovi, potom som šla pracovať do televízie a nakrútila ďalší film a potom ma zlákali do novín,“ hovorí o začiatkoch svojej práce filmovej kritičky. V denníku SME pôsobí pomaly už dvadsať rokov.



Ako filmová kritička sa každoročne zúčastňuje prestížnych filmových festivalov v Cannes, v Karlových Varoch, Art Film Fest v Košiciach a iných. Koncom roka vydala s Janou Sunderman knihu *Interview*. V knihe je „pristavenie sa“ pri dvanástich rozhovoroch Kristíny Kúdelovej s najväčšími hviezdami. Napríklad s *Bradom Pittom*, *Leonardom DiCapriom*, *Johnnym Deppom*, *Ethanom Hawkom*. Je o tom, ako rozhovory prebiehali, ako sa pri nich hviezdy správali, čo chceli alebo nechceli povedať, v akých podmienkach sa to dialo, čo bolo komické, čo absurdné alebo čo musela podniknúť, aby rozhovor získala. V knihe sa snažili odhaliť veci zo zákulisia, ktoré sa inak k čitateľovi nedostanú.





Je členkou Medzinárodnej organizácie filmových kritikov FIPRESCI. Je aj v porotách filmových súťaží a festivalov, napríklad v Montreali, Štokholme, Toulous, Seville, Sebastiáne. Ako sama hovorí: „Som za to veľmi vďačná, sú to krásne skúsenosti.“ Úprimne a s radosťou o svojej práci hovorí: „Vždy som mala okolo seba fantastických kolegov. Naposledy talianskeho kritika Feliceho Laudadia, ktorý kedysi šéfoval aj slávnemu festivalu v Benátkach a produkoval filmy talianskym legendám. Veľmi som sa nasmiala, keď mi rozprával historky zo sveta hviezd. Jeho brat, režisér napríklad objavil Monicu Belluci. A dal jej príležitosť, napriek tomu, že vôbec nevedela hrať.“



Pred palácom v Cannes

Venuje sa aj literatúre či hudobnému svetu. Mesiac, ktorý sa niesol v duchu straty legendy slovenského popu Meko Zbirku, ju zastihol na festivale v Seville. Jej článok, ktorý si po jeho smrti prečítali tisícky jeho fanúšikov, bol ľudský ako Meko a napísaný nielen z pohľadu novinárky. Hoci písať o ľuďoch, s ktorými si vďaka svojej práci vytvorila osobný vzťah, bolo v takýchto životných chvíľach veľmi ťažké. Ako sama hovorí, že „šlo to ťažko – áno,



šlo, lebo som tomu nemohla uveriť a pár hodín som zostala paralyzovaná. Ale nakoniec to šlo veľmi ľahko, ani som nevedela zastaviť prúd slov, lebo Meky bol krásny a bohatý človek a vedela by som o ňom napísať aj diplomovku. Keď nad tým tak teraz rozmýšľam, uvedomujem si, že o ňom som vždy písala najradšej. Bude mi chýbať nielen ako človeku, ale aj ako novinárke.” Plynulo hovorí po anglicky, francúzsky a po španielsky. Pracuje na nórcine, lebo v Nórsku žije jej sestra Katka a jej manžel a tri deti hovoria po nórsky. No a ešte by sa chcela naučiť po rusky a po taliansky. A ktovie, láska k filmom ju možno privedie ešte k inému jazyku. Aj do španielčiny sa kedysi pustila preto, že videla niekoľko filmov v španielčine a uvedomila si, že „...je škoda prežiť život na zemi a nehovoriť týmto historickým jazykom, plným energie a mystiky.” K súčasnej neľahkej situácii sa renomovaná filmová kritička Kristína Kúdelová takto vyznáva o svojej práci: „Pandémia ovplyvnila životy všetkých a veľmi zasiahla aj oblasť kultúry. Bolo to ťažké obdobie aj z pohľadu kultúrneho kritika. Bola to zaberačka. V novinách sme sa museli veľmi zamyslieť nad tým, o čom a ako písať, keď sa vlastne nič nedeje. A zistili sme, že život pokračuje, stále boli a sú veľké témy a veľké príbehy, stoja za nimi ľudia, ktorých stojí za to osloviť. Kiná zatvorili, ale film sa našiel na online platformách. Len to riadne zabralo čas na napísanie recenzie. Pretože pozrieť si jeden dvoj-hodinový film alebo dvanásťhodinový seriál je trošičku rozdiel. Nevadí. Na svete sú oveľa horšie veci. Trápiť sa, v úvodzovkách, nad seriálom je privilegium – a ešte aj krásne.”

- Hygienici zatvorili stánky na pešej zóne¹³

Gastro priemysel počas pandémie utrpel najviac. Prevádzky sa snažili vyžiť, vymýšľali, ako predávať svoje tovary a ponúkať služby ľuďom. V čase obvyklého konania vianočných trhov v meste zamestnankyne RÚVZ so sídlom v Nitre na pešej zóne v Šali vykonali kontrolu na základe anonymného podnetu a zatvorili tri prenosné prevádzky, ktoré podľa nových pravidiel nemali právo predávať občerstvenie či kávu cez okienko. Povoľený bol okienkový predaj, ktorý sa týkal iba kamenných predajní. Výnimku tvorili ambulantné prevádzky s predajom potravín. Stánky a prenosné prevádzky, ktoré v meste fungovali aj počas roka mimo rôznych akcií, pod okienkový predaj podľa vyhlášky nepatrili. Prevádzkari na pešej zóne protestovali proti rozhodnutiu, pretože

¹³ Zdroj: Slovo Šalanov XXIV/12



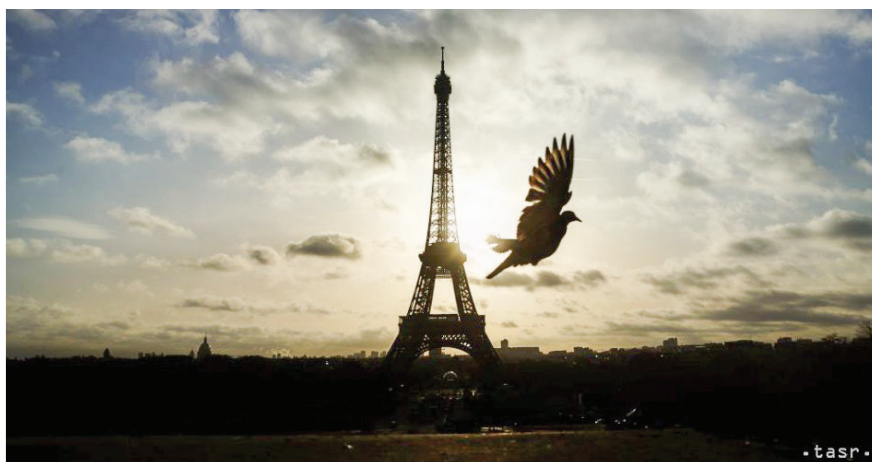


podľa nich to neboli vianočné trhy. Ich prevádzky tam boli aj počas roka a na pešej zóne sa nekonal žiadny program. Boli to ťažké časy pre všetkých. Smutný majiteľ prenosnej kaviarne Roland Rapi nevidí rozdiel medzi okienkovým predajom kávy so sebou, ktorý prebieha uňho či u konkurencii s kamennou predajňou. Stánky mohli podľa všetkého predávať iba potraviny, „ale cigánska podľa RÚVZ nie je potravina,“ skonštatoval nahnevaný predajca Gabriel Sáráz. „Ľudia pôjdu na trhy kúsok za hranice a minú naše peniaze tam. Verím, že to zvládneme v zdraví,“ dodáva.

Vianočné trhy sa tento rok v meste nekonali. Podľa novej vyhlášky si Šalania nevychutnali ani punč, kávu či cigánsku od malých celoročných predajcov. Situáciu komentoval primátor Jozef Belický slovami: „Vianočné trhy v našom meste nebudú, nie je to, bohužiaľ, možné. Nebránili sme však malým predajcom predávať kávu alebo občerstvenie za dodržania všetkých pravidiel. Cieľom nie je ekonomicky položiť všetkých, ktorí by mali v tomto čase zarobiť. Myslím si, že boli prijaté dostatočné opatrenia, ktoré by mali chrániť verejnosť. Nie sú tu žiadne stoly, kde by sa združovali ľudia.“ Mesto videlo nedostatky v prijatých vyhláškach. „Nerozumiem, prečo nemôže niekto predávať kávu zo stánku, aký je v tom rozdiel, ak dodržiava platné pravidlá? Myslím si, že vo vyhláškach chýba sedliacky rozum, je dôležité hľadať rovnováhu medzi ochranou zdravia, čo je priorita a medzi tým, aby sme neprestali fungovať a žiť. To sa zatiaľ veľmi nedarí. Vidím to na príklade svadieb, kde pri sobášii môže byť prítomných 6 ľudí, rodičia si losujú pred sobášnou sálou, ktorý z nich uvidí svoje dieťa na svadbe. To nie je normálne,“ dodal Belický.

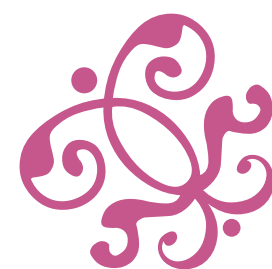
- Rodák zo Šale a konštruktér Eiffelovej veže by mal 180 rokov ¹⁴

"Veža, vyvolávajúca protichodné nálady, odsudzovaná aj velebená, mala stáť na svojom mieste iba do roku 1909. Napokon nebola odstránená a dodnes priťahuje k sebe domácich aj zahraničných návštevníkov."



Eiffelova veža v Paríži

¹⁴ Zdroj: TASR, 31. decembra 2021





U máji budúceho roku uplynie 180 rokov od narodenia jedného z najznámejších mostárov a konštruktérov bývalého Rakúsko-Uhorska Jána Čiernihausa, ktorý sa, okrem iných konštrukcií a projektov, vo svete zviditeľnil najmä ako blízky spolupracovník Alexandra Gustava Eiffela pri stavbe slávnej veže v Paríži. Na Slovensku aj v zahraničí je širokej verejnosti menej známy, pritom to bol konštruktér viacerých významných stavieb. Ján Čiernihaus, neskôr známy ako Feketeházy, sa narodil 16. mája 1842 v učiteľskej rodine v Šali - jeho otec bol Dominik a matka Anna, rodená Feketová. Základné vzdelanie absolvoval v rodisku a gymnaziálne roky prežil v Trnave a v Nitre. Neskôr pokračoval vo vysokoškolskom štúdiu technického zamerania vo Viedni a štúdium úspešne ukončil v Zürichu.

János Feketeházy, ako znelo jeho meno po pomadárčení, najskôr pracoval na riaditeľstve železníc vo Viedni, kde projektoval strešné konštrukcie a ocelové mosty. Podieľal sa na projektovaní odvážneho diela - Bosporského prieplavu, čím si získal medzinárodný rešpekt a dostal sa do pozornosti svetových médií. Záujem o spoluprácu s Čiernihausom prejavil aj Eiffel, aj keď bol od neho rodák zo Šale o desať rokov mladší. Bolo to v období, keď sa pripravovala svetová výstava a pri tejto príležitosti bola naplánovaná výstavba dominanty Paríža - 300 metrov vysokej veže v centre francúzskej metropoly. Stavbu mal realizovať podnikateľ Eiffel a za spolupracovníka si zvolil Čiernihausa. Celá stavba Eiffelovej veže trvala nakoniec len 18 mesiacov. Čiernihaus bol zodpovedný za výpočet nosnej konštrukcie, ktorá mala váhu deväť miliónov kilogramov. Zároveň bol odborným dozorcom stavby. Elegantná, ľahko pôsobiaca konštrukcia sa ukázala byť veľmi stabilnou. So svojou výškou 324 metrov bola do roku 1930 najvyššou stavbou na svete. Veža, vyvolávajúca protichodné nálady, odsudzovaná aj vlebená, mala stáť na svojom mieste iba do roku 1909. Napokon nebola odstránená a dodnes priťahuje k sebe domácich aj zahraničných návštevníkov. Pri odovzdaní stavby o nej napísal americký časopis Scientific American 15. júna 1889, že bola postavená načas, bez chyby a bez nehôd. Eiffel sa po dokončení stavby s Čiernihausom rozišiel, ten sa následne prihlásil do medzinárodného konkurzu, vypísaného uhorským kráľovským dvorom na výstavbu dunajského mosta v Budapešti. Tento konkurz Čiernihaus-Feketeházy vyhral a stal sa projektantom prakticky všetkých budapeštianskych mostov.





Čiernihaus-Feketeházy bol priekopníkom v stavbe mostov, keď dokázal staticky riešiť konštrukčné celky podľa vlastných výpočtov. Kým v tej dobe sa na technických školách učilo, že rozpätie nesmie byť väčšie ako desať metrov, on svoje projekčné celky predimenzoval. Výsledkom je napríklad dunajský most v Komárne. Vtedy rodák zo Šale ani netušil, že jeho mosty budú o desiatky rokov neskôr niekoľkonásobne preťažené. Jeho výpočty však vyhovovali technickým parametrom aj na konci 20. storočia. Pritom štatistické výpočty boli v tej dobe úmornou drinou, keďže neexistovali kalkulačky ani informatika a projektant sa v 19. storočí musel spoliehať sám na seba. Medzi Čiernihausove významné diela patria konštrukcia Východnej stanice v Budapešti a budapešťianska centrálna kotolňa. Projektoval aj konštrukciu na obracanie rušňov v Budapešti a tento projekt bol realizovaný aj v iných európskych mestách.

Je autorom prvého otáčavého mosta v Európe, ktorý postavili v chorvátskej Rijeke. Ďalšími jeho dielami sú most cez Tisu v Segedíne a viedenský most Stadlau cez Dunaj. Výkresy jeho najvýznamnejšieho diela - Most slobody v Budapešti vypracoval až ako dôchodca.

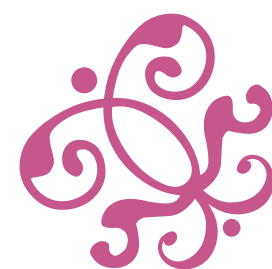
Po založení prvej Československej republiky v roku 1918 sa Čiernihaus vrátil do Šale. V rodnom meste zomrel 31. októbra 1927 vo veku 85 rokov. Mal dve dcéry. Čiernihaus-Feketeházy má v Šali od roku 2002 dve pamätné tabule, pomenovaná je po ňom ulica v meste. Od roku 2004 tu funguje spoločenský dom nesúci jeho meno. V dome je zriadená aj pamätná izba Jána Feketeházyho. Aj v maďarskej metropole Budapešti nesie jedna z ulíc jeho meno - Feketeházy utca.

Nie všetky jeho mosty v súčasnosti existujú, ale množstvo jeho veľkolepých diel dodnes slúži doprave a obdivujú ich turisti z rôznych kútov sveta.

4.4. Partnerské vzťahy a spolupráca

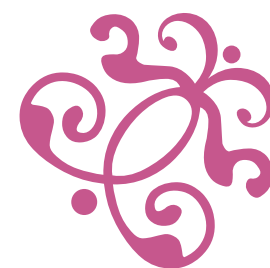
- Slávnostné prijatie delegácií z partnerských miest

Šaliansky víkend v polovici septembra 2021 bol konečne tým, kedy si občania po roku pauzy opäť mohli naplno užít bohatý program kultúrnych podujatí. Do Šale prišli aj delegácie z partnerských miest, ktoré si nenechali ujsť Šalianske hody.



V obradnej sieni slávnostne privítal partnerov primátor Šale Jozef Belický spolu s viceprimátormi nášho mesta Róbertom Tölgyesim a Danicou Lehockou. Zavítali k nám z Čiech z mesta Telč, z maďarského mesta Oroszlány, poľského mesta Konskie a tiež z mesta Mohyliv - Podilskyy z Ukrajiny. Každá z delegácií vyslovila pár srdečných slov a vyjadrila vďaku za pozvanie. Primátor Šale v našom meste po prvýkrát privítal i nového primátora Telča. Delegácie z Ukrajiny a Fínska, ako i súbor z Maďarska sa tento rok kvôli opatreniam nemohli návštevy zúčastniť. Za Ukrajinu prišiel len ich folklórny súbor. Priateľské vzťahy medzi našimi partnermi iste dopomohol upevniť aj večer plný bohatého kultúrneho programu na amfiteátri v Šali. Predstavitelia jednotlivých partnerských miest sa po dva víkendové dni mohli tešiť z programu šalianskych základných škôl a umelcov v uliciach nášho mesta, ale aj zo Šalianskych hodov a ochutnávky najlepších vín našej jedinečnej vinárskej súťaže Víno Terra Wag. Okrem toho v bohatom kultúrnom programe na amfiteátri vystúpili aj súbory, ktoré do Šale prišli spolu s delegáciou, a to súbor Mohyliv - Podilskyy z Ukrajiny, FS Podjavoričan z Čiech a Grupa Wokalna z Poľska.





5. Investičné akcie a rozvoj mesta

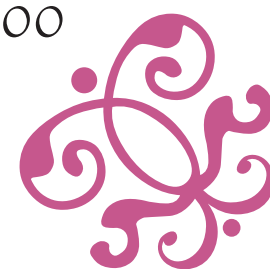
K rozvoju mesta neoddeliteľne patria investície, na ktoré boli potrebné tak domáce, ako aj cudzie zdroje. Práce s nimi spojené neboli samozrejmosťou a neprišli samé. Za každým riešením bola práca ľudí a ich skúsenosti.

5.1 Investičné akcie

Výdavky na investičné akcie v roku 2021 predstavovali takmer 2,5 milióna Eur. Investičné činnosti zahŕňali výdavky najmä na:

Investičná akcia	Náklady (v Eur)
Projektová dokumentácia	41 709
Kybernetická bezpečnosť	4 135
MsÚ - výpočtová technika	4 444
Výkup pozemkov - predstaničný priestor	11 100
MsP - vysielateľ	5 600
Modernizácia VO	115 000
Stanovištia kontajnerov	91 000
Rekonštrukcia MK	140 000
ZŠ s MŠ J. Murgaša - server	6 879
MŠ Hollého - stavebné úpravy, jedáleň pre MŠ	11 681
MŠ Družstevná - rekonštrukcia sociálnych zariadení	15 046
MŠ Šafárika - rekonštrukcia elektroinštalácie	56 375
ZŠ Bernoláková	12 668
ZŠ J.C. Ahrnského	83 638
ŠH - čistiaci stroj	3 200
Kolkáreň - výmena okien	16 983
Rekonštrukcia budovy DK Šaľa	1 743 553
Revitalizácia Miléniového parku	16 856
Dopravné ihrisko	12 118
Cintorín - kolumbárium	27 880
Cintorín - zdroj pre chladiaci prívies	7 362
DD - kapitálové výdavky	13 800

2021



KD – prípojka
Križové centrum

3 576
21 157

Šaľa začala s najmasívnejšou rekonštrukciou ciest

V lete 2021 Šaľa začala s rekonštrukciou 17 ulíc, za ktorú zaplatí vyše 2,3 milióna Eur. Investičná akcia sa považovala za najmasívnejšiu opravu a rekonštrukciu ciest v histórii. Tender zrealizovala skupina EUROVIA SK, a.s. z Košíc a BFF Central Europe z Bratislavy. Zákazku s názvom „Rekonštrukcia miestnych komunikácií v meste Šaľa“ mesto realizovalo výberom z ponúk v elektronickej aukcii na základe najnižšej ceny. Víťazná ponuka bola zhruba o 2 800 Eur nižšia, než predpokladal projekt firmy STRABAG, s.r.o., vyplývalo to z oznámenia vo Vestníku verejného obstarávania. Za mesto zmluvu podpísal primátor Šale Jozef Belický 14. júna 2021. Ako prvá z vybraných úsekov bola naplánovaná oprava časti ulice SNP od križovania s ulicou Bilickou v smere na železničnú stanicu.



Prebiehalo klasické vyrovňovanie povrchov, úprava poklopov, výmena poškodených obrubníkov a následne kladenie nového asfaltu. Po ukončení prác sa cestári premiestnili na ulicu Jesenského a na Krátku. Potom prišli na rad ďalšie ulice zo zoznamu 17 cestných komunikácií, ktoré sa rozhodlo mesto Šaľa opraviť. Patrili k nim ulica Nešporova, Československej armády, Okružná, Partizánska, Vajanského, SNP, Murgašova, Jesenského, Krátka, Pionierska, B. Nemcovej, Narcisová, Gen. L. Svobodu, Hollého, Cintorínska a Lúčna a časť Hospodárskej ulice. Všetky vybrali na základe priorít a ich technického stavu, rekonštrukciu radnica financovala z vlastného rozpočtu.



Šaľa pripravila projekty na zmiernenie klimatickej zmeny

- Revitalizácia lesoparku

V rámci projektu sa samospráva zamerala na zníženie emisií oxidu uhličitého zachovaním zelenej plochy v lesoparku zamedzením odlesňovania v intraviláne mesta.



Vizualizácia projektu revitalizácie lesoparku.

Projekt Šaľa na ceste k zmierňovaniu klimatických zmien bude realizovaný v rámci Programu SK - Klíma a financovaný z Nórskeho fondu a štátneho rozpočtu SR. Z celkových oprávnených výdavkov projektu 900 980 Eur sa na financovaní bude mesto podieľať piatimi percentami. Schválené boli finančné prostriedky z Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru 2014 – 2021 a Nórskeho finančného mechanizmu 2014 – 2021 vo výške 858 814 Eur. Cieľom projektu je zabezpečiť udržateľnú kvalitu života obyvateľov mesta, ako aj vytvoriť dlhodobé podmienky pre kvalitné životné prostredie v meste v reakcii na nepriaznivé dosahy zmeny klímy.

- Rekonštrukcia predstaničného priestoru

Mesto predstavilo projekt predstaničného priestoru už v minulosti. V auguste minulého roka žiadalo o finančný príspevok na jeho realizáciu, ale s projektom neuspelo. Vo výzve, vyhlásenej v roku 2019, chýbali financie. „Vtedajšia žiadosť mesta s názvom „Záchytné parkovisko – predstaničný priestor v Šali – prestupný uzol“ po tom, ako úspešne prešla hodnotiacim procesom, nebola schválená z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov a bola zaradená





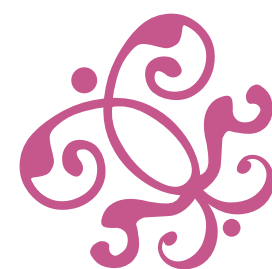
do tzv. zásobníka projektov, “ vyjadril sa k neúspechu mesta odbor komunikácie Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR. Po navýšení finančných prostriedkov v novembri tohto roka vybralo Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR projekty zo zásobníka, medzi nimi aj Šaľu. Projekt „Predstaničný priestor“ bude stáť 5,8 milióna Eur. Zo zdrojov Európskeho fondu regionálneho rozvoja bude poskytnutých 4,9 mil. Eur, spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu bude vo výške 580 tisíc Eur. Mesto zaplatí z vlastného rozpočtu čiastku približne 300 tisíc Eur, čo tvorí 5 % financovania zo strany samosprávy.

Nielenže ide o najväčší projekt mesta Šaľa, ale aj o najvyššiu cenu, akú mesto zatiaľ dostalo z európskych fondov.



Budúca podoba stanice v Šali, zdroj: Ateliér Becker

Cieľom projektu je vytvoriť integrovaný bod dopravy – združenie vlakovej, autobusovej a cyklo dopravy. Zároveň chce mesto vyriešiť dlhoročný problém s parkovaním na železničnej a autobusovej stanici. V projekte nechýbajú ani zelené plochy. Myslelo sa aj na environmentálnu stránku projektu. „Dažďová voda nebude odvádzaná do kanalizácie, ale bude prostredníctvom vybudovaných vsakov odvádzaná k zeleni,“ prezradil o projekte Jozef Belický, primátor mesta Šaľa, ktorý tiež vyjadril nádej, že : „Kedže máme vydané všetky povolenia k realizácii tohto projektu, predpokladáme začiatok prác v lete 2022.“ Súčasťou projektu sú pozemky mesta, pozemky Železníc SR a pozemky Pozemkového fondu. Tie mesto od Pozemkového fondu SR odkúpilo a pozemky Železníc SR má v prenájme, aby sa projekt mohol realizovať. Termín dokončenia sa predpokladá v roku 2023.





- Druhá etapa budovania cyklotrás

Po vybudovaní cyklotrasy do chemického podniku Duslo, a.s. sa hovorilo o prepojení cyklotrasy s novými cyklotrasami, ktoré budú v budúcnosti prechádzať cez mesto a napoja sa na železničnú a autobusovú stanicu. Bude to druhá etapa cyklotrasy v našom meste. V budúcnosti bude nasledovať tretia fáza, v ktorej by sa spojila s cyklotrasou cez mesto. V roku 2021 mesto už realizovalo prípravu cyklotrasy na zrekonštruovanej ceste SNP, ktorá tvorí prípojku medzi železničnou stanicou a hlavným ťahom cez mesto.

Projekt vnímal pozitívne aj úrad vicepremiérky SR Veroniky Remišovej. „Kvalitná verejná doprava, ktorá cestujúcim poskytuje adekvátny komfort, je základným predpokladom udržateľného rozvoja miest. Ak chceme, aby na cestách bolo menej áut, aby sa ľudia správali ekologicky, musia mať k individuálnej automobilovej doprave zmysluplnú alternatívu. Aj vďaka financiám z regionálneho programu IROP a SR pomôžeme zlepšiť služby verejnej osobnej dopravy. Autobusová preprava v meste Šaľa zrealizuje ročne približne 314 740 výstupov a nástupov, železničnú dopravu v tomto meste využíva viac ako 1 milión cestujúcich ročne. Je preto dobrou správou pre obyvateľov celého regiónu, že finančné prostriedky budú využité na zvýšenie komfortu ich cestovania,“ v mene vicepremiérky SR to uviedol odbor komunikácie.

2021





6. Ekonomická oblasť a doprava

6.1 Ekonomický život

U okrese Šala bola v roku 2019, teda pred pandémiou, miera nezamestnanosti pod dve percentá. Podľa údajov ŠÚ SR z celkového počtu ekonomicky aktívnych osôb bolo v našom okrese 1,94 percent disponibilných nezamestnaných, ktorí mohli okamžite nastúpiť do práce. Zatiaľ čo v predošlých dvoch rokoch miera nezamestnanosti bola v našom okrese jednou z najnižších na Slovensku, okres Šala i samotné mesto muselo v tomto období čeliť vzrastajúcej nezamestnanosti. Vo februári 2021 číslo evidovanej miery nezamestnanosti v Šali už dosiahlo 5,18 percent. Ľudia sa sťažovali na nevyhovujúce pracovné ponuky, zamestnávateľom u záujemcov chýbali prax a skúsenosti. Zlá pandemická situácia komplikovala aj chod niektorých podnikov. Hoci 17. mája 2021 bol ukončený núdzový stav vyhlásený na celom území Slovenskej republiky v súvislosti s pandémiou COVID-19, pandémia pripravila mnoho ľudí o prácu. Zo správy MsÚ, hodnotiacej záverečný účet mesta vyplýva, že Šala v roku 2021 zvýšila náklady o 1 % na 14,23 mil. Eur a výnosy jej klesli na 14,51 mil. Eur. Výsledok hospodárenia mesta dosiahol sumu 285 065 Eur.

Celková úverová záťaženosť mesta, definovaná zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, bola v roku 2021 v sume 6 057 482 Eur (nárast oproti roku 2020 bol o 825 160 Eur, súvisel s čerpaním úveru), čo predstavovalo ku koncu roka 30,50 percenta dosiahnutých bežných príjmov mesta za predchádzajúci rok. V roku 2020 bola úverová záťaženosť 27,76 percent skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

Na elektronickej úradnej tabuli šalianska radnica zverejňovala každoročne v súlade s daňovým poriadkom zoznam daňových dlžníkov. Mesto zverejnilo zoznam neplatičov, u ktorých úhrnná výška nedoplatkov presiahla u fyzických osôb 160 Eur a u právnických osôb 1 600 Eur. U fyzických osôb dosiahla k poslednému dňu minulého roka celkovo sumu 327 tisíc Eur. Právnické osoby dlhovali mestu viac ako 69 tisíc Eur. Kým k 31. decembru 2019 evidovala radnica uvedené nedoplatky vo výške 296 065,97 Eur, k 31. decembru minulého roka už evidovala nedoplatky vo výške 396 269,82 Eur. To znamenalo, že medziročne dlh narástol o vyše stotisíc Eur. Celková výška záväzkov sa

2021





v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka zvýšila o 4 118 832,88 Eur. Tento nárast súvisel hlavne so zrealizovanou rekonštrukciou mestských komunikácií v celkovej sume 2 269 000 Eur (v roku 2021 bola podľa zmluvy uhradená len jedna splátka faktúry v sume 18 908 Eur, faktúra má splatnosť 10 rokov a presne stanovený mesačný splátkový kalendár), s rekonštrukciou DK Šaľa a s čerpaním investičného a preklenovacieho úveru vo výške 1 143 986 Eur. Celková výška pohľadávok sa v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka zvýšila o 45 541,60 Eur. Výška daňových nedoplatkov na miestnych daniach - daň z nehnuteľností, daň za psa, poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady predstavovali k 31. 12. 2021 čiastku 581 330,82 Eur. Najvyššie boli nedoplatky na poplatku za komunálne odpady, a to v sume 426 272,64 Eur. Nedoplatky na dani z nehnuteľností predstavovali výšku 150 342,66 Eur. Nedoplatky na miestnych daniach sa medziročne zvýšili o 45 158,01 Eur, čo bolo spôsobené predovšetkým pretrvávajúcou krízou COVID-19 a jej širokosiahlymi dôsledkami vo všetkých sférach života spoločnosti. Daňové nedoplatky, ktoré si mesto uplatňovalo prostredníctvom správcu konkurznej podstaty voči fyzickým osobám (osobné bankroty), sa oproti minulému roku navýšili o 6 282,18 Eur. Tieto daňové nedoplatky vyhlásením osobného bankrotu nezanikali, ale nebolo ich možné odpísať, nakoľko daňový poriadok ich zaradil do kategórie „dočasne nevymožiteľných nedoplatkov“. Potom ich vymáhanie už nebolo možné. Tieto nedoplatky aj podľa daňového poriadku zanikli dňom nasledujúcim po uplynutí šiestich rokov od vyhlásenia konkurzu. Daňové nedoplatky mesto uplatňovalo tiež prostredníctvom správcu konkurznej podstaty voči právnickým osobám. Dosiahli celkovú výšku 8 546,20 Eur. Tieto nedoplatky zanikali až po zániku daňového subjektu. Skutočnosť, že väčšina spoločností po konkurze nebola z obchodného registra vymazaná, mesto naďalej muselo evidovať tieto daňové nedoplatky po dobu 20 rokov.

Šalianska radnica za účelom zabezpečenia daňových nedoplatkov uplatňovala aj inštitút „zriadenia záložného práva“ k nehnuteľnostiam. Záložné právo k nehnuteľnosti je možné zriadiť na zabezpečenie daňových nedoplatkov len u tých daňových dlžníkov, ktorí boli vlastníkami nehnuteľnosti. Prevažná väčšina daňových nedoplatkov za komunálne odpady sa nedala zabezpečiť záložným právom k nehnuteľnosti, keďže títo daňoví dlžníci nevlastnili žiadne





nehnuteľnosti. V roku 2021 mesto rozhodlo o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti v 25 prípadoch.

Ceny nehnuteľností na Slovensku rástli aj naďalej. Nepriaznivý vývoj rastu cien sa prejavil aj v Šali, nezastavila ho ani pandémia. Práve naopak. Pandémia ovplyvnila aj to, že mnoho ľudí muselo pracovať z domu, takzvaného – home office. Ľudia sa chceli osamostatniť a zariadiť si svoj priestor na bývanie a prácu. Mnohé domácnosti sa zamerali na vytváranie si úspor, a preto bolo celkom možné, že po skončení pandemického obdobia sa rozhodli investovať svoje úspory do bývania. Pandémia z veľkej časti ovplyvnila aj rast cien nielen rodinných domov a bytov, ale aj rekreačných nehnuteľností. Pokiaľ ľudia nemohli nikde vycestovať, tak to mali v bytoch veľmi ťažké. Ceny stavebných materiálov šli rovnako extrémne hore. Nepříjemnou bola tiež skutočnosť, že ceny nehnuteľností rástli výrazne rýchlejším tempom ako platy. Preto pokiaľ sa ľuďom adekvátne nezvýšia mzdy, ceny nehnuteľností nastavené developermi už ďalej nemusia realitný trh akceptovať. Napriek tomu jeseň priniesla na slovenský realitný trh ďalší vzostup cien nehnuteľností. Bolo v ňom cítiť už aj rastúcu infláciu, ale hlavné dôvody tohto trendu boli prítomné už od začiatku pandémie. Novostavby sa po príchode na trh veľmi rýchlo vypredávali a v ponuke ostali skôr staršie nehnuteľnosti. Dopyt bol v roku 2021 napriek všetkému stále vysoký.

6.2 Doprava

Šaľu dlhodobo trápí problematická doprava. Už v júli 2020 bol na MsZ dopravným inžinierom Tiborom Schlosserom prezentovaný tzv. dopravný generel, ktorý poukazoval na súčasné problémy dopravy v meste a predpovedal jej stav na ďalšie roky. Pre mesto sa stal momentálne prioritou začiatok výstavby severného obchvatu Šale.

- **Občania protestovali proti dlhotrvajúcej príprave na výstavbu obchvatu mesta**

Obchvat mesta Šaľa zostával každodennou neuzavretou témou, ktorú nepretržite riešili štátne orgány aj vedenie mesta Šaľa. Obyvatelia už roky vyjadrovali svoju nespokojnosť s dlhotrvajúcimi prípravami na výstavbu obchvatu mesta.





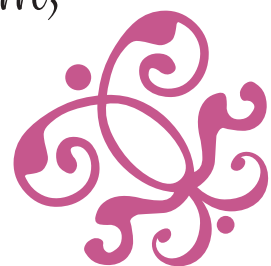
Aj v tomto roku, a to hneď na jeho začiatku, sa ich zišlo niekoľko desiatok pred budovou mestského úradu, kde transparentmi upozorňovali na problém s dopravou v meste. Po nespočetných intervenciách a návštevách primátora a vedenia nášho mesta prišla konečne reakcia vlády SR, ktorá schválila v stredu 23. februára 2022 aktualizáciu harmonogramu projektov, ktoré sa týkali cestnej infraštruktúry. V harmonograme bol zahrnutý aj obchvat Šale, pričom v pláne bolo čerpanie časti peňazí ešte v tomto roku. Vedenie nášho mesta nenechalo na seba dlho čakať a iniciatívne zorganizovalo zhromaždenie občanov. Stovky obyvateľov Šale a okolitých obcí sa vo štvrtok zhromaždili pri kruhovom objazde na Nitrianskej ulici v Šali – Veči a žiadali bezodkladné začatie výstavby obchvatu mesta Šala. Na obchvat mesta Šala mala byť v krátkom čase vypísaná súťaž na zhotoviteľa. V máji už bola jeho výstavba bližšie k získaniu stavebného povolenia.

Minister dopravy a výstavby SR Andrej Doležal sa 31. marca 2021 na pôde MsÚ vyjadril, že: „...ak do 30. júna 2021 bude získané stavebné povolenie na úseku 0 až 3 kilometre, SSC môže vyhlásiť víťaza verejného obstarávania a obchvat môže byť financovaný z pôvodných zdrojov. Ak by sa nepodarilo získať toto povolenie, muselo by byť vyhlásené nové obstarávanie a projekt by bol rozdelený na dve časti tak, aby sa samostatne stavala tá časť, ktorá už má vydané stavebné povolenie a samostatne by sa potom súťažila druhá časť.“ (Vysvetlenie spočívalo v tom, že sa ukázalo, že pri príprave stavby obchvatu nebolo možné získať stavebné povolenie na úsek od nultého po tretí kilometer. Dôvodom boli námietky, poddané vlastníkom pozemkov pod časťou stavby. Preto sa stavba nemohla začať realizovať, keďže bol projekt vo verejnom obstarávaní ako celok. Štát aj mesto Šala však robili všetko pre to, aby bolo možné vydať povolenie pre stavbu).

Po tomto stretnutí štátne orgány aj mesto Šala intenzívne pracovali na tom, aby sa získalo stavebné povolenie na úsek 0 až 3 kilometre a aby sa tak s výstavbou obchvatu začalo čo najskôr. Primátor Šale Jozef Belický sa v máji stretol s vlastníkom územia, ktorý po ich spoločnom stretnutí stiahol všetky svoje námietky a podarilo sa dosiahnuť dohodu s vlastníkom pozemkov pod časťou budúcej komunikácie.

Okrem iných stretnutí sa primátor Šale stretol 25. mája 2021 aj so štátnym tajomníkom Ministerstva dopravy a výstavby SR Jaroslavom Kmeťom,

2021





ktorý ho ubezpečil, že pre štátne orgány je výstavba obchvatu hlavnou prioritou. Minister dopravy a výstavby SR Andrej Doležal zároveň mestu prisľúbil, že 30. júna 2021 sa opäť stretne s vedením mesta Šaľa, kedy sa malo rozhodnúť, či sa pôjde podľa pôvodného plánu alebo nového v závislosti od toho, či sa do 30. júna podarí získať právoplatné stavebné povolenie na úsek o až 3 kilometre.

Radnica urobila teda prvé a zároveň aj posledné, čo bolo v jej možnostiach, avšak minister dopravy a výstavby SR sa ani po oficiálnom pozvaní do nášho mesta návštevy nezúčastnil, ani sa k nej už nevyjadril. Následne naše mesto dostalo začiatkom júla 2021 oznámenie, že SSC zrušila verejné obstarávanie na obchvat mesta Šaľa. Celé mesto, na čele s jeho vedením, to považovali prinajmenšom za nekorektný krok. Dopravná situácia v našom meste spôsobovala problémy nielen občanom mesta, ale paralyzovala aj celý región. Preto to bolo priam proti zdravému rozumu, že prišlo k tejto situácii. Nie mesto by sa malo prosiť štátu, ale štát mestu, aby mohol postaviť obchvat tak strategického dopravného ťahu - z juhu Slovenska do hlavného mesta. Mesto Šaľa vyvinulo mimoriadne, takmer každodenné úsilie vo vzťahu ku kompetentným inštitúciám. „Klopali sme na všetky dvere, písali žiadosti, petície, pripájali sme sa k aktivitám upozorňujúcim na neúnosnú situáciu, pozývali sme čelných predstaviteľov, realizovali stretnutia, riešili sme regionálne situácie, s ktorými si štát nevedel rady.... Napriek tomuto nadštandardnému úsiliu, keďže mesto nie je obstarávateľom, ale len dotknutou, ba v tomto kontexte priam poškodenou stranou, sa kompetentní rozhodli zrušiť súťaž.“ Tak zneli slová sklamaní primátora mesta Jozefa Belického.

Zdôvodnenie uvedeného kroku SSC bolo, že v priebehu procesu vyhodnotenia ponúk v rámci verejnej súťaže bolo doručené rozhodnutie riadiaceho výboru - Operačného programu Integrovaná infraštruktúra (OPII), ktoré znelo: „Na základe hlasovania jeho členov sa na svojom zasadnutí rozhodol, že Národný projekt 1/75 Šaľa obchvat vyraduje zo zoznamu národných projektov OPII.“ Dôsledkom takeého rozhodnutia bola strata finančného krytia uvedenej zákazky. SSC oznámila, že sa bude uchádzať o finančný príspevok pre projekt obchvatu Šaľa z Operačného programu Slovensko v horizonte roku 2022.

Šaľa potrebuje tento extrémne dôležitý obchvat a bude oň bojovať aj naďalej.

2021





- Elektromobilita v Šali

Mesto Šala patrilo k priekopníkom elektromobility na Slovensku. Elektromobilita sa stala hlavným trendom vo verejnej doprave v celej Európe. Stále viac slovenských objednávateľov nasledovalo príklad Šale, pretože prax potvrdila všetky očakávané prínosy tohto typu dopravy, teda nulové prevádzkové emisie oxidu uhličitého, žiadne škodlivé výfukové plyny, tichú prevádzku, ale aj ekonomickú návratnosť investície.

V roku 2015 zakúpilo mesto dva elektromobily pre MsP a o dva roky neskôr uviedlo do prevádzky nový elektrobús. Kúpou elektrobusu dopravca Arriwa Nové Zámky zabezpečil stopercentnú opravu vozového parku v šalianskej MHD, pretože ju pokrývala len jedna linka. Elektrobús pre MHD v Šali bol správny krok, v našom meste prepravil za päť rokov svojho nasadenia do prevádzky 494 345 cestujúcich a najazdil 294 991 kilometrov. Zatiaľ najnovší elektromobil vo verejných službách kúpila radnica v roku 2019 ako referentské vozidlo. Na jeho kúpu získala peniaze z Envirofondu.

- Veľká rekonštrukcia ciest v Šali

V rámci zvýšenia bezpečnosti na cestách sa na jeseň v roku 2021 začala najmasívnejšia oprava miestnych komunikácií v našom meste za posledné tri desaťročia. Prvé práce sa začali už koncom augusta. Všetky práce boli podľa predpokladu aj ukončené ku koncu roka a v decembri pokračovali už iba realizáciou vyznačovania vodorovných dopravných značení. Stavebné práce v hodnote takmer 2,3 milióna Eur sa postupne dotkli 17 ulíc, konkrétne: Nešporovej, Okružnej, Partizánskej, Vajanského, Murgašovej, Jesenského, Krátkej, Pionierskej, Boženy Němcovej, Narcisovej, Hollého, Cintorínskej, Lúčnej, Hospodárskej, Generála Ľudvíka Svobodu, Československej armády a Ulice Slovenského národného povstania.

Simona Tančáková zo spoločnosti Eurovia SK, ktorá stavebné práce realizovala, uviedla, že: „Na rekonštrukciu komunikácií v Šali sa použila špeciálna piesková asfaltová zmes, ktorá zabráňuje vystupovaniu trhlín na povrch. Zmes sa pokladala na betónový podklad tam, kde už boli trhliny vytvorené alebo kde bol predpoklad, že sa môžu vytvoriť.“

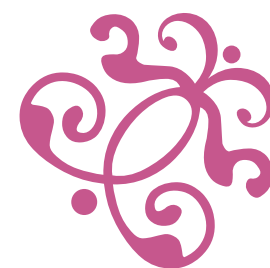
Na uliciach sa realizovala kompletná výmena povrchu vozovky, pričom rekonštrukciou prešla tiež kanalizácia, osadenie obrubníkov a žlabov a polozenie



dlažby. Súčasťou prác bolo aj vybudovanie novej Hospodárskej ulice.



2021



7. Školstvo a vzdelávanie

Najskôr to bol rok predošlý a potom aj súčasný rok 2021, ktorý nás postavil pred výzvy, ktoré nikto neočakával ani v najhoršom sne a ktoré boli pre každého z nás absolútne nové. Pandémia priniesla so sebou aj v školstve ťažké a zložité situácie, ktoré sa museli v meste riešiť, no dôležitý bol výsledok. Možno konštatovať, že mesto Šaľa aj v tejto skúške obstálo so ctou.

Vedúca SŠÚ Mgr. Mariana Takáčová sa k danej situácii vyjadrila slovami: „Nikdy silnejšie ako dnes si spoločnosť neuvedomila, že jeden deň s dobrým učiteľom je viac ako tisíc dní usilovného samoštúdia.“

V januári 2021 mesto zverejnilo kompletne informácie o otvorení a fungovaní materských škôl a ŠKD v Šali v súčasnej situácii. Na ich stránkach sa objavili informácie oznamujúce isté obmedzenia, ale deti sa konečne vrátili do škôlok a škôl.

Podľa usmernenia MŠVVaŠ SR a vyhlášky Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Nitre boli nariadené opatrenia pri ohrození verejného zdravia aj pre mesto Šaľa. V súlade s nariadeniami Úradu verejného zdravotníctva a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR v dôsledku celoslovenskej pandémie, súvisiacej so šírením koronavírusu a ochorenia COVID-19, sa vo všetkých základných školách realizovalo vzdelávanie dištančnou formou od 26. októbra 2020 pre 5. – 9. ročník a od 11. januára 2021 pre 1. – 4. ročník nasledovne:

- 1. – 4. ročník: od 11.01. 2021 do 12.03. 2021, návrat do škôl 15.03. 2021
- 5. – 7. ročník: od 26.10. 2020 do 23.04. 2021, návrat do škôl 26.04. 2021
- 8. – 9. ročník: od 26.10. 2020 do 16.04. 2021, návrat do škôl 19.04. 2021

Návrat žiakov do ZŠ na prezenčné vzdelávanie bol postupný, otváranie škôl prebiehalo v súlade s **covid automat** a od 26. apríla 2021 sa všetci žiaci základných škôl v meste Šaľa vzdelávali prezenčne.

Pandemická situácia spôsobila, že mesto Šaľa neotvorilo všetky svoje školské zariadenia v pôvodne stanovenom termíne, teda 8. marca 2021, pre obavy z ďalšieho zhoršenia pandemickej situácie. Šaľa opäť otvorila svoje školy a škôlky až od ďalšieho pondelka, t.j. 15. marca 2021. Postupovalo sa tak, že sa obnovilo prezenčné vzdelávanie v škôlkach a na prvom stupni ZŠ. Prevádzka na školách sa riadila podľa rozhodnutia ministerstva a pri dodržaní





všetkých hygienických pravidiel. „Školy budú otvorené od 7.00 do 15.30 hodiny. Ranná prevádzka školského klubu detí nebude. Podrobnejšie pokyny sú zverejnené na webovej stránke každej školy,“ znela informácia z mestskej radnice. Rodičia, ktorí sa rozhodli dať svoje deti do MŠ, museli v súčasnej situácii počítať so zdržaním pri odovzdaní a preberaní dieťaťa. Museli tiež v plnej miere rešpektovať mimoriadne opatrenia zavedené pre toto obdobie. Prevádzka MŠ trvala maximálne deväť hodín, od 7.00 do 16.00 hodiny. Po tomto čase sa budova škôlky zamykala. Stravovanie detí bolo zabezpečené v bežnej podobe, teda desiata, obed a olovrant. Zatvorené však zostali aj športoviská a detské ihriská.

- Ako vyzeral nový školský rok 2021/2022

Informácie z MŠVVaŠ SR o tom, ako bude vyzerat' školský rok po novom, sa občania dozvedeli 17. augusta 2021. Podľa nich bolo jasné, že už nebude ministerstvo zatvárať školy plošne a že na nástup do školy sa nebude nevyžadovať test. Školám sa poskytnú financie na zvýšené náklady spojené so zabezpečením bezpečnej prevádzky škôl počas pandémie. MŠ dostali 5 Eur na každého zamestnanca a 150 Eur na školu. Aj ostatné školy dostali príspevok vo výške 5 Eur na každého zamestnanca aj žiaka. Školy nemuseli o financie žiadať, dostali ich automaticky a využiť ich mohli na zabezpečenie dezinfekcie, ochranných pomôcok či na iné náklady, spojené s vytvorením bezpečného prostredia na školách.

Novinkou bola tiež možnosť zisťovania protilátok. Rodič žiaka, ktorý neabsolvoval PCR test, mohol požiadať všeobecného lekára pre deti a dorast o test na protilátky proti ochoreniu COVID-19 po ukončení 14-dňovej karantény žiaka, po kontakte s pozitívnou osobou a aj po pozitívnom výsledku samotestovania antigénovým testom.

- Čističe vzduchu pre školy a škôlky

Rok 2021 priniesol mnoho celospoločenských obmedzení a rozhodnutí spôsobených šírením ochorenia COVID-19 aj v našom meste s povinnosťou zabezpečenia ochrany zdravia a zníženia rizika prenosu tohto ochorenia. Upravovalo sa vyučovanie v školách a aj prevádzka v školských zariadeniach podľa manuálu „Návrat do škôl 2021“. Mesto vydávalo rozhodnutia

2021



zriaďovateľa, ktoré boli podmienené súčasným vývojom epidemiologickej situácie, spôsobenej ochorením COVID-19. Nákaza, ktorá vo veľkom prepukla aj v školách a zmocnila sa zdravia detí, si vyžadovala riešenia, aby sa v tomto čase deťom uľahčil život a znížilo sa riziko nepríjemného ochorenia. S riešením pre naše mesto prišla domáca spoločnosť MICROWEL. Slovenskí inžinieri vyvinuli čistič a dezinfikátor vzduchu s názvom ATMOS, vybavený hepa-filtrom, ktorý ničí vírusy v miestnosti už o 5 minút. V duchu myšlienky „Tvoríme stroje, ktoré síce neliečia, ale ochraňujú“ firma dodala tieto zariadenia do základných a materských škôl v Šali. Čističky vzduchu dokázali filtrovať veľké priestory, a preto boli vhodné nielen do školských zariadení, ale aj do iných priestorov, kde sa združoval väčší počet detí a osôb.

7.1 Materské školy

Aj v školskom roku 2021/2022 bolo v Šali v prevádzke šesť MŠ s právnou subjektivitou a tri bez právnej subjektivity, ktoré pôsobili pri ZŠ.

- MŠ P.J. Šafárika

Od septembra 2014 bolo zriadené aj alokované pracovisko v priestoroch školskej budovy na Družstevnej ulici, čím získalo svoju štvrtú triedu. Mala 90 žiakov s 9 pedagogickými a 7 nepedagogickými zamestnancami. V súlade so školským vzdelávacím programom "Hra je naša kamarátka" MŠ realizovala v popoludňajších hodinách krúžkovú činnosť. V súlade s plánom práce organizovala tiež výlety, exkurzie či školu v prírode. To všetko sa konalo na základe písomného, informovaného súhlasu zákonného zástupcu dieťaťa. MŠ využívala vlastné programy a projekty školy, ale aj mimovládnych organizácií a centier environmentálnej výchovy. Patrili k nim :

- „Školská knižnica“ - je prvou knižnicou, ktorú deti spoznávajú a využívajú
- „Chráňme svoje zdravie, pomáhajme druhým“
- „Podporujeme rozvoj ekologickej gramotnosti detí predškolského veku“
- „Druhý krok - kurikulum preventívneho programu proti násiliu“ s cieľom podporiť celoživotnú snahu stať sa psychicky vyrovnanými, zodpovednými a produktívnymi členmi spoločnosti
- „Spoločne do školy“ – problematika školskej pripravenosti a jej posudzovanie



- „Zeleninkové šialenstvo“ - osвета zameraná na prevenciu detskej obezity a zdravý životný štýl detí
- „Adamko hravo – zdravo“
- „Školský mliečny program EÚ, ovocie a zelenina do škôl“ - program na podporu a rozvoj správnych stravovacích a výživových návykov
- v spolupráci s CPPPaP v Šali realizovala stimulačný program pre rozvoj osobnosti – „Elkoninov šľabikár“.

V interných projektoch sa deti v MŠ zameriavali na spoznávanie nášho mesta, jeho histórie, prítomnosti i budúcnosti, na rozvíjanie predčitateľskej gramotnosti, gramotnosti digitálnej, na rodinu a dôležitosť vzťahov v rodine, poznávanie zákonitostí prírody, šport a zdravý životný štýl.

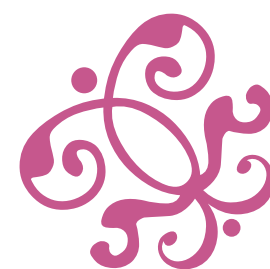
- MŠ 8. mája Šaľa

V tomto školskom roku sa v 4 triedach vzdelávalo 88 detičiek a 11 pedagogických zamestnancov. Škôlka zabezpečovala výchovu a vzdelávanie prostredníctvom školského vzdelávacieho programu „Pestrofarebný detský svet“. Hlavným cieľom jej výchovy a vzdelávania bolo dosiahnutie optimálnej kognitívnej, senzomotorickej a sociálno-emocionálnej úrovne detí, tvoriacej základ na vzdelávanie sa v základnej škole a na život v spoločnosti.

Zameraním MŠ bol zdravý životný štýl a v rámci neho telesné i duševné zdravie prostredníctvom rôznych aktivít:

- vytvárali sa podmienky pre rôzne pohybové a športové aktivity s využitím školského dvora, futbalového ihriska s umelým trávnikom ohraničeným mantinelmi a umelo vytvoreného kopca, uskutočňovali sa rôzne aktivity ako športové olympiády, dopravné hry, loptové hry, športový deň v spolupráci s rodičmi, bicyklovanie, kolobežkovanie, sánkovanie, hry so snehom atď.
- zapájali sa do celonárodnej súťaže „Do práce na bicykli“ so zamestnancami, do cyklo súťaží s deťmi a ich rodinnými príslušníkmi „Do školy na bicykli“
- zúčastňovali sa školy v prírode
- absolvovali rôzne turistické vychádzky a výlety
- organizovali prevenčné stomatologické programy a očné vyšetrenia
- realizovali projekt „Zdravé ruky“ s cieľom učiť deti správnym hygienickým návykom a ich pravidelnosti

2021





- podporovali psycho-sociálny rozvoj detí a vytváranie pokojného prostredia, v ktorom sa budú cítiť bezpečne, spokojne a sebaisto
- realizovali prvky projektu zameraného na rozvoj sociálno-emocionálnej oblasti s názvom „Druhý krok“. Vytvárali dobré medziľudské vzťahy, učili deti asertívnemu správaniu a prosociálnemu cíteniu vo vzťahu dieťa - dieťa, dieťa - učiteľ, učiteľ - učiteľ, učiteľ - rodič
- viedli deti k rozvoju recyklačných spôsobilostí – k triedeniu odpadu
- realizovali detskú jesennú a jarnú brigádu v areáli materskej školy – „Zvelaďujeme prostredie školy“.

Cieľom rozvoja MŠ bolo zvyšovať telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť aktívnou pohybovou činnosťou a vnímať šport, pohybovú aktivitu ako súčasť svojho životného štýlu a získať elementárne kompetencie v digitálnej gramotnosti.

- MŠ Okružná Šaľa

V školskom roku 2021/2022 mala škola 9 pedagogických a 6 nepedagogických zamestnancov. V štyroch triedach sa vzdelávalo 82 detí. V MŠ sa pracovalo so školským vzdelávacím programom pod názvom „Dieťa ako dúha“, ktorý sa vyznačoval svojou všestrannosťou. Jeho cieľom bola podpora zdravého životného štýlu, uplatňovanie a rozvíjanie dopravnej gramotnosti, využívanie vlastných maňuškových divadielok v edukácii. Každé dva týždne hrali v škôlke vlastné maňuškové divadlo. Počas školského roka mali rôzne školské akcie: „Tanec strašidielok“, „Lucia a iné bosorky“, „Vianočné oslavy“, „Fašiangový karneval“, „Dopravná súťaž“. Edukáciu rozšírili o pohybové prvky v krúžku moderného tanca a slovnú zásobu o cudzí jazyk pod názvom „Veselá angličtina“. Organizovali exkurzie do ZOO, na ranč, do hvezdárne, deti navštívili sokoliari, bábkoherci. Realizovali predplaveckú prípravu detí. V spolupráci s mestskou políciou organizovali projekt „Polícia na stope“ a s CPPP projekt „Sladkosti závislosťou“ a „Tešíme sa na školu“.

- MŠ Hollého, Šaľa – Veča

S počtom 187 detí patrila k najväčším MŠ v meste. Svoju činnosť škôlka realizovala edukačným procesom podľa Školského vzdelávacieho programu pod názvom „Svet okolo mňa“. Počas roka realizovali svoj interný projekt „Ľudové tradície“, cieľom ktorého bolo veku primeranou formou priblížiť

2021





ľudové tradície slovenského národa. Projekt sa stal tradíciou školy, medzi deťmi bol veľmi obľúbený a na jeho realizáciu sa aktívne podieľali. MŠ prezentovala aj ďalšie projekty. Patrili k nim: projekt rozvoja literárnej gramotnosti detí predškolského veku s cieľom rozvíjať gramotnosť detí so zameraním na literatúru, projekt počítačovej gramotnosti, projekt dopravnej gramotnosti. Deti mali možnosť navštevovať krúžok oboznamovania sa s anglickým jazykom v spolupráci s CÚČ Šaľa a športový krúžok „Adamova akadémia“. Aj MŠ Hollého bola zapojená do programu Školské ovocie a Školské mlieko.

- MŠ Družstevná, Šaľa

V MŠ v školskom roku 2021/2022 pracovalo 9 pedagogických zamestnancov a jeden školský logopéd, ktorí sa starali o výchovno-vzdelávací proces 90 detí v 4 triedach. Materská škola poskytovala možnosť celodennej i poldennej starostlivosti aj deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou. Výchovno-vzdelávacia činnosť sa realizovala podľa školského vzdelávacieho programu „Ja a môj svet“, ktorý vychádzal z práva detí na integrálne formovanie v kontexte s rovnomerným dozrievaním osobnosti dieťaťa. MŠ sa zameriavala na moderné koncepcie vyučovacieho procesu, predovšetkým na pedagogický konštruktivizmus a problémové vyučovanie. Proces výučby bol realizovaný riešením konkrétnych autentických problémov, prácou v skupinách, manipuláciou s predmetmi, názornými pomôckami a pod. Deti sa učili tým, že si samy vytvárali svoje vlastné chápanie vecí, javov, súvislostí, nové informácie spájali s tým, čo vedia a stavali na predchádzajúcich poznatkoch. Podporovaná bola samostatnosť a iniciatíva, deti navrhovali svoje vlastné riešenia. Akousi nadstavbou bolo rozvíjanie kompetencií v oblasti predčitateľskej gramotnosti a zdravého životného štýlu (mali možnosť pobytu vo vlastnej saune a v solnej izbe). Svoje špecifické záujmy si deti rozvíjali v interných krúžkoch MŠ: v tanečnom súbore LIENKA, krúžkoch ŠIKOVNÉ RUKY, PRIATELIA PRÍRODY, SALSATION a v športovo-pohybovom krúžku v spolupráci s Adamovou akadémiou. Pravidelne sa zúčastňovali školy v prírode. Zapájali sa do triedenia odpadu a zberu druhotných surovín. V rámci plánu práce školy organizovali výlety, exkurzie, vnútro školské oslavy. Deti sa programom prezentovali aj na mestských kultúrno-spoločenských akciách. MŠ spoločne s Pedagogickou fakultou Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre participovala na projekte





ERASMUS+. Taktiež bola trvalo zapojená do programu Školské mlieko a Školské ovocie.

- *MŠ Budovateľská, Šaľa*

S počtom 66 detí nepatřila k najväčším MŠ v meste, ale svojou činnosťou za nimi rozhodne nezaostávala. Prispelo k tomu 7 pedagogických a 5 nepedagogických zamestnancov. Profiláciou školského vzdelávacieho programu bol program pod názvom „Skôr než pôjdem do školy“. Poskytoval deťom vybudovať miesto, kde má každý človek pocit, že k nej patří, že je predmetom záujmu a starostlivosti, každý jedinec je primerane a dostatočne oceňovaný za svoje kvality a kompetencie, cíti sa bezpečne, čo malo napomáhať rozvoju rastu a rozvoju osobnosti tak, aby bol všetkým, čím len môže byť vďaka svojmu telesnému a duševnému potenciálu. Pohyb pre deti v predškolskom veku je prirodzenou činnosťou, ktorá im prináša radosť. Preto aj prioritou MŠ spočívala v zabezpečení dobrých podmienok pre pohybové aktivity. Rôzne činnosti, ktoré podporovali ich zámery, spočívali v netradičných pohybových aktivitách ako jogové cvičenia, športové hry na školskom dvore, športová olympiáda v letnom období, pohybový, športový a tanečný krúžok v spolupráci s ČVČ, turistické vychádzky k Váhu, zimné radovánky na školskom dvore (stavanie snehuliaka, sánkovanie, klzanie, guľovačka). Patřila k nim aj periodická návšteva predškôľakov v telocvični ZŠ J.C. Hronského a ZŠ Ľ. Štúra, predplavecká príprava formou suchého tréningu, spoločné športové a pohybové podujatia s rodičmi. Svoje ciele sa snažili realizovať pobytom v okolitej prírode. S deťmi organizovali dopravné súťaže v záujme utvárania poznatkov o bezpečnom a etickom správaní sa na komunikáciách a tiež krúžkovou činnosťou.

- *MŠ pri ZŠ Bernolákova, Šaľa - Veča*

MŠ s 3 triedami a počtom 39 žiakov má v našom meste špecifický význam. V školskom roku 2021/2022 v nej pracovalo 7 zamestnancov a bola súčasťou právneho subjektu ZŠ. Mala zriadené 2 heterogénne triedy pre bežnú populáciu detí a 1 špeciálnu triedu pre deti s poruchami autistického spektra. Našli v nej celodennú, príp. poldennú výchovu a vzdelávanie detí vo veku od 2 do 6 rokov, ale aj deti s odloženou povinnou školskou dochádzkou a so špeciálnymi





výchovno-ozdelávacími potrebami. Filozofiou tejto materskej školy bolo „byť otvorený pre všetkých bez rozdielu rasy, pohlavia, vierovyznania a fyzického či psychického znevýhodnenia“. Táto myšlienka rovnosti ľudí v prístupe ku vzdelaniu je obsiahnutá vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, ktorú sa 10. decembra 1948 svojím podpisom zaviazal dodržiavať aj náš štát.

„Byť človekom je charakteristikou základnou a určujúcou, byť čierny, byť žena, či mať špecifické postihnutie je charakteristikou ďalšou. Človek, bez ohľadu na mieru svojich vrodených schopností, bez ohľadu na to, či je nejakým spôsobom postihnutý alebo nie, má právo tieto svoje schopnosti využiť a rozvíjať.“
(P. Seidler)

Školský vzdelávací program MŠ s názvom „Cesta do života“ rešpektoval štandardy inovovaného Štátneho vzdelávacieho programu pre MŠ. Škola v spolupráci s CPPP a s Centrom špeciálno-pedagogického poradenstva vypracovala individuálne výchovno-ozdelávacie plány pre deti so špeciálnymi výchovno-ozdelávacími potrebami. V MŠ pokračovala spolupráca s Adamovou akadémiou, ktorá bola zameraná na pohybovú výkonnosť detí a začali aj novú spoluprácu s Rain School vytvorením krúžku anglického jazyka. Život a edukácia detí v bežných triedach a v špeciálnej triede podporovala zdravý osobnostný rozvoj detí s dôrazom na ich prirodzenú telesnú aktivitu a individuálne potreby každého dieťaťa.

MŠ vychovávala deti k otvorenému vyjadrovaniu názorov a potrieb, ku komunikovaniu poznania laického i vedeckého bez predsudkov. Riešila rozvoj predčitateľskej gramotnosti, ktorej základom bola stimulácia záujmu detí o písanú podobu jazyka a vytvárala pozitívny vzťah detí k ľudovej slovesnosti, ľudovým hrám, rozprávkam, piesňam, riekankám, básňam, výtankám, atď.

- MŠ pri ZŠ Jozefa Murgaša, Šaľa

Materská škola disponovala dvomi triedami, ktoré navštevovalo 40 žiakov. Nachádzali sa priamo v budove ZŠ, ale v samostatnom oddelení so samostatným vchodom, čo umožňovalo využívanie jej ďalších priestorov (telocvičňa, klubovňa, učebňa informatiky, átrium, multifunkčné ihrisko, školský dvor, jedáleň). Mala 4 pedagogických a jedného nepedagogického zamestnanca. Využívala samostatné detské ihrisko s drevenými preliezačkami, mostíkmi a s pieskoviskom, ktoré poskytovali priestor na rozvoj psychomotorických





kompetencií. Výchovo-ovzdelávací proces bol plánovaný, organizovaný a realizovaný podľa Školského vzdelávacieho programu „Farebný svet“. Ponúkala aj v tomto školskom roku väčšiu možnosť realizovania rôznych druhov pohybových aktivít, zameraných na utváranie pozitívnych postojov k svojmu zdraviu, smerujúcich k prevencii obezity detí. Ponúkala tiež možnosť zapojenia detí do krúžkov, realizovaných v spolupráci s CÚČ v Šali, a to najmä krúžok anglického jazyka. Škôlkari realizovali interný projekt rozvoja literárnej gramotnosti. Deti si vyrábali pojmové mapy, časopisy, knihy, využívali slovnú banku a PC a pod. Realizovali interný projekt environmentálnej a ekologickej výchovy. Vďaka priaznivej polohe školy, ktorú predstavuje blízkosť rieky Váh, deti spoznávali prírodu a prostredie, v ktorom žijú, tiež niektoré druhy drevín a kvetov. MŠ spolupracovala s Detskou farmou „Humanita“ z neďalekej obce Kráľová nad Váhom. Deti tak mali možnosť oboznámiť sa s vidieckym prostredím hospodárskeho dvora a mohli byť v blízkej interakcii s hospodárskymi zvieratkami. Tiež spoznávali predmety z minulosti našich predkov. MŠ aj touto formou dávala deťom možnosť prirodzene a detsky rozvíjať zvedavosť pri bádaní a skúmaní a formovať tak zážitkové učenie.

- *MŠ pri ZŠ Petra Pázmánya s vyučovacím jazykom maďarským, Šaľa*
 Jednotriedna materská škola s vyučovacím jazykom maďarským so sídlom na elokovanom pracovisku na Družstevnej ulici poskytovala 23 deťom celodennú a podľa záujmu zákonných zástupcov i poldennú starostlivosť. Výchovo-ovzdelávacia činnosť sa realizovala na základe Školského vzdelávacieho programu s názvom „Tajomné kráľovstvo II“ so zameraním na ľudové tradície, zdravý životný štýl, environmentálnu a ekologickú výchovu, počítačovú, literárnu, predčitateľskú a dopravnú gramotnosť. V materskej škole sa organizovali rôzne akcie, aktivity a podujatia. Patrili k nim výlety, exkurzie, oslavy sviatkov (vítanie Mikuláša, jedličková slávnosť, fašiangový karneval), výstavy prác detí a pedagógov, športové súťaže, divadelné predstavenia. Niektoré podujatia sa realizovali v úzkej spolupráci so ZŠ (výchovný koncert, testy školskej zrelosti, návšteva 1. ročníka, návšteva dopravného ihriska) a so zákonnými zástupcami detí (oslava Dňa matiek, rozlúčka predškolákov, športový deň, vitamínový deň). V edukačnom procese sa realizovali projekty ako „Sladkosti závislosťou“, „Adamko hravo - zdravo“. K environmentálnym





programom a k ekologickej výchove patrili programy na podporu zdravia „Ovocie a zelenina do škôl“.

- *MŠ „Detský svet Márie Montessori“*

Metódou Montessori sa v Šali vzdelávali deti v súkromnej MŠ „Detský svet Márie Montessori“ od roku 2015.

Marie Montessori bola talianska lekárka a zároveň reformná pedagogička. Bola zakladateľkou predškolskej výchovy na princípe individuálneho systému. Kládla dôraz na rozvoj všetkých zmyslov dieťaťa. V roku 1907 založila v Ríme Dom detstva. Snahou zariadenia bolo viesť dieťa k samostatnosti.

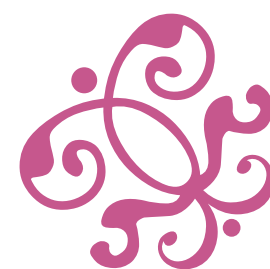
Súkromná MŠ sídlila na Feketeházyho ulici v Šali. Zameriavala sa na špeciálnu metódu výchovy a vzdelávania. Jedným z princípov metódy Montessori bolo, že všetky deti od dva a pol do šesť rokov boli spolu v jednej triede. V jej priestoroch bolo približne 20 detí, škôlkarov, ktorých panie učiteľky viedli k absolútnej samostatnosti, napríklad pri príprave a rozdávania ovocia, ktoré si nakúpili spolu v obchode. Zároveň si po sebe upratali, umyli si tanierik, to všetko samozrejme za asistencie učiteliek, ktoré tu pracovali v počte 2 zamestnankýň. Ako výhodu zmiešaného veku detí vedenie MŠ vysvetľovalo tým, že dieťa sa najviac naučí od dieťaťa.

- *Zápis detí do 1. ročníka ZŠ v meste Šala*

V dňoch 12. až 14. apríla 2021 sa uskutočnil zápis detí do 1. ročníka v šiestich ZŠ v Šali. Bolo to výnimočné v tom, že ani v tomto školskom roku 2020/2021, podobne ako to bolo v tom minulom, sa deti nemohli zúčastniť zápisu osobne a tento bol realizovaný v prevažnej miere elektronicky alebo osobne len za prítomnosti jedného zákonného zástupcu za podmienky dodržania prísnych protipandemických a hygienických podmienok na oboch zúčastnených stranách.

Celkovo ku dňu 14. aprílu 2021 bolo do 1. ročníka zapísaných 264 detí. Z toho do ZŠ P. Pázmánya s UJM bolo zapísaných 18 detí. Predpokladalo sa, že rozhodnutie o prijatí dostane 240 detí a pre 24 detí bude podaná žiadosť o odklad.

Zo spádového obvodu bolo zapísaných 116 detí, z iného obvodu mesta 65 a z inej obce 83 detí.





Počet prijatých detí do 1. ročníka ZŠ v školskom roku 2021/2022 v jednotlivých školách, ktoré dostali rozhodnutie o prijatí, bol nasledovný:

ZŠ s MŠ Bernoláková	16 detí
ZŠ J. Hollého	42 detí
ZŠ J. C. Hronského	57 detí
ZŠ s MŠ J. Murgaša	76 detí
ZŠ L. Štúra	35 detí
ZŠ s MŠ P. Pázmánya s UJM	14 detí
Spolu	240 detí

7.2 Základné školy

- Základná škola, Bernoláková, Šaľa

Najstaršia ZŠ v mestskej časti Veča prvýkrát otvorila brány 1. septembra 1966. Nachádza sa na periférii mestskej časti Šaľa - Veča v tichom a veľmi príjemnom prostredí, plnom zelene. Poskytuje kultúrne, izolované a bezpečné prostredie. Od začiatku školského roka 2016/2017 sa ZŠ zlúčila s MŠ, čím vznikol nový právny subjekt - základná škola s materskou školou.

V školskom roku 2021/2022 mala škola 137 žiakov. Vzdelávali sa v 9 triedach s 13 pedagogickými zamestnancami, 3 asistentmi učiteľa v spolupráci s jedným školským psychológom. Priestory poskytovali žiakom možnosti v uplatnení svojich schopností a nadania v oblasti vedy, techniky, umenia aj športu. Na šport mali určenú telocvičňu s horolezeckou stenou, futbalové ihrisko, tréningové plochy na atletiku, hádzanú, volejbal, pozemný hokej, tenisový kurt. Ihrisko s mantinelmi slúžilo v zimnom období ako prírodná ľadová plocha. Areál využívala aj široká verejnosť počas celého roka.

Škola sa dlhodobo zameriavala na rozšírené vyučovanie telesnej a športovej výchovy, anglického jazyka a všetky vzdelávacie aktivity smerovali k rozvoju environmentálnej výchovy. V rámci regionálnej výchovy učitelia viedli žiakov k poznaniu histórie, súčasnosti, tradícií a kultúrneho bohatstva nášho regiónu. Školský vzdelávací program „Učíme sa hrou“ využívali žiaci v 7. ročníku k novo zaradenému predmetu Mladý záchranár.

V škole dlhodobo (od roku 1997) pracovali žiaci spoločne so svojimi učiteľmi na projekte „Škola podporujúca zdravie“, „Komplexný poradenský systém





prevencie a ovplyvňovania sociálno-patologických javov v školskom prostredí“, na ktorý ZŠ získala vzdelávací balíček pre výchovného poradcu (elektronické a tlačené manuály k diagnostickým metódam, knižné publikácie, softvér k zisťovaniu potenciálu osobnosti jedinca COMDI). V projekte „Moderné vzdelávanie – digitálne vzdelávanie pre všeobecno-vzdelávacie predmety“ získali interaktívnu tabuľu, projektor, sadu reproduktorov, notebook.

Súčasťou vzdelávacieho procesu boli aj aktivity zamerané na rozvoj tvorivosti, umeleckých, komunikačných a prezentačných zručností, ako aj projektového a systémového myslenia. Žiaci v školskom klube „Večianske veveričky“ získavali zdroje a inšpirácie k efektívnejšej výučbe environmentálnej výchovy. Svoje úlohy, tvorivé riešenia a postrehy každoročne úspešne prezentovali na celoslovenskom stretnutí Envitalent. Škola sa zapojila do projektu s celo-európskou pôsobnosťou „Mládež v Európe“ s programom „Drogová prevencia“. V tomto školskom roku sa zapojili do národného projektu „Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov II“, ktorý bol pokračovaním národného projektu Inkluzívne vzdelávanie. V rámci projektu „Gramotnosť v základnej škole“ sa realizovali činnosti zamerané na rozvoj čitateľskej, matematickej a prírodovednej gramotnosti. ZŠ organizovala Dni otvorených dverí, športové soboty, akadémiu, Karneval na ľade, Fašiangy a rôzne triedne a mimoškolské projekty zamerané na významné udalosti.

ZŠ si za svoje motto prijala myšlienku Dona Miguela Angela Ruiza: „Robme všetko, ako najlepšie vieme.“ Preto svoju činnosť smerom k žiakom, rodičom a širokej verejnosti viedla k tomu, aby si každý našiel svoje miesto, aby každý zažil pocit úspechu a aby každý priložil, ak nie ruku, tak aspoň prst k spoločnému dieľu.

- Základná škola Jána Hollého, Šaľa

Aj v tomto školskom roku škola s počtom 374 žiakov patrila k najväčším v našom meste. V 18 triedach zabezpečovalo vzdelávanie 27 pedagogických zamestnancov.

Školský vzdelávací program charakterizoval názov „Cesty do sveta poznania“, pričom sa ZŠ Jána Hollého od začiatku svojej existencie profilovala na otvorenú školu v oblasti záujmových aktivít a v oblasti telesnej výchovy a športu so zameraním na hádzanú a športovú strelbu. Škola sa tiež zameriavala





na vyučovanie cudzích jazykov, posilnenie výučby slovenského jazyka a literatúry, matematiky, informatiky, fyziky, chémie, geografie, biológie, dejepisu a telesnej a športovej výchovy.

Záujmom výchovného programu „Hrou za poznaním, tvorivosťou, pohybom a priateľstvom“ bolo vytvoriť centrum kultúry a športu a posilnenie výchovných funkcií prostredníctvom záujmových aktivít žiakov, rozvíjanie pohybových aktivít a zvyšovanie fyzickej zdatnosti žiakov. Športové zameranie školy zaznamenalo úspechy na majstrovstvách Slovenskej republiky (viacnásobní majstri SR v hádzanej a športovej strelbe).

Neoddeliteľnou súčasťou práce bolo rozvíjať environmentálnu výchovu, regionálnu výchovu a vzťah k ľudovým tradíciám našich predkov. Svojou činnosťou sa učitelia spolu s vedením ZŠ snažili viesť deti k zdravej komunikácii, zdvorilosti, vzájomnej úcte, empatii a radosť z času stráveného mimo vyučovania. Popoludňajšiu činnosť zabezpečovala ZŠ v 9 krúžkoch. Boli medzi nimi športové, umelecké, spoločensko-vedné, jazykové a technické aktivity zamerané na robotiku. Ich strategickým cieľom bolo zavádzanie nových, efektívnych metód a foriem práce s deťmi, pokračovanie v posilňovaní profesijného a odborného rastu vychovávateľov, podporovanie záujmov a skvalitňovanie spolupráce so širokou verejnosťou.

Realizácia výchovno-vzdelávacích aktivít pre žiakov so špecifickými vývojovými poruchami učenia, spolupráca so školským špeciálnym pedagógom, podpora talentov, priestorové možnosti na športovanie (2 telocvične, posilňovňa, otvorené ihrisko s umelým povrchom a tartanovou dráhou), existencia 12 odborných učební (z toho 11 interaktívnych, 2 výpočtové, 2 jazykové, 1 s tabletami a 1 multimediálna s knižnicou), ale tiež plná vybavenosť lyžiarskym výstrojom, rôznorodá mimoškolská záujmová činnosť, to všetko podporené kapacitou školy, priaznivou aj pre väčší počet žiakov, vytvárala podmienky umožňujúce dosahovať výborné výchovno-vyučovacie výsledky.

V skutočnosti veľkolepé priestory ZŠ Jána Hollého umožňovali v jej areáli pôsobenie 2 elokovaných pracovísk, materskej školy a základnej umeleckej školy.

- Základná škola Jozefa Cígera Hronského, Šaľa

V školskom roku 2021/2022 mala zo všetkých ZŠ v našom meste ZŠ Jozefa Cígera Hronského najväčší počet tried, a to 28 a tiež takmer najväčší





počet žiakov, čo bolo 478. Z toho bolo 9 tried pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním (VIN).

S počtom 53 pedagogických zamestnancov sa v škole snažili vzdelávať okrem bežných žiakov aj tých mimoriadne nadaných. Patrili k nim takí, ktorým nestačili bežné detské hry a činnosti, aké robia ostatné deti ich veku, neuspokojovali ich aktivity, aké ponúka bežná ZŠ. Potrebovali odborné postupy a systematické vedenie pri rozvíjaní svojho nadania. (Nadané deti sú viac citlivé a zraniteľnejšie. Sú veľmi kritické aj sebakritické, niekedy neprístupné, uzavreté, menej komunikatívne. Vyhládávajú skôr kontakty so staršími deťmi alebo s dospelými osobami. Preto treba s nimi pracovať inak).

Od roku 2000 sa v ZŠ Jozefa Cígera Hronského vzdelávali deti s VIN v projekte alternatívnej starostlivosti o mimoriadne nadané deti – APROGEN, ktorého autorkou je PhDr. Jolana Laznibatová. Pre tieto deti bolo potrebné pripraviť iné vzdelávacie programy, než aké ponúkali štandardné školy. Trieda sa vyznačovala menším počtom žiakov. Títo dosahovali vynikajúce umiestnenia v rôznych predmetových olympiádach a športových súťažiach. Školský vzdelávací program niesol názov „Šanca pre všetkých“. V ňom dávala škola rovnakú šancu všetkým deťom. V škole pôsobilo 9 asistentov učiteľa a špeciálny pedagóg, pokračovala v tradícii vo vyučovaní cudzích jazykov. Anglický jazyk sa učili povinne všetci žiaci od 1. ročníka. V 3. ročníku, v triedach pre žiakov s VIN, sa vyučoval aj 2. cudzí jazyk, konkrétne nemecký. Cudzojazyčné vzdelávanie podporovali exkurziami do Rakúska a viacdňovými pobytmi v Anglicku.

V rámci záujmových útvarov sa žiaci zapájali do bohatej mimoškolskej a krúžkovej činnosti.

Úspešne realizovali projekty:

- Národný projekt Aktivizujúce metódy vo výchove
- Národný projekt Moderné vzdelávanie – digitálne vzdelávanie pre všeobecné vzdelávacie predmety
- Národný projekt Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva
- Národný projekt – Komplexný poradenský systém prevencie a ovplyvňovania sociálno-patologických javov v školskom prostredí
- Národný projekt Podpora profesijnej orientácie žiakov v základnej škole





- Národný projekt Zvyšovanie kvality vzdelávania v základných a stredných školách s využitím elektronického testovania a ďalšie
- V základnej škole úspešnejší
- Projekt na rozvoj výchovy a vzdelávania žiakov v oblasti telesnej a športovej prípravy
- Európsky program podpory konzumácie ovocia v školách
- Spolu múdrejší
- Čítame radi
- Vy rozhodujete, my pomáhame
- Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok.

Škola disponovala veľkým areálom plným zelene, multifunkčným ihriskom, futbalovým ihriskom, 2 telocvičňami a učebňou v prírode. Pri príležitosti Európskeho týždňa športu, začiatkom školského roka, ZŠ Jozefa Čigera Hronského organizovala 4. ročník akcie „Zabehni čo najďalej“, ktorý sa uskutočnil 23. septembra 2021. Účastníci podporovali ZŠ v behu svojimi zabehnutými kilometrami, resp. aj odkráčanými. Do akcie na podporu športu sa mohli zapojiť aj walkerky a walkerí.

- ZŠ s MŠ Jozefa Murgaša, Šaľa

Najväčšia ZŠ v Šali, držiteľka najvyššieho cieľovo programového projektu vzdelania ISCED 1 a ISCED 2 (predstavuje prvú rámcovú úroveň dvoj-úrovňového participatívneho modelu riadenia škôl I. a II. stupňa, zahŕňa rámcový model absolventa, rámcový učebný plán školského stupňa a jeho rámcové učebné osnovy). Motto jej školského vzdelávacieho programu bolo vyjadrené heslom „Moderná škola – cesta za poznaním“.

V 28 triedach sa na vzdelávaní 604 žiakov podieľalo celkom 74 zamestnancov. Z toho bolo 53 pedagogických a 21 nepedagogických.

ZŠ s MŠ Jozefa Murgaša bola doposiaľ jedinou vzdelávacou inštitúciou v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Šaľa, ktorá vlastnila licencie na elektronické testovanie žiakov (Testovanie 9).

Mala dlhodobu nastavenú základnú profilačnú priority. Patrila tam implementácia výučby informatiky do výchovno-vzdelávacieho procesu v rámci primárneho a nižšieho stredného vzdelávania. Na druhom stupni to boli triedy so zameraním na matematiku, informatiku a prírodovedné predmety.





U ZŠ bola vytvorená špeciálna trieda (spoločne I. a II. stupeň ZŠ) pre deti s ľahkým mentálnym postihnutím. Moderné, študijné, multimedialne „friendly“ centrum poskytovala školská knižnica prostredníctvom knižnično-informačného systému Proflib Štart deťom, žiakom, zamestnancom školy. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami na I. i II. stupni ZŠ, ktorí boli začlenení do bežných tried, bol k dispozícii asistent učiteľa. Samozrejmosťou sa stala výučba cudzích jazykov od 1. ročníka, podpora športových aktivít v rámci záujmovej činnosti (orientácia na hádzanú dievčat a chlapcov či editovanie školského časopisu „Murgaško“ žiakmi školy pod odborným vedením pedagóga). Na zabezpečenie stravovania žiakov i zamestnancov ZŠ boli obdobne, ako v iných ZŠ v meste, k dispozícii priestory zariadenia školského stravovania s priestrannou školskou jedálňou. Škola disponovala 2 telocvičňami a v rámci vonkajšieho školského areálu mala umiestnené športoviská: 1 detské ihrisko, využívalo sa pre potreby detí a žiakov MŠ, ŠKD a I. stupňa ZŠ, 1 prírodné futbalové ihrisko, 1 multifunkčné ihrisko s umelým povrchom, atletický ovál s bežeckou dráhou a ďalšou infraštruktúrou s tartanovým povrchom. Vybavenie tried zahŕňalo modernú IK-techniku (interaktívne a keramické tabule, premietacie plátna, projektory, počítače, notebooky, vizualizéry a pod.).

Dlhodobou výraznou úspešnosť (umiestnenie - úspešný riešiteľ) dosahovali žiaci v rámci okresných, krajských i celoslovenských kôl predmetových olympiád a postupových súťaží (matematická, biologická, technická, chemická, geografická, dejepisná, biblická, olympiáda v SJL ANJ, Pytagoriáda, Hviezdoslavov Kubín, Slávik Slovenska, športové súťaže a iné). V rámci hodnotenia Nitrianskeho kraja, resp. Inštitútu pre ekonomické a sociálne reformy (INEKO), výsledky žiakov radili školu k popredným vzdelávacím inštitúciám. Žiaci sa pravidelne zapájali do viacerých aktivít aj mimo vyučovania. Bol to hlavne separovaný zber papiera, bateriek „Zbieram Baterky.sk“, projekt mestskej polície „Správaj sa normálne“, Deň narcisov, Deň Zeme, Svetový deň vody, Európsky týždeň proti drogám, projekt Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska „Biela pastelka“, projekt „Podpora konzumácie ovocia a zeleniny v školách“, Deň knižníc, Mliečny program, Svetový deň boja proti AIDS, Svetový deň duševného zdravia, TAK TALK týždenný konverzačný kurz pre žiakov v ANJ, resp. British Council Slovensko s možnosťou





vykonania Cambridge English skúšok, výzva „Chod' peši do školy!“, programy pre prevenciu na 1. stupni Šaľa - šikana, kyberšikana. Ďalej „Zvyšovanie kvality vzdelávania na ZŠ a SŠ s využitím elektronického testovania 5. a 9. ročníka“ v spolupráci s Národným ústavom certifikovaných meraní vzdelávania (NÚCEM), Záložka do knihy, Mesiac knihy, Úsmev ako dar, Deň jablka, Detský čin roka, Cesta k emocionálnej zrelosti a mnoho iných.

- Základná škola Ľudovíta Štúra, Šaľa

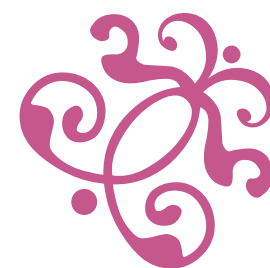
Počet tried v škole bol 20 s celkovým počtom žiakov 366. Na ich vzdelávaní sa podieľalo 37 pedagogických zamestnancov.

ZŠ Ľ. Štúra poskytovala vzdelávanie a výchovu podľa dvoch školských programov. Vzdelávací program s názvom „Myslíme, tvorme a učme sa!“ patril primárnemu vzdelávaniu žiakov 1. - 4. ročníka a nižšiemu sekundárnemu vzdelávaniu žiakov 5. - 9. ročníka. Výchovný program školského klubu detí s názvom „Nič nemá na dieťa lepší vplyv než chvála“ pripravoval široké možnosti zmysluplného a zaujímavého využitia času žiakov 1. - 4. ročníka v čase po povinnom vyučovaní.

Cieľom vyučovacích a výchovných programov bolo rozvíjanie kľúčových kompetencií a zručností žiakov s využitím inovačných a tvorivých metód vyučovania a zážitkového učenia. Poloha školy svojou blízkosťou do centra mesta, ale s tichým a rozsiahlym prostredím školského areálu, patrí k tým najlepším v Šali. K jej výhodám patrila tiež ponuka výučby troch cudzích jazykov, podpora predmetov prírodovedného zamerania, pestrá ponuka školských aktivít (športové súťaže, kultúrne a hudobné podujatia), praktická výučba techniky v učebni polytechniky – práca s robotmi, práca s malými kovoobrábacími a drevoobrábacími strojmi, ale aj bohatá projektová činnosť školy. Škola sa cieľavedome venovala výchove mladých športovcov, najmä v hádzanej a priebežne aj v atletike a kolektívnych športoch.

K vzdelávacím aktivitám žiakov prispela: Zábavná chémia, Hejného matematika, Slovenčina trochu inak, výtvarné hry, Šikovné ruky, mini-hádzaná, športové hry, gymnastika, cyklistika, Ušvedko, tanečno-pohybové aktivity, Francúzština hrou, Hráme sa a počítame, cvičenia z matematiky, príprava na testovanie 5 a 9, Biblia očami detí, Elektronik, Robotik, Tvoríme z papiera a iné.





Medzi významné projekty v ZŠ patrili najmä:

- Pomáhajúce profesie II v edukácii detí a žiakov
- Bicyklujme sa spoločne a bezpečne
- Čítame radi
- Micro:bit – programovanie hrovou formou
- Program školské ovocie a zelenina

Základná škola spolupracovala v oblasti profesijnej orientácie so strednými školami v meste Šaľa, významnými aktivitami boli metodické dni fyziky a chémie za účasti lektorov z UKF v Nitre a predsedníčky Asociácie učiteľov chémie na Slovensku. Výchova a vyučovanie boli podporované tematickými exkurziami a ďalšími environmentálnymi, humanitárnymi a kultúrno-spoločenskými podujatiami. Žiaci sa zúčastňovali lyžiarskeho výcvikového kurzu, divadelných a operných predstavení a organizovali sa školy v prírode. Okrem vzdelávacej, výchovnej a mimoškolskej činnosti sa v škole kládol dôraz na spoluprácu s rodinou a spoločnú výchovu k tolerancii a znášanlivosti.

- ZŠ s MŠ Petra Pázmánya s vyučovacím jazykom maďarským, Šaľa
- Pázmány Péter Alapiskola és Óvoda

V školskom roku 2021/22 mala ZŠ 9 tried, z toho 4 na 1. stupni a 5 tried na 2. stupni s celkovým počtom žiakov 162. Celkový počet pedagogických zamestnancov v ZŠ bol 19, jeden školský špeciálny pedagóg a 1 asistent učiteľa. Škola poskytovala vzdelanie podľa Školského vzdelávacieho programu s názvom „Korene a krídla“ vypracovaného na základe Štátneho vzdelávacieho programu. Poslaním školy bolo poskytnúť vysoko profesionálnu a kvalitnú úroveň výchovy a vzdelania – dať korene a krídla.

Výchovno-vyučovací proces sa realizoval v starej budove v centre mesta postavenej v roku 1906 v bezprostrednej blízkosti hlavnej cesty a z pohľadu dopravy v najfrekventovanejšej ulici v meste. Budova pre školské účely nie je ani priestorovo optimálna, pretože nemá školskú jedáleň, iba výdajňu stravy, ktorá sa dovážala zo ŠJ pri ZŠ L. Štúra. V ZŠ absentuje aj telocvičňa, ktorú z časti nahrádza priestorovo obmedzený školský dvor. V minulosti malo mesto snahu premiestniť túto školu do vyhovujúcich priestorov, ale stretla sa s odporom politických strán maďarskej menšiny a vedenia školy. Samospráva napokon vylepšila jej celkový vzhľad, predovšetkým rekonštrukciou





vonkajšej fasády historickej budovy školy, v jej priestoroch sa kompletne vynovila elektroinštalácia, vymaľovali sa chodby na prízemí i na poschodí a prebehla aj výmena podlahy. Počas letných prázdnin 2021 sa realizovala celková rekonštrukcia školského dvora a športového ihriska z dôvodu ich dlhodobu nevyhovujúceho stavu. Vybudovalo sa multifunkčné ihrisko spolu s ochrannou sieťou, ktorá zabráňovala prepadávaníu lopty na frekventovanú cestu. Realizovala sa výmena vstupnej bočnej brány, nakoľko vstup z hlavnej cesty do budovy ohrozoval školákov i dopravu v meste.

V škole sa od roku 2013 tradične organizoval celotýždňový program s názvom Dni Petra Pázmánya. Týmto programom si každoročne pripomínali význam a pôsobenie osobnosti v našom meste, ktorej meno nesie škola vo svojom názve. V roku 2021 sa škola tretíkrát zapojila do projektu s názvom „Digitálny tematický týždeň 2021“. Hlavným organizátorom bolo Digitálne metodické centrum sídliace v Budapešti. Cieľom projektu bolo využitie a rozvíjanie digitálnych kompetencií žiakov, ktoré si osvojili na hodinách informatiky a zároveň využili aj v ostatných vyučovacích predmetoch v rámci medzipredmetových vzťahov.

Projekt s názvom Jar – život, obnova, nádej bol zameraný na pozorovanie prebudenia prírody, na jej krásy a ochranu, na spojitost' ročných období s prírodou a človekom, význam jarých sviatkov v našom živote a v poslednom rade kládol dôraz na udržanie duševného zdravia počas pandémie. Žiaci vytvorili zaujímavé prezentácie, videá, kreatívne tvorby. Pripravili program ku Dňu učiteľov, ktorý bol prezentovaný v online prostredí. Zaoberali sa jarými prácami v záhrade a na poli, vyskúšali si rôzne náradia, pomáhali rodičom a starým rodičom pri jarých prácach. Po návrate do školy pod vedením vychovávateľiek ŠKD žiaci sadili semenka, pozorovali a dokumentovali vývoj rastlín. Ministerstvo školstva v Maďarsku ocenilo školu za najsúdržnejšiu komunitu v období pandémie. V tomto projekte bola škola ocenená už po tretíkrát. Slávnostné vyhodnotenie a odovzdanie cien sa uskutočnilo kvôli COVID-19 v tomto roku online. Okrem ocenenia ZŠ získala 3D tlačiareň, programovateľnú stavebnicu a robotické autíčko, ktoré využije na rozvoj zručností žiakov s robotmi. Ďalšie IKT prostriedky ako MicroBit a legoroboty slúžia na rozvoj algoritmického a logického myslenia žiakov a rozšírenie poznatkov o informatických systémoch, ktoré prinášajú súčasné trendy v oblasti





vývoja informatizácie. Dôvodom bolo tiež, že škola svojou profiláciou bola zameraná na rozšírené vyučovanie prírodovedných predmetov, matematiky a informatiky. Taktiež sa orientovala na zachovanie kultúrneho dedičstva národnostnej menšiny.

7.3 Školské zariadenia

Mesto Šaľa bolo zriaďovateľom aj dvoch školských zariadení - Centra voľného času Šaľa (CÚČ) a Základnej umeleckej školy v Šali (ZUŠ). Obidve záujmové inštitúcie zabezpečovali podľa svojho výchovného programu výchovno- vzdelávaciu, záujmovú a rekreačnú činnosť detí, rodičov a iných osôb v ich voľnom čase.

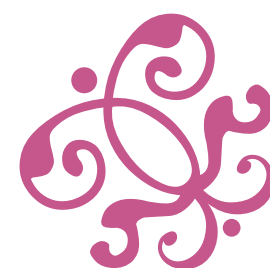
Organizácia výchovno-vzdelávacej činnosti školských zariadení v čase mimoriadnej situácie bola v roku 2021 iná než bežne bývala.

- Centrum voľného času Šaľa

Špecifikom CÚČ bolo, že na rozdiel od ostatných výchovno-vzdelávacích zariadení, zabezpečovalo podľa vlastného výchovného programu výchovno-vzdelávaciu, záujmovú a rekreačnú činnosť predovšetkým pre deti a mládež, ktoré sa vzdelávali v základných a stredných školách, ale aj pre ich rodičov a iné osoby do veku 30 rokov. Vytváralo podmienky na rozvíjanie a zdokonaľovanie ich praktických zručností, podieľalo sa na formovaní návykov užitočného využívania voľného času a zabezpečovalo organizovanie súťaží žiakov základných a stredných škôl. Celkový počet zamestnancov CÚČ bol 12, z toho 7 pedagogických a 5 nepedagogických.

CÚČ realizovalo svoju činnosť v oblasti:

- vzdelávacej
- spoločensko-vednej
- pracovno-technickej
- prírodovedno-environmentálnej
- esteticko-výchovnej
- telesnej
- športovej





Tematické oblasti v sebe zároveň zahŕňali aj ďalšie oblasti výchovy, najmä rozumovú, mravnú, ekologickú a zdravotnú. Osobitosť CÚČ bola aj v tom, že bolo zriadené ako zariadenie s celoročnou prevádzkou. Svoju činnosť zabezpečovalo v priebehu celého roka, teda aj v čase školských prázdnin.

V čase od 12. októbra 2020 do 10. mája 2021 bola jeho činnosť prerušená. Dňa 24. apríla 2021 bolo v priestoroch prístavby CÚČ Šaľa otvorené veľkokapacitné očkované centrum v správe Nitrianskeho samosprávneho kraja. V tomto období bola prevádzka obmedzená nariadeniami RÚVZ. V čase letných prázdnin CÚČ organizovalo letné denné tábory pre deti školského veku v súlade so stanoviskom RÚVZ v Nitre.

Do záujmovej a rekreačnej činnosti bolo v školskom roku 2020/2021 zapojených 1 295 žiakov, študentov a dospelých do 30 rokov v 78 záujmových útvaroch. Z toho viedli interní zamestnanci 70 krúžkov a externí 8 krúžkov. Celoročná výchovno-vzdelávacia činnosť sa uskutočňovala v dvoch budovách na ulici M. R. Štefánika. V hlavnej s triedami, zborovňou, klubovňami, kancelárskymi priestormi, posilňovňou, učebňou výpočtovej techniky a učebňou jazykov a vo viacúčelovej prístavbe s možnosťou využitia priestorov pre športové, divadelné, tanečné súbory a krúžky. Na krúžkovú činnosť si centrum prenajímalo i ďalšie priestory, predovšetkým telocvičňu pri ZŠ, mestskú športovú halu, ihriská ZŠ, športový areál a telocvičňu Gymnázia J. Fándlyho v Šali. Práca s divadelným súborom Materinky sa realizovala prevažne v prístavbe CÚČ, nakoľko bábková sála v Kultúrnom dome Šaľa bola súčasťou rozsiahlej kompletnej rekonštrukcie.

Spolupráca s rodičmi bola zabezpečovaná prostredníctvom otvorených hodín záujmových krúžkov pre rodičov a prostredníctvom iných prezentácií práce krúžkov.

V priebehu septembra 2020 sa ešte mohli realizovať rôzne aktivity a podujatia prezenčnou formou, ako napr. nábor do krúžkov, návštevy žiakov ZŠ – alternatívne vyučovanie dejepisu, Krajská súťažná prehliadka neprofesionálnych divadiel Nitrianskeho kraja, účasť na Informatickom týždni – konferencia pre učiteľov IT a pod. Ale od 12. októbra 2020 do 10. mája 2021 bola prerušená prevádzka a uzatvorené CÚČ. Záujmové útvary pokračovali vo svojej činnosti dištančnou formou – online.

Napriek tomu pôsobili v rôznych súťažiach:





- celoslovenská súťaž v programovaní hier na danú tému – získali 4. miesto z 23 tímov
- vianočný microbit projekt
- online webináre *Malí debrujári*, *Amazon Stem Kindlotéka*, *Hravý microbit*
- *Cesta za čarovným pňom*, *Hľadanie čarovnej krabičky*
- celoslovenská súťaž v programovaní v jazyku Scratch pre deti II. stupňa, kde zo 184 miest obsadili 4., 43., 47. a 64. miesto.

Stálu expozíciu archeologického múzea v CÚČ Šaľa v školskom roku 2020/2021 navštívilo 295 osôb. Pozreli si ju návštevníci z regiónu Šaľa, ale aj z iných oblastí v rámci celej SR aj zo zahraničia (Škótsko, Nemecko).

Záujem zo strany návštevníkov bol o regionálnu históriu, o pomoc pri určovaní zaradenia rodinných pamiatok a „hrnčekových pokladov“. Oproti minulému školskému roku klesla návštevnosť, čo bolo zapríčinené pandemiou COVID-19 a uzatvorením CÚČ od 12. októbra 2020 do 10. mája 2021.

CÚČ organizovalo rôzne podujatia a aktivity a spolupracovalo s rôznymi inštitúciami:

- piatkové dopoludnia pre MŠ
- ZŠ historickou Šalou
- cestovanie v čase do minulosti
- aktivity vo forme alternatívnej výuky regionálnych dejín – kúžlenie históriou, účasť na medzinárodnej konferencii *Divadelníctvo v šalianskom štátnom archíve v priestoroch kaštieľa*, návšteva múzejného zariadenia v *Hornom Jatove*
- spolupráca s rádiom Regina na reportáži o činnosti archeologického krúžku CÚČ
- organizovanie online súťaže „Spoznej svoje mesto“
- s Agentúrou MW Promotion v stálej expozícii natočili krátky propagačný film „Štyri záhady Šale“
- s medzinárodným dosahom pre Zdravotnú poisťovňu Dôvera realizovali natáčanie v stálej expozícii s RTV Krea – reportáž o histórii šalianskeho regiónu a o činnosti archeologického krúžku pri CÚČ Šaľa
- v ZŠ s MŠ J. Murgaša inštalovali výstavu „Šaľa v dobách minulých“.





Členovia archeologického krúžku spracovali a publikovali niekoľko odborných článkov: Štyridsaťročné jubileum archeologického krúžku CÚČ Šaľa, Svetové nálezy zo Šale – neandertálci, Odhalíme tajomstvo tajnej chodby v Šali, Historické pamiatky z Horného Jatova, Veľká bitka tešedíkovská, Ujenská pevnosť v Šali a iné. Napriek nepriazni danej doby sa po 30-tich rokoch obnovila spolupráca s amatérskymi archeológmi združenými v Českej archeologickej spoločnosti. K zaujímavým projektom, ktoré sa v CÚČ uskutočnili v tomto školskom roku, patrili podujatia rodinného charakteru. Počas leta 2021 absolvovalo denné aktivity v priemere s 39 deťmi denne. Počas 39 dní sa na denných letných aktivitách zúčastnilo 312 detí. Stálu expozíciu archeologického múzea počas prázdninových aktivít navštívilo 113 detí, mládeže a dospelých. Spolu tak CÚČ zabezpečilo letnú činnosť pre 425 detí, mládeže a dospelých.

V priebehu letných mesiacov nebolo možné zabezpečiť podujatia a aktivity v prístavbe CÚČ, kde bolo zriadené vakcinačné centrum. Zariadenie prístavby bolo presťahované do priestorov posilňovne a z tohto dôvodu nebolo možné využívať ani priestory posilňovne na aktivity v letných mesiacoch.

- Základná umelecká škola Šaľa

ZUŠ poskytovala základné umelecké vzdelanie v štyroch odboroch - výtvarnom, hudobnom, tanečnom a literárno-dramatickom. Prístupovala k umeleckému vzdelávaniu žiakov individuálne a zároveň bola dôležitou súčasťou ich výchovy a formovania. Edukačný proces sa realizoval prostredníctvom individuálneho i skupinového vyučovania za pôsobnosti 37 pedagógov a 4 nepedagogických zamestnancov. V školskom roku 2021/22 ZUŠ navštevovalo 735 žiakov, čo bolo o 43 menej ako v predchádzajúcom roku. Najväčší záujem bol o štúdium výtvarného (370 žiakov) a hudobného odboru (323 žiakov). ZUŠ dosahovala dlhodobo dobré výsledky v príprave žiakov na stredné a vysoké školy s umeleckým zameraním. V prijímacom konaní bolo v školskom roku 2020/2021 novoprijatých 192 žiakov. Škola bola prevádzkovaná v troch budovách:

- hudobný odbor na Kukučínovej ulici
- výtvarný a literárno-dramatický odbor v elokovanom pracovisku na Hlavnej ulici a v ZŠ Jána Hollého vo Veči
- tanečný odbor v javiskových priestoroch a v bábkovej sále MsKS a CÚČ
- literárno-dramatický odbor v MsKS





Na základe opatrení v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 a realizácie dištančného vzdelávania od 26. októbra 2021 do 10. mája 2021 sa konali virtuálne koncerty a výstavy žiakov a absolventov školy na YouTube kanáli. Hodnotilo sa priemerom známok v prvom a druhom polroku školského roka 2020/2021 a umeleckým výkonom žiakov a absolventov vo videonahrávkach a virtuálnych galériách. ZUŠ v školskom roku 2020/2021, podobne ako iné školy, prešla do fázy dištančného vzdelávania. Počas roka prebiehala verejná prezentácia umeleckej činnosti školy v podobe tematických virtuálnych koncertov v spolupráci štyroch umeleckých odborov. Učitelia vytvorili spoločný projekt ku Dňu učiteľov a počas jarných prázdnin nahrali pieseň „S úsmevom“ s vlastným aranžmánom a textom. So žiakmi pripravili podobný projekt s piesňou „V srdci to mám“. Pred zápisom nových žiakov sa uskutočnil na pešej zóne v Šali ďalší ročník verejnej prezentácie všetkých odborov pod názvom „Zuš-ka v meste“. Napriek obnoveniu prezenčnej výučby v júni škola až do konca školského roka prezentovala svoju činnosť na YouTube kanáli bez „živých“ vystúpení. Absolventské skúšky sa uskutočnili tiež prostredníctvom videonahrávok. Škola sa zapojila do kultúrneho projektu v rámci propagácie mesta Šala a požiadala o poskytnutie dotácie na zariadenie baletnej sály v priestoroch ZUŠ na Hlavnej ulici. Škola získala sumu 1 300 eur z dotácie mesta v oblasti kultúry a zabezpečila vyučovanie v priestoroch divadelnej sály ZUŠ na Hlavnej ulici. Prenajaté priestory pre tanečný a literárno-dramatický odbor nebolo možné využívať z dôvodu rekonštrukcie domu kultúry a vakcinácie v COČ.

- Protest školských odborov

Dňa 27. októbra 2021 sa v uliciach Bratislavy školskí odborári pripojili a podporili protest Konfederácie odborových zväzov SR (KOZ), kritizovali reformu základného školstva, ktorú považovali za nepripravenú a zle načasovanú. Žiadali zvýšenie plátov a lepšie podmienky pre zamestnancov. Ignorancia argumentov pedagogickej praxe viedla podľa zväzu k nespokojnosti, ktorá by mohla prejsť do štrajkov, ako to bolo v roku 2012. Školskí odborári žiadali úpravu základnej stupnice platových taríf tak, aby začínala minimálnou mzdou, valorizáciu minimálne na úrovni inflácie a zlepšenie sociálneho postavenia zamestnancov školstva. Nesúhlasili s pripravenou

2021





venou reformou školstva už pri predložení novely školského zákona do medzi-rezortného pripomienkového konania.

"Argumenty z praxe boj prehrali a na Slovensku sa novelou školského zákona zrušilo vyučovanie na jednotlivé ročníky v základnej škole a podľa vyučovacích predmetov," vyhlásil Pavel Ondek, predseda Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku (OZPŠaV). Nepáčilo sa im, že novelu školského zákona už odobrili poslanci parlamentu SR. „Robiť reformu v rezorte, v ktorom sa nezvyšujú finančné prostriedky na ohodnotenie zamestnancov, nezohľadňuje sa miera inflácie, považujeme minimálne za neetické," uviedol Pavel Ondek. „Zároveň uvádzame na pravú mieru, že vianočná odmena 100 Eur bude vyplatená zamestnancom na základe kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa pre rok 2021," doplnil vo vystúpení pred protestujúcimi predseda OZPŠaV.

Na svoju obranu argumentovalo Ministerstvo školstva SR a zdôraznilo, že požiadavka zmeny obsahu vzdelávania prišla priamo zo škôl, pričom nový obsah vzdelávania tvorilo približne 300 učiteľov, odborníkov z praxe aj akademikov. Reforma obsahu vzdelávania mala podľa rezortu školstva priniesť menej encyklopedického memorovania, dôraz na praktické využitie poznatkov, bádanie a získavanie informácií. Jedným z jej cieľov bolo do škôl dostať aj moderné a inovatívne metódy výučby. Šéf rezortu Branislav Gröhling vyhlásil, že pre rezort je zvyšovanie plátov v rámci rozpočtu prioritou, pričom avizoval, že sa v tejto záležitosti plánuje stretnúť s ministrom financií Igorom Matovičom aj s predsedom vlády SR Eduardom Hegerom.

7.4 Stredné školy

Zriaďovateľom stredných škôl v meste Šaľa (SŠ) bol Nitriansky samosprávny kraj (NSK).

- Gymnázium Juraja Fándlyho, Šaľa

Gymnázium Juraja Fándlyho v Šali bolo zriadené 1. júla 2002 a sídli v historickej budove na Školskej ulici.

Štúdium na škole prebiehalo ako štvorročné, ale zároveň to bolo aj gymnázium s osemročným štúdiom. Cieľom a poslaním šalianskeho gymnázia bol aj naďalej





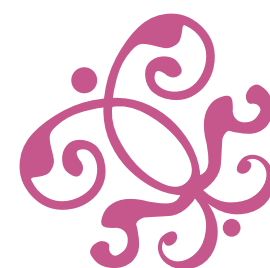
jeho rozvoja postupný prechod od tradičnej školy na modernú s novými metódami a formami práce. Najmä, aby bola príťažlivá pre deti a aj ich rodičov. Náročné obdobie počas dištančného vzdelávania škola zvládla využívaním online výuky cez MS Teams a EduPage. Jej koncepcia mala za cieľ pripraviť žiakov na cudzie jazyky (rozvíjať komunikačné schopnosti žiakov podporovaním praxe pomocou pobytov v zahraničí a pomocou výmenných pobytov), finančnú a prírodovednú gramotnosť, športovo-vedomostnú súťaž GYMNAZIÁDA a mnoho ďalších.

Aktivity školy, realizované pre žiakov v ich voľnom čase v školskom roku 2021/2022, spočívali v rôznych záujmových krúžkoch. Patrili k nim:

- krúžok šikovných rúk
- Skills trainer
- pohybové hry - mix volejbal
- krúžok ľudských práv
- chemický krúžok
- dejepisný krúžok
- biologický krúžok
- Čítankomil
- krúžok fyziky
- matematický krúžok
- krúžok programovania

Aj keď niektoré naplánované aktivity boli zrušené pre pandémiu COVID-19, škola vyvíjala množstvo aktivít. Pripravili ich k Európskemu týždňu športu, Európskemu dňu jazykov, Svetovému dňu duševného zdravia, Svetovému dňu výživy, Medzinárodnému dňu školských knižníc, Európskemu týždňu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, Európskemu týždňu boja proti drogám, Svetovému dňu prevencie HIV/AIDS, Svetovému dňu zdravia, Dňu Zeme, Svetovému dňu mlieka, Svetovému dňu nefajčenia, Svetovému dňu darcov krvi, Týždňu boja proti stresu, MD študentstva či prezentácie školskej kapely a školského rádia.

Na štvorročné gymnázium do 1. ročníka bolo prijatých 34 žiakov, pričom prihlásených bolo 75 a tých, ktorí úspešne vykonali prijímaciu skúšku, bolo 74. Na gymnázium s osemročným štúdiom bolo prijatých a zapísaných do 1. ročníka 17 žiakov. Prihlásených bolo 20.





Spolu ukončilo štúdium maturitnou skúškou 49 absolventov, z ktorých 3 neboli prijatí na vysoké školy na Slovensku, na štúdium v zahraničí sa nedostal 1 študent. Úspešnosť prijatia bola úctyhodných 91,83 %. Mnohí absolventi boli aj v súčasnosti prijatí nielen na slovenské vysoké školy, ale aj v zahraničí. Napríklad to bola Karlova univerzita v Prahe (1), České vysoké učení technické v Prahe (1), Vysoké učení technické v Brne (5), Masarykova univerzita v Brne (3), Carlow Írsko (1), Lund university, Lund Švédsko (1).

- Spojená škola, Nivy 2, Šaľa

Spojená škola sídli na pozemku, ktorého vlastníkom je NSK. Budova sa nachádza v uzavretom priestore so školským areálom a príslušenstvom, pozostáva z piatich prepojených častí, v ktorých sa zabezpečuje vyučovací proces, praktické vyučovanie a patrí k nej aj vonkajší športový areál, chránený elektronickým kamerovým zabezpečovacím systémom.

Škola ponúka teoretické vyučovanie (3-podlažná budova) a praktické vyučovanie (3-podlažná budova). Na zabezpečenie teoretického a praktického vyučovania v roku 2021 slúžilo 47 tried a odborných učební. Praktické vyučovanie prebiehalo v dielnach, zriadených k výučbe strojárstva, elektrotechniky, zvarovania. Súčasťou školy bola školská kuchyňa s jedálňou (1 podlažná budova), v ktorej bolo zabezpečené stravovanie žiakov a zamestnancov školy s kapacitou 160 stravníkov. Ubytovacia časť sa nachádzala v samostatnej (10-podlažná) budove. Voľné priestory boli ponúkané k prenájmu opakovane, ale pre zlý, nevyhovujúci stav neprejavoval o ne záujem žiadny nájomca. Prevádzka tejto časti budovy bola veľmi náročná, preto na základe podnetu členov Rady školy pri Spojenej škole požiadali o vyňatie trvalo prebytočného nehnuteľného majetku zo správy školy, a to ešte v roku 2020.

V škole sa nachádzala športová hala a príslušenstvo (1-podlažná budova), k dispozícii mala veľký vnútorný športový komplex, ktorý pozostával zo športovej haly a hľadiska, bazéna so saunou a posilňovňou (toho času bol odstavený a nepoužíval sa pre nevyhovujúci technický stav a veľmi vysoké investičné náklady na jeho rekonštrukciu). Vonkajší športový komplex pozostával z futbalového ihriska, viacúčelového otvoreného ihriska, atletickej dráhy a tenisového ihriska. Športový komplex využívali v čase vyučovania žiaci školy. Budova, v ktorej sídlilo SOUCH, v súčasnosti Spojená škola, Nivy 2, Šaľa,





bola daná do užívania v r. 1976. Postupne sa zrealizovali opravy striech nad praktickým a teoretickým vyučovaním a jedálňou školy, opravy sociálnych zariadení, rekonštrukcia osvetlenia v športovej hale a podlahy, oprava osvetlenia v teoretickej časti a prvá časť v praktickej časti školy. Stav budovy zodpovedal času využívania. Budova školy bola veľmi energeticky náročná, čo znamenalo veľmi vysoké náklady na energie. V r. 2021 sa zrealizovala výmena radiátorov s termostatickými ventilmi v sume 170 549,76 Eur.

Škola bola vybavená na vyučovanie modernými interaktívnymi pomôckami, učebnými pomôckami, prístrojovou technikou pre prax, získaných hlavne z dvoch veľkých realizovaných projektov v predchádzajúcich rokoch (z EÚ prostriedkov) a viacerých menších podprojektov, do ktorých sa škola každoročne zapája. Zároveň pomoc každoročne poskytuje Duslo, a.s.

Spojená škola, Nivy 2, Šaľa v roku 2021 mala 3 organizačné zložky (O.Z.):
O.Z. Stredná priemyselná škola elektrotechnická

O.Z. Obchodná akadémia

O.Z. Stredná odborná škola technická

V školskom roku 2021/2022 bolo do 1. ročníka prihlásených 144 žiakov, z ktorých prijímacie skúšky vykonalo 108 uchádzačov o štúdium. V prijímacom konaní uspelo 106 z nich, ale prijatých do všetkých O.Z. bolo 91. K začiatku školského roka k 1. septembru nastúpilo do 1. ročníka iba 76 študentov.

V tomto školskom roku ukončili 4. ročník všetci žiaci. Jednotlivé výsledky žiakov v externom testovaní korešpondovali s výsledkami žiakov počas štúdia. Spolupráca s podnikmi, v ktorých žiaci vykonávali odbornú prax, bola veľmi dobrá a zabezpečovala prepojenie teoretického a praktického vyučovania. Firmy sa žiakom venovali v takom rozsahu, ako bolo žiadúce. Málo využitý potenciál bol v samotných žiakoch, často pre nízky záujem o osvojovanie si pracovných návykov.

- Stredná odborná škola chovu koní a služieb, Šaľa

Škola so zameraním na štúdium toho najušľachtilejšieho zvierata, ktorým bezpochyby je krásny a majestátny kôň, mala v Šali dlhoročnú tradíciu. Od svojho založenia, ktoré siahalo až do roku 1904, učili v škole mladých roľníkov novým metódam poľnohospodárskej výroby, novej technike obrábania pôdy. Oboznamovali sa s novou mechanizáciou, učili sa vyrábať domáce





náradie z dreva, pliesť košíky, očkovať stromy, štepiť vinič, ale aj sledovať rentabilitu v živočíšnej výrobe. Stredná odborná škola zabezpečovala v odbore chovateľ, so zameraním na chov koní a jazdectvo, výučbu od polovice 70. rokov minulého storočia. Utedajšie učilište si postupne vybudovalo dve otvorené jazdiarne, tréningovú priestorovú dráhu pre dostihové kone a aj krytú halu. Žiaci školy svoje jazdecké umenie dodnes úspešne prezentujú doma i v zahraničí. Svetovú úroveň si držia voltážni reprezentanti a za nimi nezaostávajú ani parkúrovi a dostihoví jazdci na koňoch vlastného chovu.

Sídlo, dnes už Strednej odbornej školy chovu koní a služieb, sa nachádza na Štúrovej ulici v Šali. Pre školský rok 2018/2019 bol názov školy obohatený o prívlastok „Stredná odborná škola chovu koní a služieb - Lótenyésztesi és Szolgáltatási Szakközépiskola“.

Nové metódy a formy vzdelávania odborníkov v chove koní a jazdectve - chovateľ a agropodnikateľ, resp. v remeslách a službách, v súčasnej dobe zabezpečovalo 36 zamestnancov školy, z toho sa na výchovno-vzdelávacom procese podieľalo 20 odborných pedagogických zamestnancov.

Škola ponúkala svojim študentom 2 študijné odbory:

- agropodnikanie - chov koní a jazdectvo (okrem denného aj nadstavbové štúdium – externou formou)
- podnikanie v remeslách a službách (taktiež nadstavbové štúdium – externou formou)

Pre učebné odbory svojim záujemcom ponúkala študovať:

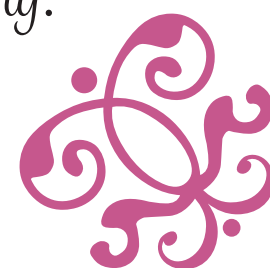
- čašník/servírka
- kuchár
- kaderník
- chovateľ – chov koní a jazdectvo
- poľnohospodárska výroba

V školskom roku 2020/2021 na škole začalo študovať 170 žiakov v 10 triedach. Štúdium v jednotlivých študijných odboroch v roku 2021 absolvovali nasledovné počty žiakov :

- | | |
|--|----|
| - agropodnikanie – chov koní a jazdectvo | 63 |
| - podnikanie v remeslách a službách | 25 |

Spolu v jednotlivých študijných odboroch študovalo 88 žiakov.

Počet žiakov podľa druhov v jednotlivých učebných odboroch bol nasledovný:

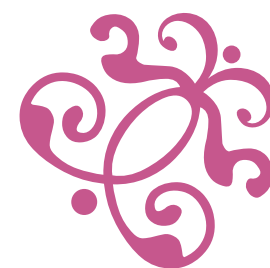


- kuchár	30
- čašník, servírka	6
- kaderník	21
- chovateľ – chov koní a jazdectvo	19
- poľnohospodárska výroba	6

Spolu v jednotlivých učebných odboroch študovalo 82 žiakov. Žiaci v učebných odboroch dosahovali na teoretickom vyučovaní priemerné študijné výsledky, adekvátne ich prospechu, s ktorým prichádzali zo ZŠ. Lepší prospech dosahovali z odborného výcviku, kde sa prejavila ich manuálna zručnosť a záujem o zvolený odbor. Aj napriek tomu, že do učebných odborov sa hlásili prevažne žiaci so slabým prospechom, snahou učiteľov bolo vzbudiť u nich záujem o zvolený učebný odbor, vypestovať u nich určitú hrdosť na povolanie, ktoré si zvolili a aj pracovné návyky, ktoré budú potrebovať v praktickom živote. Aj pre túto strednú odbornú školu bol školský rok 2020/2021 veľmi náročný. Od 12. 10. 2020 do 03. 5. 2021 sa vyučovací proces a školský vzdelávací program realizoval formou dištančného vzdelávania so spätnou väzbou. Z dôvodu mimoriadnej situácie v SR spôsobenej pandémiou ochorenia COVID-19 dňa 11. 10. 2020 MŠVVaŠ SR vydalo usmernenie o prerušení vyučovania v uvedenom termíne. Dištančné vzdelávanie sa od 12. 10. 2020 realizovalo podľa viacerých usmernení a odporúčaní MŠVVaŠ SR a uskutočňovalo sa pomocou moderných komunikačných technológií, a to:

- technológiou Microsoft Teams a Office 365 – prístupom do služby Teams
- pomocou webovej stránky MŠVVaŠ SR www.ucimenadialku.sk pomocou internetu
- pomocou informačného systému školy Edupage
- vzájomnou komunikáciou elektronickou poštou – emailovými adresami
- komunikáciou cez sociálne siete a vytvorením študentských skupín podľa predmetov, odborov, ročníkov, tried.

Učitelia dodržiavali zásady práce so žiakmi so ŠVVV. Vo výučbe odborných predmetov sa využívali viaceré metódy, formy, prostriedky a spôsoby dištančného vzdelávania, využívali sa viaceré moderné komunikačné technológie a pravidelná ústna a písomná komunikácia.



8. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

V oblasti sociálnych služieb bolo snahou mesta vytvoriť kvalitný systém starostlivosti, ktorým sa snažilo zabezpečiť dobré podmienky pre spokojný život všetkých skupín obyvateľov.

8.1 Zariadenia sociálnej starostlivosti v Šali

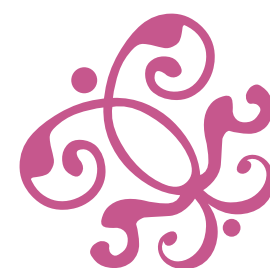
V okrese Šaľa, a teda ani v meste Šaľa, sa nenachádzali žiadne zariadenia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK. Mesto Šaľa zriadilo pre plnenie potrieb občanov mesta v sociálnej oblasti jednu príspevkovú a jednu rozpočtovú organizáciu.

- Organizácia sociálnej starostlivosti mesta Šaľa (OSS)

Organizácia pôsobila od roku 1991. Každodenne plnila svoje základné poslanie, ktorým prostredníctvom účelových zariadení bolo poskytovať sociálne služby obyvateľom mesta v oblasti pomoci rodinám s deťmi, zdravotne ťažko postihnutým a seniorom, občanom, ktorí potrebovali osobitnú pomoc, ale i spoločensky neprispôsobivým. Svoju činnosť vykonávala v objektoch vo vlastníctve mesta Šaľa, odovzdaných do správy OSS alebo na základe zmluvy o výpožičke. OSS prešla od svojho vzniku výraznými zmenami, ovplyvnenými transformáciou sociálnej sféry spoločnosti, legislatívnymi procesmi, ale najmä snahou vybudovať v meste takú sieť sociálnych služieb, ktorá dokáže uspokojiť čo najširšiu potrebu jeho obyvateľov.

Mesto zabezpečovalo prostredníctvom OSS viaceré druhy sociálnych služieb v jej účelových zariadeniach :

- Detské jasle na Okružnej ulici v Šali
- Denné centrum č 1 na Hornej ulici
- Denné centrum č.2 na Kráľovskej ulici
- v mestskej časti Veča Denné centrum č.3 na Narcisovej ulici
- Denné centrum zdravotne postihnutých občanov na Krížnej ulici
- Domov sociálnych služieb
- Dom s opatrovateľskou službou – DoS Šaľa na Ul. V. Šrobára
- DoS Šaľa - Veča na Narcisovej ulici





- Nízkoprahové denné centrum, nocľaháreň a útulok na Partizánskej ulici
- Stredisko osobnej hygieny pôsobilo ambulantne na určitý čas
- Zariadenie pre seniorov na Nešporovej ulici

Zariadenie pre seniorov sa stalo domovom pre 20 seniorov. O jeho služby mohli požiadať občania mesta, ktorí boli z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu odkázaní na pomoc inej fyzickej osoby. išlo o zariadenie, ktoré verejnosť poznala pod názvom domov dôchodcov „Nádej“.

- Domov dôchodcov Šaľa, na Nešporovej ulici

Od roku 2016 bola spustená prevádzka novovybudovaného Domova dôchodcov Šaľa s kapacitou 80 klientov. Bol rozpočtovou organizáciou v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Šaľa, ktorá bola zriadená za účelom poskytovania sociálnych služieb pre občanov mesta Šaľa, ako aj pre občanov iných miest a obcí. Poskytovalo sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku na vysokej úrovni opatrovateľskej a sociálnej starostlivosti. Hlavným cieľom bola spokojnosť a pohodlie klienta. Celková kapacita zariadenia predstavovala 75 miest v Zariadení pre seniorov (ZPS) a 5 miest v Zariadení opatrovateľskej služby (ZoS).

- Chránená dielňa

Mesto Šaľa s podporou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Nových Zámkoch zriadilo tzv. chránenú dielňu, ktorá napomáhala pri prevádzkovaní kamerového monitorovacieho systému. Na bezpečnosť obyvateľov dohliadali zdravotne postihnutí obyvatelia, ktorí v nej pracovali. Chránená dielňa bola zriadená v priestoroch MsP a mala 8 zamestnancov. Mali na starosti obsluhu operačného strediska, obsluhu kamerového systému, stredisko telefónnej ústredne a poplachov. Celkové zriadenie chránenej dielne bolo vynikajúcou možnosťou integrácie občanov so zdravotným postihnutím do činností verejnej správy v prospech občanov mesta a bolo prínosom v činnosti MsP.

Mimovládne organizácie, pôsobiace v našom meste, ktoré formou rozličných činností, najmä poskytovaním rôznych služieb, realizovali plnenie úloh,





spojených so zabezpečovaním sociálnych služieb v meste (napr. charita) a boli tiež významnou časťou tohto verejného sektora.

8.2 Zdravotnícke zariadenia v Šali

V minulosti nemocnica s poliklinikou Šaľa, ktorá bola daná do prevádzky 27.10.1967, plnila významné miesto v oblasti zdravotnej starostlivosti v meste a slúžila nielen jeho obyvateľom, ale i ľuďom z celého okresu. Z hľadiska poskytovania ústavnej zdravotnej starostlivosti bola v rámci NSK zrušená (od 1. septembra 2010). V budove nemocnice sa aj v súčasnosti poskytovala zdravotná starostlivosť, ale už len ambulantnou formou. V prípade potreby boli občania Šale hospitalizovaní v nemocnici v Galante, vo Fakultnej nemocnici Nitra a Fakultnej nemocnici s poliklinikou Nové Zámky. S dôrazom na uvedené a flexibilitu riešenia krízových situácií vo vzťahu k možným ohrozeniam a zdravotným rizikám, ktoré vyplývajú z lokalizácie chemického priemyslu - Duslo a. s. Šaľa, bolo nevyhnutné, aby bolo v meste Šaľa opätovne zriadené zdravotnícke zariadenie – poliklinika s ambulanciami vo vybraných špecializačných odboroch. Plne nevyužitý areál bývalej nemocnice, ktorý je majetkom NSK, síce dostal v roku 2013 investíciu na jej čiastočnú opravu, no po jej zatvorení sa z danej budovy vytratilo množstvo ambulancií, pretože uprednostnili kvalitnejšie priestory niekde inde v meste. Situáciu značne začala meniť rozsiahla rekonštrukcia budovy bývalej nemocnice. Týkala sa najmä tej časti, ktorá aj v minulosti slúžila ako poliklinika. Budova samotnej bývalej nemocnice bola stále z väčšej časti prázdna. Ľudia zo Šale tak v prípade potreby vyhľadávali lekársku pomoc i naďalej v rôznych odborných strediskách, roztrúsených po meste i mimo neho.

Pre potreby obyvateľov mesta Šaľa boli v roku 2021 k dispozícii tieto zdravotnícke zariadenia: jedno súkromné dialyzačné stredisko, sieť 12 neštátnych lekární, všeobecné a odborné ambulancie, laboratória zubných techník, Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti ADOS. Všeobecné aj odborné ambulancie, ako aj zdravotnícke pracoviská sa nachádzali v rôznych častiach mesta. Koncentrované boli hlavne: v budove polikliniky, Modrej lekárne (cca 100 m od budovy býv. nemocnice), v medicínskom centre SOVANIS (cca 300 m od budovy býv. nemocnice), v MEDI PARK-u (budova z časti areálu bývalej





nemocnice bola odkúpená), v zdravotníckych ambulanciách v Šali – Veči (v dvoch budovách cca 50 m od seba, čo je 2 km od bývalej nemocnice), v Centre zdravotnej starostlivosti Duslo a. s. Šaľa (vzdialené 9 km) a na ďalších 11 miestach v meste.

Obyvateľom okresu Šaľa (cca 54 tis.) tak aj naďalej neostávala iná možnosť, len sa zorientovať v spleti rôznych polyfunkčných objektov, kde si lekári prenajali priestory a odtiaľ ich posielali, bez ohľadu na vážnosť ich zdravotného stavu, na iné pracoviská kvôli ďalším špecializovaným a doplnkovým zdravotným úkonom.

Zatvorením nemocnice v Šali došlo k odchodu kvalifikovaného zdravotníckeho personálu do iných regiónov, vo vynikajúcej lokalite v centre mesta bola ďalej nevyužívaná rozsiahla budova voľakedajšej šalianskej nemocnice.

V meste sa nachádzalo aj pracovisko rýchlej zdravotníckej pomoci, ktoré od roku 1997 slúžilo na poskytovanie neodkladnej lekárskej prvej pomoci pre obyvateľov.

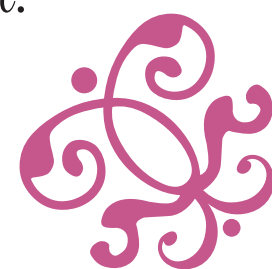
8.3 Pandémia COVID-19

Začiatok roku 2021 sa niesol v znamení antigénového testovania. To sa nevyhlo ani nášmu mestu. Koncom januára bolo v Šali otvorených 10 odberných miest a vo Veči 6. Za tri dni vtedy otestovali 7 824 ľudí a mnoho z nich uvidelo pozitívny výsledok.

Rok 2021 optimisti považovali za pozitívnu vyhlíadku, no pramálo sme tušili, že po prvej vlne príde ďalšie dve. Výsledkom teda bolo, že aj uplynulých 12 mesiacov sa nieslo v znamení obmedzení, ekonomických škôd a bohužiaľ, aj smrti. Napriek pandémie však netreba hádzať všetko do jedného vreca, pretože aj v covidovom období sa sem-tam objavil záblesk niečoho pozitívneho. Akokoľvek bola zlá táto pandémia, predsa len trochu vďaka zákazom vychádzania, práci z domu a iným reštrikciám, pomohla doslova prečistiť vzduch. Ocenili to aj zvieratá, pre ktoré človek bol často najväčším nepriateľom. V meste pribudli mobilné odberné miesta na testovanie antigénovými testami i očkovačie centrá.

V CVC v Šali bolo v apríli otvorené veľkokapacitné očkovačie centrum.

2021



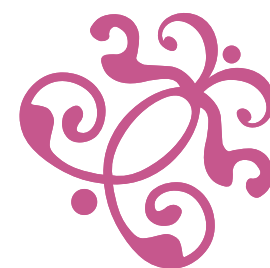


Jeho otvorenia sa zúčastnil aj predseda NSK Milan Belica, štátny tajomník MZ SR Kamil Száz, riaditeľ Nemocnice AGEL Komárno Miroslav Jaška, primátor Šale Jozef Belický a ďalší hostia. Očkovalo sa počas víkendov. V centre pracovalo 5 očkovacích tímov, použila sa vakcína MODERNA a bolo možné ich podať až 650. Funkčné bolo aj očkovacie centrum v Poliklinike NSK. Od konca septembra sa každú sobotu dalo zaočkovať aj v Kultúrnom dome vo Veči. Očkovanie zabezpečoval mobilný očkovací tím spoločnosti MIHOP s.r.o. vakcínou Pfizer/BioNTech. Vďaka mobilnej očkovacej jednotke nemuseli naši obyvatelia cestovať za vakcínou, dostali ju priamo v našom meste. Záujem o očkovanie proti ochoreniu COVID-19 v Šali neklesal, práve naopak, záujemcov pribúdalo, zaočkovanosť ľudí nad 50 rokov bola ku koncu roka v šalianskom okrese na úrovni vyše 69%. Možno aj to bolo dôvodom, že Šala patrila (s Komáromom, Galantou a Bratislavou) k posledným okresom, ktoré podľa covid automatu zostali v oranžovej farbe. Počas vianočných prázdnin bolo očkovanie proti koronavírusu dostupné iba v Kultúrnom dome v mestskej časti Veča.

Už nezmeníme to, čo sa stalo, ovplyvniť môžeme len to, čo je teraz. A dúfajme, že blížiaci sa rok 2022 bude aj napriek všetkým mutáciám a variantom koronavírusu skutočne lepší – najmä vďaka dostupným vakcínam, moderným technológiám, spolupatričnosti a po novom aj liekom na zákernej COVID-19.

2021





9 Kultúra a umenie

Mesto systematicky pristupovalo k rozvoju kultúrnych tradícií, k zachovaniu historických a kultúrnych pamiatok a k vytvoreniu vhodných podmienok pre zdravý životný štýl.

- Mestské kultúrne stredisko (MsKS)

Mestské kultúrne stredisko v rámci svojich prevádzok Domu kultúry v Šali (divadelná, estrádna, bábková sála), Spoločenského domu vo Veči, KS Večierka, miestneho kina a amfiteátra zastrešovalo rozvoj miestnej kultúry, uchovávanie a sprístupnenie kultúrneho dedičstva. MsKS zabezpečovalo celoročnú ponuku kultúrnych podujatí koncertov, výstav, slávností vrátane tvorivých dielní pre všetky vekové kategórie obyvateľov. Pracovalo aj na obnove tradície šalianskeho folklóru.

Folklórny súbor ŠALAN a detský FS Šaľanček aj v roku 2021 pozývali na svoje vystúpenia všetkých milovníkov ľudovej kultúry a našich zvykov. Ich podujatia sa uskutočňovali až v druhej polovici roka, najmä pred MsÚ a na pešej zóne. Dialo sa to samozrejme pri dodržaní hygienických opatrení ÚVZ SR z dôvodu ohrozenia verejného zdravia.

Dom kultúry a spoločenský dom potrebovali rekonštrukciu budov aj modernizáciu zariadenia. Mestská časť Veča sa tekejto rekonštrukcie už dočkala, a tak prišiel rad aj na najväčší šaliansky kultúrny stánok - na Kultúrny dom v Šali. Od roku 2012 bolo kino v ňom vybavené modernou technológiou, digitalizáciou ale bola potrebná celková rekonštrukcia budovy, ktorá vyvrcholila v roku 2021.

Keďže interiérové priestory kultúry boli dlhodobo zatvorené, ľuďom už chýbal „kúsok kultúry“. Veľmi vhod prišlo letné premietanie filmov na amfiteátri. Konalo sa v júli v tradičnom čase od 21,30 hodiny a v auguste od 21,00 hodiny. Napriek potrebnému dodržiavaniu určitých hygienických opatrení bol záujem oň veľký.

V letnom období sa využívala na kultúrne podujatia aj centrálna mestská zóna a konečne našlo svoj potenciál vo väčšom využívaní aj nádvorie kaštieľa napriek tomu, že nie je majetkom mesta. Samotné Kultúrne leto 2021 v ňom otvorila Dorota Nvotová s kapelou. Prišla aj slovenská speváčka





Barbora Weis, ktorej hlas mnohí prirovnávali k Amy Winehouse. Kubánske rytmy zahrala a zaspievala skupina Azucar Cubana a pre nadšencov divadelnej scény zavítalo Celkom malé divadlo z Levíc. Všetky vystúpenia mali dobrovoľné vstupné.

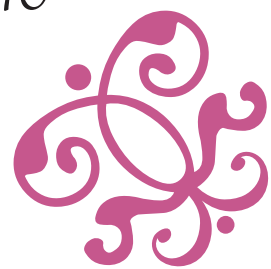
Pravidelne konané Šalianske slávnosti spojené s jarmokom, Večianske slávnosti, Zlatá priadka - celoslovenská prehliadka divadelných súborov, celonárodné kolo v prednese slovenských povestí - Šalianský Matko J. C. Hronského, najstaršia súťaž v oblasti detskej dramatickej tvorivosti na Slovensku - Zlatá priadka, tanečná súťaž TK Jumping, Deň židovskej kultúry, rôzne koncerty, vianočné trhy a mnoho iných ďalších známych podujatí, ktoré obohacovali kultúrny život v meste, sa v tomto roku pre covidovú pandémiu nemohli uskutočniť.

Obdobne na tom boli aj rôzne súbory či zoskupenia ako Divadlo ŠOK, Divadlo ASI, Materinky, Caecilia Chorus, Materské centrum Mamy mamám, ZUŠ, CVC, Srdiečko n.o., Fotoklub Šaľa, Colours, o.z. Šaľa, ktoré svojou činnosťou prispievali ku kultúre v našom meste. V rámci kultúrno-historickej ponuky treba spomenúť výstavy v súkromnej galérii FOCESA.

V Šali boli lokalizované viaceré kultúrno-historické pamiatky, ktoré mohli byť navštevované i účastníkmi cestovného ruchu a mali význam pri realizácii tzv. poznávacieho turizmu. išlo najmä o renesančný kaštieľ, pôvodne vodný hrad, ďalej rímsko-katolícke kostoly v Šali aj vo Veči, dom ľudového bývania s ojedinelou architektúrou, Súsošie svätej Trojice na Námestí svätej Trojice, ktoré tvorí dominantu centra mesta, Socha svätého Juraja atď.

Mesto Šaľa sa prezentovalo aj najprestížnejšou slovenskou literárnou súťažou poviedok fantastických žánrov *Martinus Cena Fantázie*. Vyhlasovaná bola každoročne a slávila už svoj 19. ročník. Fantázia 2021 ponúkla zborník 25 najlepších poviedok najprestížnejšej literárnej súťaže na Slovensku, poviedky už známych slovenských autorov fantastiky, ale tiež absolútnych nováčikov v žánri, čakajúcich na svoju kariéru.

Výber poviedok sci-fi, fantasy a horor vyhlasovalo miestne OZ Fantázia a naše mesto sa zviditeľnilo po viacerých stránkach v tejto prestížnej slovenskej literárnej súťaži. Jej organizátorom bol a stále známy Šalan, šéfredaktor Slova Šalanov, novinár Ivan Alákša. Logo súťaže, ktoré je zhodné so soškou pre víťaza, vytvoril šalianský umelecký sochár Andrej Csillag. V roku 2010





sa autorom obálky stal ďalší významný šalienský umelec, ilustrátor Miroslav Regitko.

Prvým víťazom súťaže Martinus Cena Fantázie sa v roku 2003 stal, dnes už bestsellerový autor fantastiky a detektívok, Juraj Červenák. Šala bola viackrát úspešná aj v tvorbe poviedok. V meste dnes žije výherkyňa najlepšej sci-fi poviedky z roku 2012 Ružena Srnková, v roku 2014 si cenu za najlepšiu fantasy poviedku odniesla Lucia Lenická. Okrem toho medzi výber najlepších autorov patrili autori zo Šale a okolia - Vanesa Jóriová, Lucia Zimanová, Marian Kubicko a v minulom roku Barbora Zmušková.

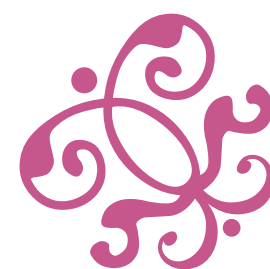
Aktivity jednotlivých subjektov boli dôkazom, že ich činnosť a spolupráca s mestom Šala prinášala a ponúkala bohaté kultúrne vyžitie všetkým vrstvám obyvateľov a tiež širokú škálu možností kultúrneho života v meste, keď v tomto roku museli byť značne zredukované.

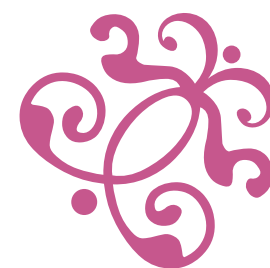
9.1 Mestská knižnica Jána Johanidesa v Šali

Knižnica v Šali bola založená v roku 1924 ako ľudová knižnica, neskôr v r. 1951 bola pretvorená a vznikla Okresná ľudová knižnica. V roku 1991 sa stala súčasťou Kultúrno-spoločenskej organizácie mesta Šala. Trvalé sídlo si po dlhšom čase našla v roku 1981 v novostavbe na Hlavnej ulici. V roku 2002 bola organizačne začlenená do MsÚ pod oddelenie školstva, sociálnych vecí a kultúry. V júni 2008 bola rozhodnutím mestských orgánov premenovaná na Mestskú knižnicu Jána Johanidesa v Šali (MsKJJ). Dňa 1. novembra 2009 z nej mesto vytvorilo mestskú rozpočtovú organizáciu. V roku 2010 budova prešla kompletnou rekonštrukciou a modernizáciou, ktorá priniesla aj nové možnosti pre hendikepovaných užívateľov, a to výťah a PC so softvérom pre nevidiacich.

Knižnica každoročne udeľuje Ceny Jána Johanidesa v rámci celoslovenskej súťaže za najlepšie prozaické dielo. V roku 2021 sa konal jubilejný 10. ročník *Eseje Jána Johanidesa*. Do súťaže sa zapojilo rekordne veľa súťažných prác. Každoročný stúpajúci trend sa tento rok ustálil na čísle 152, čo predstavovalo zatiaľ najvyšší počet prác. Porota v zložení Dana Podracká, Marek Vadas, Soňa Uriková a Lucia Kvasňovská rozhodla o výsledkoch ocenenia:

1. miesto: Ema Ernstová, Gymnázium Konštantínova 2, Prešov





2. miesto: Adam Martiška, SOŠ drevárska, Topoľčany

3. miesto: Emilie Schaal, Gymnázium Metodova, Bratislava

Prémiové ocenenie :

Nina Kadáková, Gymnázium Golianova, Nitra

Katarína Melcherová, ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa

Adriana Šinková, Gymnázium Jána Hollého, Trnava

Ocenenia za prvú myšlienku:

Miroslav Bogyo, SOŠ technická, Vráble

Barbora Langová, ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa

Lucia Orlovská, Gymnázium Pierra de Coubertina, Piešťany

Ocenenia za druhú myšlienku:

Ema Pisarčíková, Konzervatórium, Bratislava

Tereza Kleinová, Gymnázium Michala Miloslava Hodžu, Liptovský Mikuláš

Tereza Okálová, Gymnázium Jura Hronca, Bratislava

Ocenenia za tretiu myšlienku:

Samuel Maximilian Luby, Gymnázium Metodova 2, Bratislava

Evelyn Fazekašová, Gymnázium Golianova, Nitra

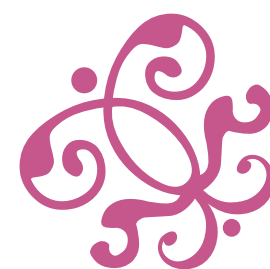
Ema Hirschnerová, Gymnázium Hubeného, Bratislava

Ocenenie za najlepšiu školu eseje:

Gymnázium Golianova Nitra s pedagogičkou Darinkou Račkovou

Aj pod toto výnimočné kultúrne podujatie sa podpísal COVID-19. Z dôvodu pandémie bolo slávnostné odovzdávanie cien zrušené. Oceneným boli získané knižné odmeny a darčeky zaslané poštou. Všetky ocenené práce boli publikované spolu s hodnoteniami porotcov na webe Literárneho informačného centra. Víťazná esej bola uverejnená v májovom čísle časopisu Knižná revue, kde boli uverejnené aj celkové výsledky súťaže.

2021





10. Šport

Aktivity v oblasti športu mali a vždy budú mať celospoločenský význam, smerujúce najmä k zdraviu a zdravému životnému štýlu obyvateľstva, ale aj zmysluplnému tráveniu voľného času. V konečnom dôsledku slúžili ako prevencia voči nepriaznivým civilizačným aspektom vývoja spoločnosti.

Mesto Šaľa vlastnilo a prevádzkovalo, resp. prenajímalo viaceré celoročne využívané zariadenia športovej infraštruktúry. Hlavným stánkom športu bola mestská športová hala (ŠH), využívaná najmä na hádzanú, ale aj iné halové športy. V susedstve športovej haly sa nachádzala kolkáreň. Medzi ďalšie mestské zariadenia patrili futbalový štadión Šaľa, futbalové ihrisko Veča, zimný štadión, v areáli ktorého sa nachádzali aj minigolfové ihriská. Zimný štadión žiaľ nemal zastrešenie, preto ho bolo možné využívať len sezónne. V areáloch základných škôl sa nachádzali telocvične a viacúčelové ihriská s umelým povrchom a tiež ihriská otvorené pre verejnosť podľa podmienok škôl. Pri ZŠ Hollého bol vybudovaný bežecký ovál – tartanová dráha a pri ZŠ J. C. Hronského multifunkčné ihrisko.

V oblasti športu mesto Šaľa poskytovalo priestor pre rôznorodé ponuky športových podujatí miestneho, regionálneho a medzinárodného významu. Určené boli pre širokú verejnosť a tradične sa uskutočňovali na rôznych športoviskách mesta. Pre rozvoj športu bol vybudovaný zimný štadión, tenisové kurty, futbalové štadióny, plaváreň (tá bola od roku 2020 nefunkčná), kolkáreň. Ak si Šalania chceli zlepšiť kondičku alebo zdravotný stav, mohli tiež využiť viacero posilovní v meste, ktoré boli vo väčšej miere navštevované mladými ľuďmi. Šport patrí medzi najdynamickejšie sa rozvíjajúce odvetvia a je jedným z nástrojov propagácie územia mesta na národnej, ale i medzinárodnej úrovni. Špeciálne v podmienkach mesta Šaľa sa už niekoľko desaťročí buduje najmä tradícia hádzanej a futbalu.

V posledných rokoch sa rozvíjal volejbal, vodné športy, založené na prítomnosti rieky Váh, ale aj športová strelba.

Agenda správy športových zariadení sa nachádzala na MsÚ, referát správy budov a zariadení na oddelení správy majetku a zariadení mesta Šaľa.

Dvoja správcovia objektov športu vykonávali úlohy spojené so správou hnutelného a nehnuteľného majetku športovísk mesta, prenájmom miestností





a hnutelného majetku, zodpovedali za inventarizáciu majetku, tiež za technický stav priestorov budov a ich zariadení v majetku mesta, vypracovávali nájomné zmluvy na priestory, budovy a zariadenia športovísk.

Výnimočným prokom športovej infraštruktúry v meste bol 50 m plavecký bazén pri Duslo a.s., ktorý prevádzkovalo združenie Aquasport. Krytá plaváreň mala kapacitu 210 návštevníkov, v bazéne bolo 8 plaveckých dráh s hĺbkou vody 1,8 m a teplotou bazénovej vody 26 - 27°C. Bazén pre deti - neplavcov mal hĺbku 75cm. Prislúchali k nemu obslužné priestory - pohodlné šatne, sprchy, toalety a osušovne. Realizovali sa v ňom plavecké výcviky pre kolektívy, ale i jednotlivcov, taktiež i skupinové programy (žiaci základných škôl a deti materských škôl). Súčasťou činnosti boli individuálne programy pre deti a dospelých. Výučbu viedli kvalifikovaní inštruktori plávania. Doplnujúcimi službami v areáli boli fitness centrum, masážny salón, predajňa športových potrieb a doplnkovej výživy, pedikúra, občerstvenie v útulne zariadenom dennom bufete s vyhliadkou na bazén. Ako jedna z mála v krajine splňala olympijské kritériá.

Plaváreň v Šali, ako ju všetci nazývali, bola už od apríla 2019 uzavretá pre zlý technický stav strechy. Práve v tomto roku na svojom zasadnutí rozhodovali poslanci o tom, že možno svitne nádej na jej znovuvytvorenie. Koncom roka 2021 budovu prevzalo mesto, hoci prevádzkovateľom krytej plavárne bolo združenie Aquasport a vlastníkom spoločnosť Duslo a.s., ktorá ju zdedila po národnom podniku Duslo. (Bazén kedysi plnil funkciu rezervnej nádrže pre chemický závod v prípade požiaru, vzhľadom na zmenu výrobných technológií už v súčasnosti tento účel nespĺňala). Chemička už predtým avizovala nezáujem prevádzkovať plaváreň či investovať do jej opravy. Samospráva ponúkla odkúpenie budovy. Podľa znaleckého posudku mala budova, technológia a príslušný pozemok hodnotu viac ako 2,9 milióna Eur. Duslo, a.s. ponúklo plaváreň mestu za výrazne nižšiu cenu, a to 500-tisíc Eur. Po viacerých rokovaniach mesto získalo na jej opravu podporu štátu, ktorý potvrdil, že poskytne finančné prostriedky na opravu, ktorú šalianska plaváreň potrebovala. „Sme pripravení podpísať zmluvu o budúcej zmluve pre prípadný prevod tak, aby sme štátu mohli predložiť skutočnosť, že ak budeme mať finančné prostriedky na opravu plavárne, tak tento majetok má zmysel kúpiť,“ uviedol primátor Šale Jozef Belický, ktorý verí, že na podmienkach





predaja sa so spoločnosťou Duslo, a.s. bude dať určite rozumne dohodnúť, keďže prístup chemickej spoločnosti bol mimoriadne ústretový.

Športový život mesta sa realizoval aj v ďalších zaujímavých športoch, najmä v ľahkej atletike, plávaní, šachu, karate, kanoistike, tenise, turistike, stolnom tenise, potápaní, petangu, jazdectve, športovom rybárstve, bojových umeniach, plážovom volejbale, skautingu či v kulturistike.

V nevyužívaných a schátralých priestoroch bývalého kúpaliska sa radnica už viac rokov snažila o vybudovanie nového kúpaliska a jeho spojenie, s ostatnými športoviskami i s následným dobudovaním ubytovacích kapacít. Mohol by vzniknúť viacúčelový športovo-rekreačný areál, ktorý by mohol slúžiť aj rozvoju cestovného ruchu. Zatiaľ však bezúspešne.

10.1 Futbal

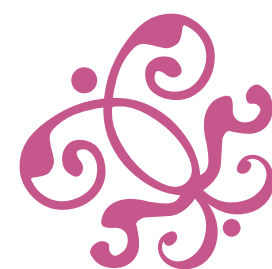
V Šali sa nachádzali rôzne športové kluby, ktoré reprezentovali mesto na rôznych národných a medzinárodných súťažiach, zviditeľňovali ho a snažili sa vychovávať a podporovať mladých športovcov, reprezentantov či organizovať rôzne súťaže. Prioritne k nim patrili futbalisti.

- Futbalový klub (FK) Slovan Duslo Šaľa

Vznikol v roku 1921 a venoval sa výslovne seniorskému a juniorskému futbalu. Hrali 3. ligu západ. Počas pôsobenia v 2. lige bol veľký záujem o hráčov klubu zo Šale z iných klubov. Tých najlepších si vybrali napr. ligové mužstvá Trnava, Slovan, Sered', zo zahraničia Taliansko (Špalek, Iván), Česko (Szabo, Rehák) atď.

- Futbalový klub (FK) Veča

V roku 1930 bolo založené prvé oficiálne mužstvo Veča. V roku 2021 jeho členskú základňu tvorilo približne 120 členov. Na čele klubu stál 7-9 členný výbor. FK Veča bol čisto amatérsky klub, hráči boli zaregistrovaní na STZ avšak bez mzdy. Mužstvo seniorov každý rok bojovalo o najvyššie priečky v súťaži - VII. liga skupina Šaľa - Galanta. V minulej sezóne skončilo na druhom mieste, predtým rok na treťom mieste. Mužstvo žiakov hralo v IV. lige U15, skupina A.





10.2 Hádzaná

K najpopulárnejším a obyvateľstvom najnavštevovanejším športom v Šali bola stále hádzaná. Predovšetkým najmä hádzaná žien. Športová hala bola postavená pri letnom kúpalisku, ktoré bolo pred rokmi zatvorené z dôvodu vysokých prevádzkových nákladov. V posledných rokoch sa tam sústreďovali skauti, ale do budúcnosti mesto plánovalo v týchto priestoroch vybudovať veľký športový komplex.

- Hádzanársky klub (HK) Slovan Duslo Šaľa

Klub HK Slovan Duslo Šaľa vznikol v roku 1943 ako hádzanársky klub, v súčasnosti funguje ako občianske združenie a v roku 2021 zastrešoval zhruba 200 členov.

Družstvo žien pôsobilo poloprofesionálne, hralo medzinárodnú československú MOL-ligu. Najväčšie úspechy zaznamenalo ako 11 - násobný víťaz majstra SR, 2 - násobný víťaz WHL (spoločnej československej ligy). V roku 2021 malo 9 mládežníckych družstiev a jedno seniorské.

- Hádzanársky klub mužov (HKM) Slovan Šaľa

Hádzanársky klub mužov (HKM) Slovan Šaľa, občianske združenie, vzniklo v roku 2008. Venoval sa športovej činnosti – hádzanej s počtom 150 členov. Muži hrali už 6. sezónu najvyššiu domácu ligu - Extraligu hádzanej. Dorastenci tiež hrali najvyššiu celoslovenskú dorasteneckú ligu. Medzi ich najväčšie dosiahnuté úspechy patrilo 2. miesto a tiež 2x 3. miesto. Od začiatku účasti v najvyššej lige muži neskončili horšie ako na 5. mieste. V roku 2016 - 2017 muži hrali EHF výzyvaci pohár, kde sa dostali do štvrtfinále súťaže.

10.3 Iné športové odvetvia a podujatia

Mesto Šaľa zabezpečovalo organizovanie veľkých mestských akcií, spojených s oceňovaním športovcov a udeľovaním ocenení Tvorivý čin roka. Okrem toho zabezpečovalo kompletnú agendu, spojenú s poskytovaním dotácií v oblasti kultúry a športu. V meste sa aj v tomto roku viedla elektronická registrácia športových klubov a občianskych združení pôsobiacich na svojom území





o oblasti športu. Elektronizácia bola zverejnená na webovej stránke mesta.

Medzi športové odvetvia v našom meste patrila tiež hokej. Zastrešoval ho Hokejový klub ako OZ pod názvom - *HK Mládež Šaľa*. Uznikol v roku 2015 (ako OZ Banda priateľov), následne sa zaregistroval OZ v terajšej podobe 5. apríla 2017. Klub ponúkal deťom vo veku 5-16 rokov hokej na amatérskej úrovni. Uzhľadom na to, že Šaľa nemala krytý zimný štadión, klub nebol prihlásený v žiadnej súťaži. Počas sezóny, okrem jedného svojho samostatného turnaja, organizoval a zúčastňoval sa priateľských zápasov s podobnými klubmi.

- *Telovýchovná jednota Slovan Duslo Šaľa*

Telovýchovná jednota Slovan Duslo Šaľa zahŕňala viaceré zložky športu v Šali. Uznikla ako športový klub v roku 1961 vo forme OZ. Patrilo tam 6 oddielov:

• *Atletický oddiel*

Zameraný bol na mládež vo veku 7 - 15 rokov. V uplynulom období v tejto oblasti oddiel rozšíril svoje aktivity i na predškolské zariadenia a na dvoch z nich ich tréneri viedli atletické krúžky. Pretekári oddielu sa zúčastnili majstrovstiev okresu, kraja a Slovenska. Mladí atléti dosiahli niekoľko pozoruhodných výsledkov.

• *Oddiel karate*

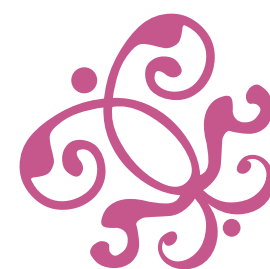
Až 90 - 95 % tvorila mládež vo veku 7 - 17 rokov. Karatisti TJ Slovan Duslo Šaľa už roky patria medzi najúspešnejších v rámci majstrovstiev Slovenska či Pohára federácie karate a kobudo. Boli medailistami majstrovstiev sveta i Európy.

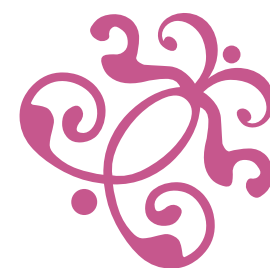
• *Šachový oddiel*

Popri svojej činnosti viedol šachový krúžok pre adeptov v počte 20 šachistov. Boli účastníkmi II. Slovenskej ligy západ, krajskej a okresnej súťaže.

• *Kolkársky oddiel*

Oddiel mal 32 členov a bol účastníkom II. kolkárskej ligy západ a dve družstvá III. ligy Nitrianskeho kraja. Odchovankyne TJ Slovan Duslo Šaľa v kolkech boli niekoľkonásobnými majsterkami Slovenska a držiteľkami medailí z MS a svetového pohára.





• *Kolkársky oddiel nevidiacich*

Stal sa účastníkom II. kolkárskej ligy západ. Oddiel mal aj majstra Slovenska v kategórii nevidiacich kolkárov.

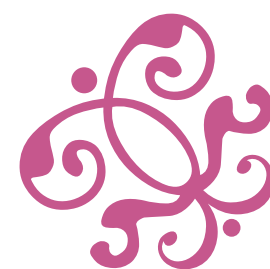
• *Oddiel kanoistiky a raftingu*

Bolo to združenie amatérskych nadšencov hladkej a divokej vody s počtom 16 členov.

V roku 2021 boli v Šali zaregistrované ešte nasledovné športové kluby a občianske združenia:

1. Klub vodných športov Barakuda
2. Centrum zdravia, prevencia civilizovaných chorôb a športový klub mládeže Atlanta
3. Čierne bieli rytieri o. z.
4. FK Betonáris Šaľa (futbal)
5. Foosballový klub Šaľa
6. Jazdecký klub Wictoria
7. Karate klub Banana Dojo
8. Klub bojového umenia taekwon-do I.T.F. Šaľa
9. Klub plážového volejbalu
10. Klub priateľov Petangu Svätopluk
11. Klub rýchlostnej kanoistiky Šaľa (K.R.K. Šaľa)
12. Klub športových potápačov Tritón
13. Klub vodných športov Šaľa
14. Mariášový klub Šaľa – Veča – Nové Zámky
15. Miestny kynologický klub Šaľa
16. Nordic walking team Šaľa
17. Športový klub Hurrican Šaľa (plávanie a plutvové plávanie)
18. LUIGINO.SK (inline a rýchlokorčuľovanie)
19. Športový klub Triatlon Šaľa
20. Športový strelecký klub Šaľa
21. Tanečný klub Jumping
22. Tenisový klub Šaľa
23. TJ Slávia SOUP Šaľa (jazdectvo a voltíž)
24. TJ Tatran Šaľa (stolný tenis)
25. U-Kings (tenis)

2021





- Beh nočnou Šalou

Netradičným a zároveň veľmi atraktívnym športovým podujatím sa stal Beh nočnou Šalou. Organizoval sa každoročne v septembrovú sobotu.

V tomto roku sa bežal už X. ročník, ktorý sa uskutočnil 11. septembra so spoločným štartom o 20.00 hodine pred mestským úradom. 7,3 km dlhá trasa viedla od pešej zóny v Šali cez mestskú časť Veča a späť. Nočný beh Šalou patrí k netradičným podujatiam so zaujímavým programom.

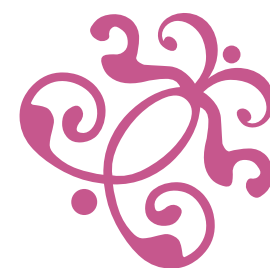
V minulom roku sa beh nekonal z chronicky známych dôvodov. V tomto roku sa však do mesta vrátil s ešte väčším programom. Mal svoju neopakovateľnú atmosféru a čaro, ktorému prišlo na chuť množstvo rekreačných bežcov. Záujem o preteky zo strany bežcov i divákov z roka na rok rastie.

Tento ročník priniesol aj viaceré novinky. Organizátori na základe žiadostí záujemcov upravili vekové kategórie pri registrácii. Po novom sa mohli zaregistrovať aj deti, ktoré boli mladšie ako 16 rokov. Na mieste prevzatia štartovného balička im zákonný zástupca vypísal súhlas. Počas behu rodičia mohli sprevádzať svoje deti na koľobežke alebo bicykli. Rovnako organizátori vyhovel aj vyznávačom Nordic Wallkingu, upravili im trať na 5 km a vytvorili im samostatnú kategóriu. Diváci sa okrem podpory bežcov mohli tešiť aj na kultúrny zážitok. Bubnová show už neodmysliteľne patrí k sprievodnému podujatiu Behu nočnou Šalou. Tento rok aj v podaní show Tambores.

- Od Tatier k Dunaju

V Šali sa Bežecký klub Duslo prezentoval vo veľmi zaujímavom bežeckom podujatí. V dňoch 14. a 15. augusta 2021 sa zišla partia bežeckých nadšencov a odbehli svoje etapy v behu Od Tatier k Dunaju. Štafetový beh v dĺžke 345 km prebehli za 29 hodín a 46,42 minút. Skúsenosti z minulého roka im pomohli k ďalším zlepšeniam. Tešili sa z toho, že v tomto roku to bolo o cca 10 minút lepšie ako minulý rok. Medzi firemnými družstvami sa bežci z klubu umiestnili na 15. mieste (v 2020 to bolo 25. miesto) a v absolútnom poradí sa spomedzi 180 tímov umiestnili na 41. mieste (v 2020 to bolo 62. miesto zo 150 tímov).



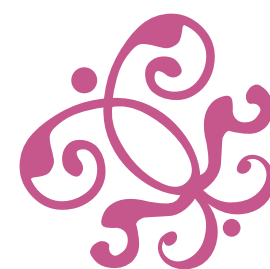


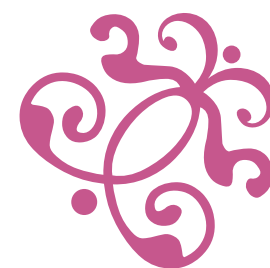
- Športovo-rekreačné areály

Okrem mestských športovísk sa v rámci súkromných športových zariadení v meste nachádzajú viaceré fitness centrá a posilňovne, bowling, športová strelnica, tenisové kurty.

V areáli Strednej odbornej školy v Šali sa nachádza jazdiareň, škola je známa svojimi úspechmi vo voltíži. Okrem toho sú pre širokú verejnosť k dispozícii rôzne cvičebné a posilňovacie proky a pomôcky pri Bille, pri Dome kultúry vo Veči, zároveň bol vybudovaný fit park pre seniorov.

V bezprostrednom okolí mesta sa nachádzajú športovo-rekreačné areály regionálneho významu, a to termálne kúpaliská Diakovce či Horné Saliby.





11 Cestovný ruch a regionálny rozvoj

Cestovný ruch ako odvetvie regionálneho rozvoja v podmienkach mesta Šaľa nie je primárnym odvetvím. Mesto ani v roku 2021 nemalo zariadenie, ktoré by bolo klasifikované ako stredisko cestovného ruchu národného a tobôž nie medzinárodného významu. Predaj produktov a ponuky služieb cestovného ruchu zabezpečovali zväčša súkromné cestovné kancelárie, individuálnu propagáciu riešili samotné rekreačné zariadenia v blízkosti mesta.

MsÚ v rámci svojich možností v tejto oblasti čiastočne zabezpečoval marketingovú činnosť cez propagovanie produktov cestovného ruchu (web mesta, propagačné materiály, podklady pre propagáciu v rámci kraja, poskytnutie materiálov pre spoločnú prezentáciu na výstavách a iné). Realizoval koordinačnú činnosť pri spolupráci s ďalšími subjektami verejnej správy, samosprávy alebo s podnikateľskou sférou pri tvorbe aktívneho cestovného ruchu. V rámci zložiek infraštruktúry cestovného ruchu bol rozsah a úroveň ubytovacích, stravovacích, športovo-rekreačných, sprostredkovateľských a obchodných zariadení, ako aj dopravných prostriedkov priamo úmerný úrovni aktívneho cestovného ruchu v meste Šaľa a príslušnom regióne. V rámci mesta bolo možné evidovať kultúrno-poznávací cestovný ruch, ponuku kultúrnych podujatí v rámci kultúrneho leta alebo festivalov ako podujatí mesta, návšteva miestneho kaštieľa či domu ľudového bývania. Mesto Šaľa nebolo aktívnym členom žiadnych oblastných organizácií, vedených v registri oblastných organizácií cestovného ruchu na MDVaRR SR. Možnosti rozvoja spolupráce na úrovni propagácie miest boli predovšetkým v spolupráci s najbližšími mestami - Galanta a Sereď.

Cestovný ruch v regióne Šaľa je postavený na využívaní prameňov termálnych vôd. Blízke termálne kúpaliská v Diakovciach a Horných Salibách patria k najväčším, najvybudovanejším a zároveň k najstarším zariadeniam cestovného ruchu v okolí nášho mesta. Pri obci Kráľová nad Váhom je rieka Váh prehradená, je to cca 4 km od Šale. Obyvateľom i návštevníkom sa tam ponúka veľká, všestranne rekreačne využiteľná vodná plocha s dĺžkou cca 12 km a šírkou cca 2 km. Poskytuje možnosti na kúpanie, jachting, windsurfing, vodné lyžovanie či rybolov. Pri obci je možné navštíviť detskú farmu - HUMANITA, ktorá ponúka svojim návštevníkom, okrem prehliadky

2021





zvierat, aj možnosť vozenia sa na poníkoch a koňoch, školu jazdenia pre deti a dospelých, ale tiež rôzne akcie pre firmy a kolektívy, celodenné školské výlety či krátkodobé pobyty pre deti zo sociálnych ústavov a detských domovov.

Šaľa so svojou polohou je predurčená na **cykloturistiku**. Na území mesta má cykloturistika potenciál pre rozvoj cestovného ruchu hlavne popri toku Váhu na hrádzovom priestore. Okrem trasy Šaľa – Kolárovo katastrom mesta prechádza aj známa cyklotrasa okolo Váhu (Šaľa – Vlčany – kompa Selice, Trnovec – Šaľa), Vážska cyklomagistrála Šaľa – Komárno (Šaľa – Vlčany – Neded – Kolárovo – Komárno) s napojením na Dunajskú cyklotrasu, Vážsku cyklomagistrálu Horné Zelenice – Šaľa, okruh Podunajskou pahorkatinou (Šaľa – Dlhá nad Váhom – Šoporňa – Šintava – Vinohrady nad Váhom, ďalej Dvorníky, Šalgočka, Pusté a Zemianske Sady do Paty, ďalej cez Hájske a Močenok späť do Šale). Trasa z Bojničiek do Šale patrí medzi menej náročné trasy, začínajú v Hlohovci na námestí, pokračuje v smere na Nítru s odbočkou na Sereď. Po zjazde do Bojničiek ďalej pokračuje cez obce Dvorníky a Vinohrady nad Váhom, do Šintavy a Šoporne, popri chránenom nálezisku Štrkovecké presypy, cez obec Dlhá nad Váhom. Za ňou po prejení mosta cez Váh a popri opevnenom kaštieli so štyrmi baštami sa vchádza do centra mesta Šaľa, kde trasa končí.

V regióne sa nachádza 7 prírodných pamiatok a chránených areálov:

- park v Močenku s výmerou 5,87 ha
- Bábske jazero, Selice, Vlčany na rozlohe 3,52 ha
- Bystré jazierko v Tešedíkove, 2,00 ha
- Čierne jazierko v Tešedíkove, 3,40 ha
- Jahodnianske jazierko v neďalekom Nedede s výmerou 5,33 ha
- Trnovské mŕtve rameno, Trnovec nad Váhom 6,58 ha
- Vlčanské mŕtve rameno vo Vlčanoch s výmerou 8,24 ha

V roku 2021 sa v meste nachádzali **ubytovacie zariadenia** rôzneho štandardu a účelu. Nižší štandard poskytovala ubytovňa Veža, resp. ubytovňa Tržnica či bývalý internát SŠ, ktoré sa nachádzali v širšom centre mesta. Určené boli prevažne pre dlhodobejšie ubytovanie najmä robotníkov zo zahraničia.





Vyšší štandard ubytovania pre turistov ponúkal hotel Centrál a penzión GG. Je to ubytovanie v nových 1, 2, 3 a 4 - lôžkových izbách s vlastnou alebo spoločnou kúpeľňou s WC, TV, wifi, s balkónom alebo spoločnou terasou, so spoločnou kuchyňou a spoločenskou miestnosťou, v dvojľôžkovej izbe s vŕivou vaňou pre dvoch, v priamom susedstve dve reštaurácie, supermarket a autobusové zastávky. Slúžilo hostom prevažne pri krátkodobom ubytovaní a zabezpečovalo dostatočný štandardný komfort. V penzióne GG mali hostia k dispozícii vlastné uzavreté parkovisko s autoumyvárnou.

Stravovacie zariadenia rôznej kategórie boli nevyhnutným druhom infraštruktúry pre realizáciu cestovného ruchu. V rámci ponuky služieb stravovacích zariadení bola k dispozícii v Šali široká škála 13 reštaurácií, 9 pohostinstiev, 7 pizzérií a kaviarní, 6 rýchlych občerstvení, 5 barov a 4 kebabov. K nezanedbateľným druhom infraštruktúry bezpochyby patrilo tiež 6 artézskych studní. Medzi najznámejšie patrila reštaurácia v hoteli Centrál, reštaurácie pri penzióne GG, Biely sumec, Bar Švéda, Don Galvan, Lipa, Domino, Toccamigrill, Pepper Inn, kaviareň Baru Baru, bar Waikiki, LABEERINT, Áčko, Viecha a Venezia, Italia, pizza bar Grand, Fajka, City beer, Karolínka, Velba u Čibrika, ale aj množstvo reštaurácií v mestskej časti Veča - YPS, hostinec u Kila, pizzeria La Gondola a pod. Veľmi obľúbenou sa stala Restaurant Thai v Šali a SIS HOUSE vo Veči so špeciálnymi ázijskými jedlami. Počas letnej sezóny ponuku dotvárali príjemné cukrárne, kaviarne, čajovňa, bagetérie a tiež kluby.



12 Životné prostredie

Opatrenia na predchádzanie vzniku odpadov patria k ochrane životného prostredia. Rieši ich každoročne aj Šaľa. Zvyšovanie množstva odpadu znamená nepriaznivé vplyvy na životné prostredie a zdravie ľudí. Základom odpadového hospodárstva je predchádzanie jeho vzniku a príprava na opätovné použitie.

12.1 Ochrana prírody a krajiny

Šaľa bola oddávna zameraná na poľnohospodárstvo, ale počas industrializácie sa začal rozvoj priemyselných odvetví. V povojnovom období sa začala stavba priemyselného podniku Duslo Šaľa. Z agrárneho mestečka sa stalo priemyselné mesto.

Chemický podnik sa stal najväčším znečisťovateľom životného prostredia v regióne. Jeho činnosť bola zameraná na spracovanie zemného plynu, ktorý bol základnou surovinou na výrobu amoniaku. Duslo bolo najväčším výrobcom dusíkatých hnojív (granulovaných aj kvapalných) na Slovensku. Dalším výrobným programom bola výroba gumárenských chemikálií, dusantoxov a inhibítora na vulkanizáciu základných komponentov proti starnutiu gumy s použitím v gumárenskom a automobilovom priemysle. S rozvíjajúcim sa priemyslom muselo zákonite prísť k ochrane životného prostredia a ochrane zdravia obyvateľov. Všetky výrobné prevádzky postupne prijali opatrenia, zamerané na prevenciu a znižovanie znečisťovania životného a pracovného prostredia v spoločnosti.

Zodpovednosť za ochranu zdravia okolitého obyvateľstva chemička dokazovala monitoringom významných zdrojov znečisťovania ovzdušia a tiež pomocou automatizovaného meracieho systému. Sledovala a vyhodnocovala kvalitu ovzdušia v priľahlom regióne prevádzok v Šali. Zámerom spoločnosti bolo, aby zabezpečovala zdravotnú starostlivosť pre svojich zamestnancov, umožňujúcu predchádzaniu ochoreniam a vzniku choroby z povolania. V rámci týchto opatrení boli v závode zisťované zdravotné škodlivé faktory, hlavne chemické a fyzikálne faktory pracovného prostredia. Podnik mal akreditáciu na meranie a na hodnotenie umelého osvetlenia stavebných objektov a expozície hluku



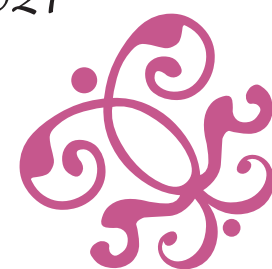
zamestnancov.

V oblasti ochrany životného prostredia mesačne spoločnosť poskytovala verejnosti a orgánom štátnej správy a samosprávy informácie o kvalite vonkajšieho ovzdušia v jej okolí, o kvalite odpadových vôd, o množstve a zložení vyprodukovaných odpadov, o emisiách - významných zdrojov znečisťovania ovzdušia. Šalianske Duslo plánuje veľkú ekologickú investíciu. Vyplýva to z materiálu, ktorý podnik predložil na posúdenie vplyvov na životné prostredie a pre agentúru SITA to potvrdil generálny riaditeľ spoločnosti Petr Bláha. Jeden z najväčších chemických podnikov na Slovensku chce zmeniť technológiu riešenia emisií na výrobní kyseliny dusičnej 3. Týmto krokom chce Duslo, a.s. v maximálnej možnej miere znížiť produkciu skleníkových plynov z výroby.

Po skúsenostiach s klimatickými zmenami mesto Šaľa pripravovalo opatrenia na ich zmiernenie. Samospráva vypracovala projekt, zameraný na znížovanie emisií oxidu uhličitého a prispôsobenie sa zmene klímy, ktorého nosnými časťami budú investície do lesoparku a zateplenia objektov. Celkové oprávnené výdavky predstavujú výšku 900 980 Eur, pričom mesto Šaľa sa na projekte bude podieľať 5 percentným financovaním. Zvyšok v rámci Programu SK - Klíma bude financovaný z Nórskeho grantu a štátneho rozpočtu SR, čo predstavuje 858 814 Eur. Cieľom projektu je zabezpečiť udržateľnú kvalitu života obyvateľov mesta, ako aj vytvoriť dlhodobé podmienky pre kvalitné životné prostredie v meste v reakcii na nepriaznivé dosahy zmeny klímy. Samospráva sa zameriava tiež na zachovanie zelenej plochy v lesoparku a na zamedzenie odlesňovania v intraviláne mesta. K opatreniam patrí aj zateplenie objektov, ktorého cieľom je zníženie spotrieb energií a naplnenie požiadaviek súčasných tepelno-technických predpisov.

12.2 Odpadové hospodárstvo

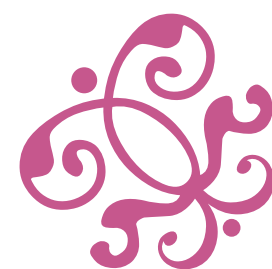
Snahou mesta je podporovať predchádzanie vzniku odpadu, a to predovšetkým podporou vzdelávania mládeže v školách a v predškolských zariadeniach, viesť spotrebiteľov k triedeniu odpadov, informovaním obyvateľov prostredníctvom oficiálnych stránok mesta o aktivitách k nakladaniu a triedeniu odpadov (články, letáky, prehľady o množstvách odpadov a iné). V roku 2021

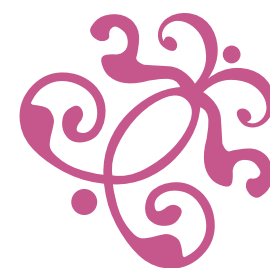




doručovalo letáky o triedení odpadov priamo do schránok (harmonogramy zberu, informačné letáky k triedeniu kuchynského odpadu a iné). Oznamovalo na informačných tabuliach o aktivitách ohľadom nakladania a triedenia odpadov, o jarnom i jesennom upratovaní, o zbere zeleného odpadu a pod. Súčasťou novej idey odpadového hospodárstva je aj riešenie spôsobu zberu a triedenia komunálneho odpadu v meste Šaľa. Zber komunálneho odpadu je večným problémom na každom väčšom sídlisku. A tak, keď samospráva podala (2017) Projekt na vybudovanie polopodzemných kontajnerov, uchádzala sa súčasne aj o získanie prostriedkov z Európskej únie a štátneho rozpočtu. Mesto však bolo rozhodnuté, že projekt bude realizovať aj v prípade, že nezíska mimorozpočtové zdroje. Náklady na projekčné a stavebné práce pri budovaní nových stojísk s polopodzemnými kontajnermi znášalo mesto. Nakoľko išlo o nemalé finančné náklady, prechod na nový spôsob zberu bol rozdelený do štyroch etáp. Celkom sa predpokladalo vybudovať 81 stojísk. To znamená, že v každej etape sa má realizovať 20 ks stojísk. Vybudovaním stojísk sa zvýši objemová kapacita kontajnerov a zníži sa zaťaženie priestoru. Ešte v roku 2018 sa v šalianskej mestskej časti Veča začali postupne osádzať. Ako prvé ich dostali ulice Cintorínska, Lúčna a Fraňa Kráľa. Postupne k nim pribudla Hollého, Slnecná, Gen. L. Svobodu, Rímska a Nivy. Tieto smetné nádoby moderného typu umožnili, aby počet stojísk na sídliskách bol znížený. Išlo o polopodzemné kontajnery na zmesový komunálny odpad i triedené zložky. Ušetrený priestor využívali miestni obyvatelia ako parkovacie plochy. Osádzali sa do hĺbky jeden a pol metra do zeme. Nádoby, vybavené špeciálnymi čipmi, hlásili naplnenosť, čiže sa vyprázdňovali, keď to bolo potrebné. Systém navyše neumožňoval vyberanie a rozhadzovanie obsahu kontajnerov, nemali k nemu prístup zvieratá ani hlodavce. Odpad sa pomalšie rozkladal a nezapáchal, pretože bol v zemi, kde je nižšia teplota. V roku 2021 bola celá inštalácia nových nádob na viacerých sídliskách ukončená. Stála viac ako 59 tisíc eur, pričom vyše 50 tisíc zaplatil Brusel z eurofondov.

2021





- *U Šali začala pilotná fáza zberu kuchynského odpadu*

Pilotná fáza, ktorá trvala pol roka (od februára do júla), začala na najväčšom šalianskom sídlisku „Váh“. Prvé zberné nádoby v hnedej farbe rozmiestnili v posledný januárový týždeň na uliciach Čsl. armády, Bottovej, Nešporovej, Vajanského, Hornej, Okružnej, Partizánskej a SNP. Táto povinnosť mestu vyplynula z novely Zákona o odpadoch č. 460/2019 Z. z. Na stojiskách na sídlisku boli umiestnené 120-litrové hnedé nádoby na kuchynský odpad. Obyvatelia boli prostredníctvom radnice inštruovaní o tom, čo do nádoby na kuchynský odpad patrilo a čo nie.

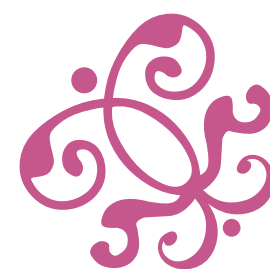
Do nádoby na kuchynský odpad patria:

- nespracované zostatky surovín a pokrmov rastlinného a živočíšneho pôvodu
- šupy z čistenia zeleniny a ovocia, pokazené ovocie a zelenina
- kávové a čajové zvyšky
- vaječné škrupiny, starý chlieb a pečivo
- zvyšky jedla (polievky a omáčky precediť, do nádob vhadzovať len pevné časti, nie tekuté)
- potraviny po dobe spotreby, znehodnotené potraviny, nie tekuté
- papierové obaly znečistené potravinami.

Do nádoby na kuchynský odpad nepatria:

- sklo, plasty, kovy, textil, viacvrstvé kombinované materiály, guma, papier (plagátový, pergamenový, voskovaný)
- nebezpečné odpady – lieky, farby, batérie a iné
- cigaretové ohorky
- prach zo smetí a vysávania
- tekuté zložky bioodpadu (polievky, omáčky, iné tekuté potraviny)
- biologicky znehodnotená hnedá lepenka, novinový papier a iné
- uhynuté zvieratá
- vlasy a chlpy
- použitý jedlý olej a tuky z domácnosti (tie bolo možné odovzdať na čerpacích staniciach, zbernom dvore alebo do nádoby pred obchodným domom Kaufland v Šali)
- zelený odpad zo záhrad (lístie, tráva, konáre)
- akýkoľvek iný odpad a drobný stavebný odpad.

2021





Zberné nádoby boli pravidelne zbierané a vymieňané za čisté. Kuchynský odpad sa vyvážal v týždenných intervaloch, vždy v stredu.

Výsledky pilotnej fázy boli východiskom pre ďalšie zavedenie tohto zberu v celom meste. Táto fáza mala ukázať, koľko kuchynského odpadu je možné vytriediť, a tým znížiť množstvo odpadu ukladaného do čiernych nádob na odpad.

- **Riešenie nakladania a recyklácie odpadu**

Z dôvodu nevyhovujúcich podmienok mesto Šaľa muselo v 90-tych rokoch minulého storočia zatvoriť skládku odpadu. Svoj odpad uskladňovalo na skládke, vzdialenej desiatky kilometrov, v Kalnej nad Hronom. Skládky vo vyspelých krajinách nahradili zariadenia na energetické využitie odpadu (ZEVO) v kombinácii s recyklačnými linkami. Kooperácia recyklačných liniek, kompostární a ZEVO vo svete dokonale funguje a odporúča ju aj EÚ. Takýto spôsob riešenia nakladania a recyklácie s odpadom je výsledkom niekoľkoročnej práce tímu špecialistov zo Slovenska, z Česka, Fínska, Nemecka a z Veľkej Británie. Prišli s myšlienkou vytvoriť v Šali Centrum cirkulárnej ekonomiky (CCE). Reprezentovalo by najmodernejšie trendy v oblasti nakladania s odpadmi v EÚ a rešpektovalo by princípy cirkulárnej ekonomiky. Centrum cirkulárnej ekonomiky by sa malo stať realitou vďaka spoločnosti ewia a.s. Tá v máji tohto roka ohlásila projekt budúcej výstavby piatich takýchto centier za 600 mil. Eur vo viacerých regiónoch Slovenska.

Nápad s výstavbou CCE v Šali priniesol rodený Šaľan Ing. Miroslav Bicek, regionálny riaditeľ ewia, a.s., ktorý ho pre časopis Slovo Šaľanov zdôvodnil slovami: „Situácia s odpadom je vážna aj v šaľianskom regióne. Kapacita skládky pri Nitre, kam sa vozí aj odpad zo Šale, bude naplnená približne o 2 - 3 roky. Podobne sú na tom ďalšie skládky v Nitrianskom kraji. Aby toho nebolo málo, región každý rok produkuje podľa štatistík nárast odpadu o 5 %, ak zoberieme priemer za posledných 5 rokov.“ Miroslav Bicek ďalej argumentoval: „Spracovanie odpadu v ZEVO prebieha v kontrolovanom a bezpečnom prostredí. Všetky spaliny putujú cez štvorstupňovú filtráciu, ktorá zachytáva takmer všetky znečisťujúce látky, vrátane dioxínov. Všetky výstupy emisií sú 24 hodín kontrolované a merané, pričom limity EÚ sú také prísne, že tieto zariadenia majú lepšie a bezpečnejšie emisie ako kotle na biomasu.“





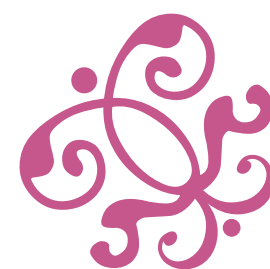
Proti stavbe CCE v Šali sa v posledných mesiacoch výrazne angažovali „cezpoľní“ aktivisti. Presviedčali poslancov obecných zastupiteľstiev dotknutých obcí, Mestského zastupiteľstva v Šali aj ich obyvateľov, aby proti projektu aktívne vystupovali. Miroslav Bicek však tvrdí: „Demokracia je o slobodnom názore a rozhodnutiach, ktoré rešpektujeme. Ten, kto detailne pozná odpadové hospodárstvo na Slovensku vie, že infraštruktúrne projekty, ako sú ZEVO, sú nevyhnutnosťou. Blokováním a odsúvaním ich výstavby dosiahneme iba to, že odpadová kríza bude hlbšia a cenovo bolestivejšia. Dnešným reálnym problémom nie sú bezpečné a moderné technológie, ktorých sa treba báť, ale skládky odpadov. Jedna skládka vyprodukuje viac emisií ako moderné ZEVO, nehovoriac o priesakoch ťažkých kovov do spodných vôd, úletoch do okolia najmä pri pravidelných požiaroch. U nás sú skládky a ich vplyv na životné prostredie ticho tolerované a naďalej rozširované, aj keď nás za to EÚ pokutuje. Zrejme nie sú takým atraktívnym nástrojom na zviditeľňovanie sa a aktivizáciu ľudí ako ZEVO.“

Podľa slov regionálneho riaditeľa Miroslava Biceka je boj proti ZEVO najmä o politickom marketingu, konkurenčnom lobingu a strachu kompetentných túto tému riešiť. To spôsobilo odpadovému hospodárstvu od roku 1989 viac problémov ako prínosu. Vďaka tejto slovenskej animozite voči technológiám sa u nás darilo neekologickým skládkam. Až vyše 50 % všetkého odpadu nemá žiadne využitie, iba ho posúvame ako tikajúce ekologické bomby pre budúce generácie. A tento odpad nezmizne len tak zo dňa na deň.

2021

¹ www.tonoviny.sk 31.12.2021

¹ prof. Petteri Taalas, generálny tajomník WMO



Príloha

Dotácie z rozpočtu mesta Šaľa na rok 2021

Na základe Výzvy na predkladanie žiadostí o dotáciu z rozpočtu mesta na rok 2021 pre oblasť kultúry zo dňa 22. 1. 2021 bolo do 28. 5. 2021 mestu Šaľa doručených 20 žiadostí.

Pre rok 2021 bolo na dotácie pre oblasť kultúry narozpočtovaných 10 000,- Eur.

Celková suma požadovaných dotácií predstavovala výšku 24 336,- Eur.

Celkovo bolo 13 žiadateľov, z ktorých VEČANIA si podali žiadosti na 5 rôznych projektov, žiadatelia Gabriela Ana Alföldiová – AG Z – TRAVEL, DIVADLO ASI a CSEMADOK - Základná organizácia Šaľa si podali po 2 žiadosti a ostatní 9 žiadatelia požiadali dotáciu na jeden projekt.

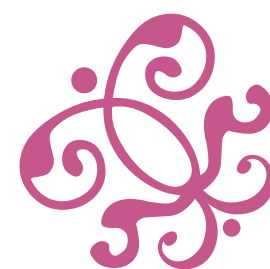
Podľa UZN mesta Šaľa č. 2/2020 o podmienkach poskytovania dotácií *primátor mesta* schvaľuje poskytnutie dotácie konkrétnym subjektom *do výšky 200,- Eur vrátane*. Podľa toho istého UZN *mestské zastupiteľstvo* schvaľuje dotácie *nad 200,- Eur*.

Komisia kultúry a cestovného ruchu dňa 8. 6. 2021 odporučila *primátorovi mesta* dotáciu vo výške *150,-* a prijímateľom bol Klub vojenskej histórie Nitra.



Dňa 24. 6. 2021 *Mestské zastupiteľstvo v Šali* schválilo nasledujúce dotácie pre oblasť kultúry na rok 2021 v celkovej výške 9 850,- Eur:

Žiadosť	Názov žiadateľa	Účel dotácie	Výška poskytnutej dotácie
1.	VEČANIA	6. ročník LEČO FESTIVAL	500,-
2.	VEČANIA	Barbeque Party	500,-
3.	VEČANIA	Mikuláš v mestskej časti Veča	500,-
4.	Čajovňa na konci vesmíru s.r.o.	pásmo 4 podujatí s názvom Leto na konci vesmíru – koncert, detské podujatie, workshop tradičných remesiel	800,-
5.	Gabriela Ana Alföldiová – AG Z – TRAVEL	3 pásma spoločenského posedenia Spomínanie na starú Šalu	300,-
6.	DIVADLO ASI	kultúrne a umelecké aktivity	1 500,-
7.	Spoločnosť Petra Pázmánya	výstava Hospodárstvo v dejinách regiónu	800,-
8.	Rodičovské združenie pri ZUŠ	mobilné vybavenie učebného priestoru	1 300,-
9.	Miestny odbor Matice slovenskej ŠALA	27. ročník celonárodnej súťaže Šaliansky Matko J. C. Hronského	550,-
10.	CSEMADOK - Základná organizácia Šala	19. ročník regionálnej prehliadky amatérskych spevákov ľud. piesní Nech znie pieseň.	1 000,-
11.	Attila Mészáros	podpora Klubu fotografov TerraWag	2 100,-
		<i>Spolu</i>	<i>9 850,-</i>





Dotácie z rozpočtu mesta Šaľa na rok 2021 pre oblasť športu

Na základe Výzvy na predkladanie žiadostí o dotáciu z rozpočtu mesta pre oblasť športu na rok 2021 bolo mestu Šaľa doručených 36 žiadostí.

Celkovo bolo 26 žiadateľov, avšak jeden z nich, CSEMADOK - Základná organizácia Šaľa doručil žiadosti o poskytnutie dotácie z rozpočtu mesta Šaľa aj z programu kultúra a aj z programu šport, čo bolo v rozpore s ust. § 2 ods. 5 UZN mesta Šaľa č. 2/2020 o podmienkach poskytovania dotácií.

„Z rozpočtu mesta na príslušný rozpočtový rok je možné jednému žiadateľovi poskytnúť dotáciu len v jednom programe programového rozpočtu.“

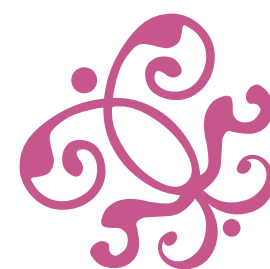
Vzhľadom k tomu nebolo možné základnej organizácii poskytnúť dotáciu z viacerých programov rozpočtu a zároveň v súlade s ústnym vyjadrením žiadateľa, že dáva prednosť oblasti kultúry, dve predmetné žiadosti o poskytnutie dotácie pre oblasť športu boli z vyššie uvedených dôvodov vyradené zo zoznamu doručených žiadostí a z rovnakých dôvodov nemohli byť predmetom posudzovania Komisiou mládeže a športu pri MsZ v Šali. O tejto skutočnosti bol žiadateľ CSEMADOK - Základná organizácia Šaľa písomne informovaný dňa 3. 6. 2021.

Po vylúčení týchto žiadostí komisia posudzovala 34 žiadostí od 25 žiadateľov, z ktorých Futbalový klub Slovan Duslo Šaľa mal 3 žiadosti, Futbalový klub Veča si podal žiadosti na 4 rôzne projekty a Slovenský rybársky zväz na 5 projektov. Zvyšných 22 žiadateľov požiadalo o dotáciu na jeden projekt.

Na rok 2021 bolo na dotácie pre oblasť športu rozpočtovaných 10 000,- Eur. Celková suma požadovaných dotácií predstavovala výšku 21 173,- Eur.

Dňa 2. 6. 2021 Komisia mládeže a športu pri MsZ na svojom zasadnutí odporučila jednotlivé výšky dotácií na schválenie primátorovi mesta alebo MsZ v Šali.

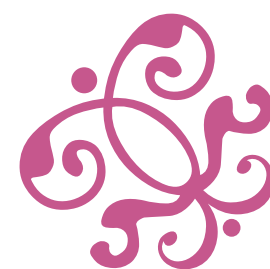
Dotácie v celkovej výške 2 900,- Eur boli predložené na schválenie primátorovi mesta, ktorý podľa UZN rozhoduje o dotáciách do výšky 200,- Eur vrátane. Poskytnuté boli nasledovným subjektom:





Názov	Účel	Výška dotácie
1. Golden Horse	MTZ, krmivo a doplnky pre kone	100,-
2. Atletický klub Maratón Nitra	Daniel Kováč zo Šale	200,-
3. Farao Trnovec n/Váhom	MTZ, krmivo pre kone, štartovné	200,-
4. FK Slovan Duslo Šaľa	turnaj prípraviek U 9	200,-
5. FK Slovan Duslo Šaľa	urnaj prípraviek U 10	200,-
6. FK Slovan Duslo Šaľa	urnaj prípraviek U 11	200,-
7. Slovenský rybársky zväz	Zdenko Tuška	100,-
8. Slovenský rybársky zväz	Eva Cibulková	100,-
9. Slovenský rybársky zväz	Eva Cibulková	100,-
10. Slovenský rybársky zväz	Zdenko Tuška a Janek Miroslav	100,-
11. Slovenský rybársky zväz	preteky pre deti a mládež	200,-
12. OZ LeGrácia	mobilné dopravné ihrisko	200,-
13. Mariášový klub Šaľa - Veča - Nové Zámky	mariášový turnaj	200,-
14. Jazdecký klub Rusty	voľtízne preteky a tréningy	200,-
15. FK Veča	krst knihy - 90 rokov futbalu vo Veči	150,-
16. FK Veča	Memoriál D. Takácsa a F. Kubíka	150,-
17. FK Veča	MDD	150,-
18. FK Veča	Deň športu vo Veči	150,-
Spolu:		2 900,-

2021





Na základe odporúčenia komisiou mládeže a športu mestské zastupiteľstvo schválilo na svojom 3. zasadnutí dňa 24. 6. 2021 nasledovné dotácie z rozpočtu mesta pre oblasť športu na rok 2021 v celkovej výške 7 100,- Eur:

Žiadateľ	Účel	Výška dotácie
1. Športovo strelecký klub Šaľa	nákup streliwa	300,-
2. Tanečný klub JUMPING	zrkadlá na kolieskach	350,-
3. TJ Slávia SOUP Šaľa	Slovenský voľtízny pohár Šaľa 2021	800,-
4. RADA ŠPORT o. z.	Beh nočnou Šalou 2021	600,-
5. Klub rýchlostnej kanoistiky	záhradná hrazdová zostava	300,-
6. TJ Slovan Duslo Šaľa	14. roč. vianočného turnaja v kolkochoch	250,-
7. TJ Slovan Duslo Šaľa	šachová zasiuwacia súprava	300,-
8. TJ Slovan Duslo Šaľa	8. ročník kolkárskeho turnaja pre nevidiacich a zrakovo postihnutých	300,-
9. TJ Slovan Duslo Šaľa	nákup tatami	1 000,-
10. TJ Slovan Duslo Šaľa	Memoriál prof. Melicherčíka a Mutkoviča	300,-
11. HŠK Legends Šaľa	vybavenie, doprava, sústredenie	400,-
12. LUIGINO.sk	Inline korčuliarske preteky 2021	400,-
13. HKM Slovan Šaľa	Mini Open a Slovak Open Handball	400,-
14. Klub vodných športov Barakuda	prenájom bazéna	600,-
15. Hokejový klub HK Mládež	brankárska výstroj	400,-
16. Šaľania	podujatie pre deti Run of Titans	400,-
Spolu:		7 100,-

2021

